

Detta dokument är endast avsett som dokumentationshjälpmedel och institutionerna ansvarar inte för innehållet

► **B**

KOMMISSIONENS FÖRORDNING (EG) nr 718/2007

av den 12 juni 2007

om tillämpning av rådets förordning (EG) nr 1085/2006 om upprättande av ett instrument för stöd inför anslutningen

(EUT L 170, 29.6.2007, s. 1)

Ändrad genom:

		Officiella tidningen		
		nr	sida	datum
► <u>M1</u>	Kommissionens förordning (EU) nr 80/2010 av den 28 januari 2010	L 25	1	29.1.2010
► <u>M2</u>	Kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 1292/2011 av den 9 december 2011	L 329	1	13.12.2011
► <u>M3</u>	Kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 813/2012 av den 12 september 2012	L 247	12	13.9.2012
► <u>M4</u>	Kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 484/2013 av den 24 maj 2013	L 139	11	25.5.2013

KOMMISSIONENS FÖRORDNING (EG) nr 718/2007

av den 12 juni 2007

**om tillämpning av rådets förordning (EG) nr 1085/2006 om
upprättande av ett instrument för stöd inför anslutningen**

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Del 1	Gemensamma bestämmelser
Avdelning I	Principer och allmän ram för stödet
Kapitel I	Syfte och principer
Kapitel II	Allmän ram för genomförandet
Avdelning II	Gemensamma regler för genomförandet
Kapitel I	Principer
Kapitel II	Förvaltnings- och kontrollsystem
Avsnitt 1	Decentraliserad förvaltning
Avsnitt 2	Andra förvaltningsformer
Kapitel III	Det ekonomiska bidraget från Europeiska gemenskapen
Kapitel IV	Ekonomisk förvaltning
Avsnitt 1	Budgetåtaganden
Avsnitt 2	Regler för decentraliserad förvaltning
Avsnitt 3	Regler för centraliserad och gemensam förvaltning
Kapitel V	Utvärdering och övervakning
Kapitel VI	Offentlighet och synlighet
Del II	Särskilda bestämmelser
Avdelning I	Övergångsstöd och institutionsuppbyggnad
Kapitel I	Bidragmottagare och stödberättigande
Kapitel II	Programplanering
Kapitel III	Genomförande
Avsnitt 1	Ram för genomförande och principer
Avsnitt 2	Ekonomisk förvaltning
Avsnitt 3	Utvärdering och övervakning
Avdelning II	Gränsöverskridande samarbete
Kapitel I	Bidragmottagare och stödberättigande
Kapitel II	Programplanering
Avsnitt 1	Program
Avsnitt 2	Insatser
Kapitel III	Genomförande
Avsnitt 1	Allmänna bestämmelser

▼B

Avsnitt 2	Gränsöverskridande program mellan stödmottagande länder och medlemsstater
Avsnitt 3	De stödmottagande ländernas gränsöverskridande program
Avdelning III	Regional utveckling och utveckling av mänskliga resurser
Kapitel I	Bidragmottagare och stödberättigande
Avsnitt 1	Regional utveckling
Avsnitt 2	Utveckling av mänskliga resurser
Kapitel II	Programplanering
Kapitel III	Genomförande
Avsnitt 1	Allmänna bestämmelser
Avsnitt 2	Ekonomisk förvaltning
Avsnitt 3	Utvärdering och övervakning
Avdelning IV	Landsbygdsutveckling
Kapitel I	Bidragmottagare och stödberättigande
Avsnitt 1	Bidragmottagare
Avsnitt 2	Allmänna krav för stödberättigande och stödintensitet
Avsnitt 3	Stödberättigande och särskilda krav för stöd inom ramen för prioriterat område 1
Avsnitt 4	Stödberättigande och särskilda krav för stöd inom ramen för prioriterat område 2
Avsnitt 5	Stödberättigande och särskilda krav för stöd inom ramen för prioriterat område 3
Avsnitt 6	Tekniskt bistånd
Kapitel II	Programplanering
Kapitel III	Genomförande
Avsnitt 1	Principer och ekonomisk förvaltning
Avsnitt 2	Utvärdering och övervakning
Del III	Slutbestämmelser
Bilaga	Ackrediteringskriterier

▼B

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION HAR ANTAGIT DENNA FÖRORDNING

med beaktande av fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen,

med beaktande av rådets förordning (EG) nr 1085/2006 av den 17 juli 2006 om upprättande av ett instrument för stöd inför anslutningen ⁽¹⁾, särskilt artikel 3.3, och

av följande skäl:

- (1) Syftet med förordning (EG) nr 1085/2006 (nedan kallad ”IPA-förordningen”) är att ställa stöd inför anslutningen till förfogande för stödmottagande länder och att understödja dem i övergången från tillämpning av förordningens bilaga II till dess bilaga I och vidare till medlemskap i Europeiska unionen.
- (2) Eftersom IPA-förordningen är det enda instrumentet för stöd inför anslutningen under perioden 2007–2013 bör bestämmelserna om programplanering och genomförande av stödet göras mer enhetligt och samlas i en enda tillämpningsförordning som omfattar alla de fem delar som fastställs i IPA-förordningen (nedan kallade ”IPA-delarna”).
- (3) För att sörja för konsekvens, samordning och effektivitet, särskilt mot bakgrund av kommissionens handlingsplan för en integrerad ram för intern kontroll, behöver det fastställas regler för genomförandet av stöd enligt IPA-förordningen som är gemensamma för alla de fem IPA-delarna. De enskilda IPA-delarnas särdrag bör emellertid beaktas.
- (4) Skillnader i fråga om socioekonomiska, kulturella och politiska förhållanden i de stödmottagande länderna bör också beaktas, eftersom sådana skillnader innebär att man behöver anpassa tillvägagångssätten och differentiera stödet alltefter landets status som kandidatland eller potentiellt kandidatland och dess politiska och ekonomiska förhållanden, behov samt absorptions- och förvaltningsförmåga.
- (5) Stöd som beviljas enligt IPA-förordningen bör vara förenligt med gemenskapens politik och åtgärder för externt bistånd.
- (6) Stödet bör falla inom det tillämpningsområde som fastställs i artikel 2 i IPA-förordningen. Det bör inriktas på ett brett spektrum av åtgärder för institutionsuppbyggnad i alla de stödmottagande länderna. Det bör stärka de demokratiska institutionerna och rättsstaten samt främja reformer av offentlig förvaltning, ekonomiska reformer, respekt för mänskliga rättigheter och minoriteters rättigheter, jämställdhet och icke-diskriminering. Stödet bör vidare främja medborgerliga rättigheter och utveckling av det civila samhället, understödja ett långtgående regionalt samarbete samt försoning och återuppbyggnad samt bidra till hållbar utveckling och fattigdomsminskning och en hög miljöskyddsnivå.

⁽¹⁾ EUT L 210, 31.7.2006, s. 82.

▼B

- (7) Stöd till kandidatländer bör dessutom inriktas på att understödja deras strävanden att anta och genomföra gemenskapens samlade regelverk eller att uppfylla anslutningskriterierna. Det bör också syfta till att hjälpa kandidatländerna att förbereda sig inför uppgiften att programplanera, förvalta och omsätta de medel från Europeiska regionala utvecklingsfonden, Sammanhållningsfonden och Europeiska socialfonden och medel för landsbygdsutveckling som kommer att ställas till deras förfogande efter anslutningen.
- (8) Stöd till potentiella kandidatländer bör främja en viss anpassning till gemenskapens regelverk och en viss tillnärmning till anslutningskriterierna. Det bör också främja åtgärder av liknande slag som dem som kommer att vara tillgängliga för kandidatländerna inom ramen för IPA-delarna regional utveckling, utveckling av mänskliga resurser och landsbygdsutveckling.
- (9) För att stödet skall präglas av sammanhållning, komplementaritet och koncentration bör man vid den flerårsplanering som föreskrivs i artikel 6 i IPA-förordningen se till att alla åtgärder i ett bestämt land inom ramen för de olika IPA-delarna är inbördes förenliga och att de samordnas.
- (10) Kommissionen och de stödmottagande länderna bör ingå ramavtal där de slår fast principerna för sitt samarbete enligt denna förordning.
- (11) Det bör klargöras vilken av förvaltningsmetoderna i rådets förordning (EG, Euratom) nr 1605/2002 av den 25 juni 2002 med budgetförordning för Europeiska gemenskapernas allmänna budget ⁽¹⁾ som skall tillämpas för varje IPA-del.
- (12) Med hänsyn till att IPA-förordningen handlar om stöd i samband med processen före anslutningen bör om möjligt decentraliserad förvaltning av medlen tillämpas så att de stödmottagande länderna får ett ökat egenansvar för förvaltningen av stödet. Centraliserad, gemensam eller delad förvaltning bör emellertid kunna tillämpas där så är lämpligt.
- (13) När decentraliserad förvaltning tillämpas måste kommissionens och de stödmottagande ländernas respektive roller och krav klargöras. Bestämmelser i dessa avseenden för de stödmottagande länderna bör införas i ramavtal, sektorsavtal eller finansieringsöverenskommelser.
- (14) Det bör fastställas närmare bestämmelser om den ekonomiska förvaltningen av medel inom ramen för IPA-förordningen alltefter den förvaltningsmetod som skall tillämpas för att genomföra stödet. De stödmottagande ländernas skyldigheter i detta avseende bör fastställas i ramavtal, sektorsavtal eller finansieringsöverenskommelser.

⁽¹⁾ EGT L 248, 16.9.2002, s. 1. Förordningen ändrad genom förordning (EG, Euratom) nr 1995/2006 (EUT, L 390, 30.12.2006, s. 1).

▼B

- (15) Vid sidan av den allmänna utvärdering av IPA-förordningen som skall göras enligt dess artikel 22 bör stöd som beviljas enligt förordningen regelbundet övervakas och utvärderas. Programmen bör utvärderas av särskilda övervakningskommittéer, och det bör ske en regelbunden uppföljning av genomförandet totalt sett av det stöd som beviljas enligt IPA-förordningen.
- (16) Det är viktigt att stödprogrammen och deras effekter för medborgarna i de stödmottagande länderna synliggörs så att allmänheten blir medveten om vilka insatser EU gör och det förmedlas en enhetlig bild av de berörda åtgärderna i alla stödmottagande länder, i överensstämmelse med kommissionens handlingsplan ”Förmedla Europa till medborgarna”, vitboken om EU:s kommunikationspolitik samt kommunikationsstrategin för utvidgningen för perioden 2005–2009.
- (17) Eftersom IPA-förordningen gäller från och med den 1 januari 2007 bör också de bestämmelser som kommissionen utfärdar för dess tillämpning gälla från den dagen.
- (18) De åtgärder som föreskrivs i denna förordning är förenliga med yttrandet från IPA-kommittén,

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

DEL 1

GEMENSAMMA BESTÄMMELSER

AVDELNING I

PRINCIPER OCH ALLMÄN RAM FÖR STÖDET

KAPITEL 1

Syfte och principer

Artikel 1

Syfte

I denna förordning fastställs tillämpningsbestämmelser för tillhandahållande av stöd från gemenskapen inför anslutningen enligt rådets förordning (EG) nr 1085/2006 (IPA-förordningen).

Artikel 2

Definitioner

I denna förordning avses med

1. *stödmottagande land*: ett land som är upptaget i förteckningen i bilaga I eller bilaga II till IPA-förordningen.
2. *utvidgningspaket*: den uppsättning dokument som kommissionen varje år lägger fram för rådet och Europaparlamentet och vars strategiska och politiska del utgörs av eventuella översyner av partnerskapen för anslutning och de europeiska partnerskapen, de återkommande rapporterna för de enskilda länderna och kommissionens strategidokument; dessutom ingår en flerårig vägledande finansieringsram.

▼B

3. *ramavtal*: ett avtal mellan kommissionen och det stödmottagande landet som gäller alla IPA-delarna och slår fast principerna för samarbetet mellan det stödmottagande landet och kommissionen enligt denna förordning.
4. *sektorsavtal*: ett avtal om en bestämd IPA-del som vid behov upprättas mellan kommissionen och det stödmottagande landet och innehåller bestämmelser som skall följas utöver bestämmelserna i ramavtalet och finansieringsöverenskommelserna med landet.
5. *finansieringsöverenskommelse*: ett ettårsavtal eller flerårsavtal som ingås mellan kommissionen och det stödmottagande landet som en följd av ett finansieringsbeslut fattat av kommissionen om godkännande av gemenskapens bidrag till ett program eller en insats som faller inom denna förordnings tillämpningsområde.
6. *oegentlighet*: varje brott mot en bestämmelse i gällande regler eller kontrakt som orsakas av en handling eller en försummelse av en ekonomisk aktör vilken inverkar eller skulle kunna inverka menligt på Europeiska unionens allmänna budget genom att denna belastas med en otillbörlig utgift.
7. *budgetår*: tiden 1 januari-31 december.
8. *slutlig stödmottagare*: ett organ eller ett företag, offentligt eller privat, med ansvar för att initiera insatser eller för att initiera och genomföra insatser; när det rör sig om en stödordning utgörs de slutliga stödmottagarna av offentliga eller privata företag som genomför ett enskilt projekt och får offentligt stöd.
9. *gemenskapens bidrag*: den del av en stödberättigande utgift som finansieras av gemenskapen.
10. *eurokonto*: ett räntebärande bankkonto som öppnas av den nationella fonden hos ett finansiellt institut, för det stödmottagande landets räkning och under dess ansvar, för att ta emot betalningar från kommissionen.
11. *offentlig utgift*: varje offentligt bidrag till finansieringen av insatser som härrör från Europeiska gemenskapens budget eller från det stödmottagande landets myndigheters budget samt varje bidrag till finansieringen av insatser som härrör från ett offentligrättsligt organs budget eller från budgeten för en sammanslutning av en eller flera regionala eller lokala myndigheter eller ett eller flera offentligrättsliga organ
12. *total utgift*: offentliga utgifter plus privata bidrag till finansiering av insatser.

*Artikel 3***Stödprinciper**

Kommissionen skall se till att följande principer gäller för stöd som beviljas enligt IPA-förordningen:

- Stödet skall följa principerna om konsekvens, komplementaritet, samordning, partnerskap och koncentration skall följas.
- Stödet skall vara förenligt med EU:s politik och skall främja anpassning till gemenskapens regelverk.
- Stödet skall vara förenligt med budgetprinciperna i rådets förordning (EG, Euratom) nr 1605/2002.
- Stödet skall svara mot de behov som fastställts i samband med utvidningsprocessen och vara förenligt med det stödmottagande landets absorptionsförmåga. Lärdom som dragits av tidigare erfarenheter skall vägas in.
- Ett ökat egenansvar hos de stödmottagande länderna för programplanering och genomförande av stödet skall med kraft uppmuntras, och man skall se till att EU:s insatser blir tillräckligt synliga.

▼B

- Insatserna skall vara väl förberedda och ha tydliga och verifierbara mål som skall uppnås inom en bestämd frist.
- Det skall säkerställas att det inte förekommer någon diskriminering på grund av kön, ras, etniskt ursprung, religion eller övertygelse, funktionshinder, ålder eller sexuell läggning under de olika faserna av stödgenomförandet.
- Målen för stöd inför anslutningen skall eftersträvas inom ramen för hållbar utveckling och gemenskapens strävan att bidra till skyddet och förbättring av miljön.

*Artikel 4***Stödrioriteringar**

Stödet till ett bestämt stödmottagande land skall baseras på prioriteringarna i följande dokument, i den mån de finns:

- Europeiskt partnerskap.
- Partnerskap för anslutning.
- Nationellt program för antagande av gemenskapens regelverk.
- Rapporter och strategidokument i kommissionens årliga utvidgningspaket.
- Stabiliserings- och associeringsavtal.
- Förhandlingsram.

Prioriteringarna i nationella strategier skall också beaktas om de är förenliga med de mål och det tillämpningsområde för stöd inför anslutningen som fastställs i IPA-förordningen.

*KAPITEL II***Allmän ram för genomförandet***Artikel 5***Fleråriga vägledande planeringsdokument**

1. Genom det fleråriga vägledande planeringsdokumentet skall den inbördes förenlighet och komplementaritet mellan IPA-delarna i ett bestämt stödmottagande land som är nödvändig säkerställas. Särskilt skall principerna i artikel 9 beaktas i detta dokument.
2. Vid samråd enligt artikel 6.1 i IPA-förordningen skall kommissionen bemöda sig om att ge berörda parter, däribland medlemsstaterna, tillräcklig tid för att lämna synpunkter på det fleråriga vägledande planeringsdokumentet; i enlighet med artikel 20.3 i samma förordning.
3. Det fleråriga vägledande planeringsdokumentet skall för varje berört land innehålla
 - a) en allmän bakgrundsbeskrivning och en kortfattad redovisning av det samråd som ägt rum med och inom det stödmottagande landet,
 - b) en redogörelse för målen för EU:s samarbete med landet,
 - c) en samlad bedömning av utmaningar och behov och av stödrioriteringarnas relativa vikt,
 - d) en översikt över EU:s tidigare och nuvarande samarbete med landet, med en analys av landets behov och absorptionsförmåga och en redovisning av lärdom som dragits, och över andra givares verksamhet i landet, om det finns uppgifter om detta att tillgå,

▼B

- e) för varje IPA-del en beskrivning av hur den samlade bedömningen enligt c tar sig konkret uttryck i strategiska val samt en beskrivning av de huvudområden som valts ut för stöd till det berörda landet och av de resultat som förväntas,
 - f) en vägledande anslagstilldelning för de viktigaste insatsområdena inom ramen för varje IPA-del.
4. Regionala och övergripande program får omfattas av särskilda, specifika fleråriga planeringsdokument för flera stödmottagande länder.

*Artikel 6***Flerårsprogram eller ettårsprogram**

1. De fleråriga vägledande planeringsdokumenten skall genomföras med hjälp av flerårsprogram eller, beroende på vilken IPA-del det rör sig om, ettårsprogram, i enlighet med artikel 7 i IPA-förordningen.
2. Flerårsprogrammen och ettårsprogrammen skall bestå av dokument som lagts fram av det stödmottagande landet eller, när det gäller regionala och övergripande program, utarbetats av kommissionen, och som antagits av kommissionen. Programmen skall utgöras av en uppsättning väl samordnade prioriterade områden; lämpliga åtgärder eller insatser skall anges liksom omfattningen av det ekonomiska bidrag som krävs för att genomföra strategierna i de fleråriga vägledande planeringsdokumenten.

Programmen skall vara uppdelade i prioriterade områden och för varje prioriterat område skall det fastställas ett övergripande mål som skall uppnås; genomförandet skall ske genom åtgärder, som får underindelas i insatser, eller direkt genom insatser.

En insats skall omfatta ett projekt eller en grupp av projekt, som genomförs av kommissionen eller initieras och genomförs av en eller flera slutliga stödmottagare och som gör det möjligt att förverkliga målen för den åtgärd eller det prioriterade område som insatsen gäller.

3. I överensstämmelse med artikel 20 i IPA-förordningen skall samråd hållas med berörda parter, bland annat medlemsstaterna, under programplaneringsprocessen i enlighet med bestämmelserna i del II. Kommissionen och det stödmottagande landet skall bemöda sig om att ge berörda parter tillräcklig tid för att framföra sina synpunkter.

*Artikel 7***Ramavtal och sektorsavtal**

1. Kommissionen och det stödmottagande landet skall ingå ett ramavtal där de slår fast reglerna för samarbete om ekonomiskt stöd från gemenskapen till det stödmottagande landet. Om det behövs får ramavtalet kompletteras med ett eller flera sektorsavtal med särskilda bestämmelser för den berörda IPA-delen.

2. Det stödmottagande landet får beviljas stöd enligt IPA-förordningen först sedan det avtal som avses i punkt 1 har ingåtts och trätt i kraft.

Om det har ingåtts ett sektorsavtal med det stödmottagande landet får stöd enligt IPA-förordningen för den IPA-del som sektorsavtalet omfattar beviljas först sedan både ramavtalet och sektorsavtalet har trätt i kraft.

▼B

Om det inte har ingåtts ett ramavtal, eller om det finns ett gällande ramavtal som har ingåtts enligt rådets förordningar (EEG) nr 3906/89 ⁽¹⁾, (EG) nr 1267/1999 ⁽²⁾, (EG) nr 1268/1999 ⁽³⁾, (EG) nr 2500/2001 ⁽⁴⁾ eller (EG) nr 2666/2000 ⁽⁵⁾ och som inte innehåller de minimibestämmelser som nämns i punkt 3, skall dessa minimibestämmelser tas in i finansieringsavtalen.

3. Ramavtalet skall särskilt innehålla bestämmelser om
 - a) allmänna regler för ekonomiskt stöd från gemenskapen,
 - b) upprättande av de strukturer och myndigheter enligt artiklarna 21, 32 och 33 som krävs för att förvalta stödet och av andra särskilda organ som kan behövas,
 - c) ansvar och uppgifter som är gemensamma för dessa strukturer, myndigheter eller organ, i enlighet med principerna i artiklarna 22, 23, 24, 25, 26, 28 och 29,
 - d) kontrollkrav och villkor för
 - i) ackreditering och övervakning av ackrediteringen av den nationella utanordnaren genom den ackrediterande tjänstemannen, i enlighet med principerna i artiklarna 11, 12 och 15,
 - ii) ackreditering och övervakning av ackrediteringen av den operativa strukturen genom den nationella utanordnaren, i enlighet med principerna i artiklarna 11, 13 och 16,
 - iii) överföring av förvaltningsbefogenheter från kommissionen, i enlighet med principerna i artiklarna 11, 14 och 17,
 - e) upprättande av en årlig försäkran av den nationella utanordnaren i enlighet med artikel 27,
 - f) upphandlingsregler, i enlighet med rådets förordning (EG, Euratom) nr 1605/2002 och kommissionens förordning (EG, Euratom) nr 2342/2002 ⁽⁶⁾ om genomförandebestämmelser för rådets förordning (EG, Euratom) nr 1605/2002,
 - g) avslutning av programmen i enlighet med artiklarna 47 och 56,
 - h) definitioner av oegentlighet i enlighet med artikel 2, av bedrägeri och av aktiv och passiv korruption som motsvarar definitionerna i gemenskapslagstiftningen; det stödmottagande landets skyldighet att vidta lämpliga åtgärder för att förebygga aktiv och passiv korruption och bekämpa bedrägeri och att vidta korrigerande åtgärder; regler om hur medel skall återkrävas vid oegentligheter eller bedrägeri,
 - i) återkrav samt finansiella korrigeringar och justeringar i enlighet med artiklarna 49 och 50,

⁽¹⁾ EGT L 375, 23.12.1989, s. 11.

⁽²⁾ EGT L 161, 26.6.1999, s. 73.

⁽³⁾ EGT L 161, 26.6.1999, s. 87.

⁽⁴⁾ EGT L 342, 27.12.2001, s. 1.

⁽⁵⁾ EGT L 306, 7.12.2000, s. 1.

⁽⁶⁾ EGT L 357, 31.12.2002, s. 1.

▼B

- j) regler om tillsyn, kontroll och revision genom kommissionen och Europeiska revisionsrätten,
- k) regler om skatter, tullar och andra avgifter,
- l) informations- och offentlighetskrav.

4. Som komplement till ramavtalet får parterna vid behov ingå sektorsavtal för bestämda IPA-delar. Sektorsavtalet skall, utan att detta påverkar tillämpningen av ramavtalets bestämmelser, innehålla detaljerade, specifika förvaltnings-, utvärderings- och kontrollbestämmelser för den berörda delen.

5. I ett bestämt stödmottagande land skall ramavtalet gälla för alla finansieringsöverenskommelser som ingås enligt artikel 8.

Om det finns ett sektorsavtal för en bestämd del skall sektorsavtalet gälla för alla finansieringsöverenskommelser som ingås för den delen.

*Artikel 8***Finansieringsbeslut och finansieringsöverenskommelser**

1. Kommissionsbeslut genom vilka flerårsprogram eller ettårsprogram antas skall uppfylla kraven för att utgöra finansieringsbeslut enligt artikel 75.2 i förordning (EG, Euratom) nr 1605/2002.
2. Om det krävs enligt finansieringsbeslutet skall kommissionen och det stödmottagande landet ingå en finansieringsöverenskommelse. Finansieringsöverenskommelser får ingås för ett eller flera år i enlighet med artikel 39.
3. De enskilda programmen skall utgöra en integrerad del av finansieringsöverenskommelsen.
4. Följande skall fastställas i finansieringsöverenskommelserna:
 - a) Bestämmelser genom vilka det stödmottagande landet godtar stödet från gemenskapen och samtycker till reglerna och förfarandena för utbetalning av stödet.
 - b) Villkoren för stödets förvaltning samt metoder och ansvar när det gäller att genomföra ettårsprogrammet, flerårsprogrammet eller insatserna.

▼M1

- c) Bestämmelser om att det stödmottagande landet ska upprätta och regelbundet uppdatera en färdplan med vägledande riktmärken och tidsfrister för att uppnå den decentralisering utan förhandskontroller från kommissionens sida som avses i artiklarna 14 och 18. De bestämmelserna krävs dock endast för sådana IPA-delar eller program där det i kommissionsbeslutet enligt artikel 14 om överföring av förvaltningsbefogenheter anges att kommissionen ska göra förhandskontroller.

AVDELNING II

GEMENSAMMA REGLER FÖR GENOMFÖRANDET

KAPITEL I

Principer

Artikel 9

Konsekvens i genomförandet av stödet

1. Förenlighet och samordning inom och mellan IPA-komponenterna, både på planeringsnivå och på programplaneringsnivå, skall gälla för stöd som beviljas enligt IPA-förordningen.
2. Överlappningar mellan åtgärder som faller under olika IPA-delar skall undvikas och ingen utgift får finansieras inom ramen för mer än en insats.

Artikel 10

Allmänna principer för genomförande av stödet

1. Om inget annat föreskrivs i punkterna 2–4 skall decentraliserad förvaltning, som innebär att kommissionen överläter på det stödmottagande landet att förvalta vissa åtgärder men behåller det samlade slutliga ansvaret för genomförandet av den allmänna budgeten i enlighet med artikel 53c i förordning (EG, Euratom) nr 1605/2002 och relevanta bestämmelser i EG-fördragen, tillämpas vid genomförande av stöd enligt IPA-förordningen.

För stöd enligt IPA-förordningen skall decentraliserad förvaltning åtminstone tillämpas för anbudsförfaranden, kontraktstilldelning och betalningar.

När decentraliserad förvaltning tillämpas skall insatserna genomföras i enlighet med artikel 53c i förordning (EG, Euratom) nr 1605/2002.

2. Centraliserad förvaltning enligt artikel 53a i förordning (EG, Euratom) 1605/2002 får tillämpas för IPA-delen övergångsstöd och institutionsuppbyggnad, särskilt för regionala och övergripande program, och för IPA-delen gränsöverskridande samarbete. Centraliserad förvaltning får också tillämpas för tekniskt bistånd inom ramen för någon IPA-del.

När centraliserad förvaltning tillämpas skall insatserna genomföras i enlighet med artiklarna 53 a och 53a och artiklarna 54–57 i förordning (EG, Euratom) nr 1605/2002.

3. Gemensam förvaltning enligt artikel 53d i förordning (EG, Euratom) 1605/2002 får tillämpas för IPA-delen övergångsstöd och institutionsuppbyggnad, särskilt för regionala och övergripande program, när det rör sig om program där internationella organisationer deltar.

När gemensam förvaltning med internationella organisationer tillämpas skall insatserna genomföras i enlighet med artiklarna 53 c och 53d i förordning (EG, Euratom) nr 1605/2002.

4. Delad förvaltning enligt artikel 53b i förordning (EG, Euratom) nr 1605/2002 får tillämpas för IPA-delen gränsöverskridande samarbete när det rör sig om gränsöverskridande program där medlemsstater deltar.

▼B

Om delad förvaltning med en medlemsstat tillämpas skall insatserna genomföras i enlighet med artikel 53 b, artikel 53b och avdelning II del 2 i förordning (EG, Euratom) nr 1605/2002.

*KAPITEL II***Förvaltnings- och kontrollsystem**

Avsnitt 1

Decentraliserad förvaltning

Underavsnitt 1

Ackreditering och överföring av förvaltningsbefogenheter*Artikel 11***Gemensamma krav**

1. Innan kommissionen beslutar att överföra förvaltningsbefogenheter för en IPA-del, ett program eller en åtgärd till det stödmottagande landet skall den förvissa sig om att landet uppfyller kraven i artikel 56.2 i förordning (EG, Euratom) nr 1605/2002, särskilt beträffande förvaltnings- och kontrollsystemen, och att ackrediteringarna enligt artikel 12 och artikel 13 är i kraft.

2. För det ändamålet skall det stödmottagande landets förvaltnings- och kontrollsystem omfatta effektiva kontroller på åtminstone de områden som anges i bilagan. Bestämmelser beträffande andra områden som fastställs i sektorsavtal eller finansieringsöverenskommelser skall gälla vid sidan av denna förordning.

3. Om bestämda personer har fått ansvar för någon verksamhet i samband med förvaltningen, genomförandet eller kontrollen av program, skall det stödmottagande landet se till att dessa personer har befogenhet att utföra de uppgifter som är förenade med deras ansvar, också i de fall då det inte finns något hierarkiskt förhållande mellan dem och de organ som deltar i den verksamheten. Det stödmottagande landet skall särskilt ge dessa personer befogenhet att genom formella arbetsarrangemang mellan dem och de berörda organen fastställa

a) ett lämpligt system för informationsutbyte som omfattar befogenhet att kräva information och rätten att vid behov få tillträde till dokument och personal på platsen,

b) normer som skall iakttas,

c) förfaranden som skall följas.

4. Andra särskilda krav i sektorsavtalen eller finansieringsöverenskommelserna skall gälla vid sidan av denna förordning.

Artikel 12

Akreditering av den nationella utanordnaren och den nationella fonden

1. Den behöriga akrediterande tjänstemannen enligt artikel 24 skall ansvara för akrediteringen av den nationella utanordnare som avses i artikel 25, både som chef för den nationella fonden enligt artikel 25.2 a och när det gäller förmåga att utöva det ansvar som föreskrivs i artikel 25.2 b. Akrediteringen av den nationella utanordnaren skall också omfatta den nationella fond som avses i artikel 26.

2. Innan den nationella utanordnaren akrediteras skall den akrediterande tjänstemannen förvissa sig om att alla tillämpliga krav i artikel 11 är uppfyllda och därvid stödja sig på ett revisionsutlåtande från en extern revisor som är verksamhetsmässigt oberoende av alla aktörer i förvaltnings- och kontrollsystemen. Revisionsutlåtandet skall baseras på granskningar som har utförts i enlighet med internationella revisionsstandarder.

3. Den behöriga akrediterande tjänstemannen skall anmäla akrediteringen av den nationella utanordnaren till kommissionen senast i samband med sin anmälan av akrediteringen av den första operativa strukturen enligt artikel 13.3. Tjänstemannen skall lämna alla relevanta styrkande uppgifter som kommissionen begär att få.

4. Den behöriga akrediterande tjänstemannen skall genast underrätta kommissionen om varje förändring beträffande den nationella utanordnaren eller den nationella fonden. Om förändringen påverkar den nationella utanordnaren eller den nationella fonden med avseende på de tillämpliga kraven i artikel 11, skall den behöriga akrediterande tjänstemannen översända en bedömning till kommissionen av vilka konsekvenser förändringen får för akrediteringens giltighet. Om det rör sig om en betydande förändring skall den behöriga akrediterande tjänstemannen också anmäla sitt beslut beträffande akrediteringen till kommissionen.

Artikel 13

Akreditering av operativa strukturer

1. Den nationella utanordnaren skall ansvara för akrediteringen av de operativa strukturer som avses i artikel 28.

2. Innan en operativ struktur akrediteras skall den nationella utanordnaren förvissa sig om att den uppfyller kraven i artikel 11. Han eller hon skall därvid stödja sig på ett revisionsutlåtande från en extern revisor som är verksamhetsmässigt oberoende av alla aktörer i förvaltnings- och kontrollsystemen. Revisionsutlåtandet skall baseras på granskningar som har utförts i enlighet med internationella revisionsstandarder.

3. Den nationella utanordnaren skall anmäla akrediteringen av de operativa strukturerna till kommissionen och lämna kommissionen alla relevanta styrkande uppgifter som den behöver, häribland en beskrivning av förvaltnings- och kontrollsystemen.

Artikel 14

Överföring av förvaltningsbefogenheter från kommissionen

1. Innan kommissionen överför förvaltningsbefogenheter skall den granska de akrediteringar som avses i artiklarna 12 och 13 samt förfarandena och strukturerna hos de berörda organen eller myndigheterna i det stödmottagande landet. Granskningen får bland annat omfatta kontroller på platsen som antingen utförs av kommissionens egna avdelningar eller läggs ut på ett revisionsföretag.

▼B

2. Kommissionen får i sitt beslut att överföra förvaltningsbefogenheter föreskriva ytterligare villkor i syfte att säkerställa att kraven i artikel 11 uppfylls. För att överföringen av förvaltningsbefogenheter skall fortsätta att gälla måste dessa villkor vara uppfyllda inom den frist som kommissionen fastställer.

3. Kommissionens beslut att överföra förvaltningsbefogenheter skall i förekommande fall innehålla en förteckning över de förhandskontroller av anbudsförfaranden, förslagsinfordringar, kontraktstilldelningar och bidragsbeviljanden som skall göras av kommissionen. Förteckningen får variera alltefter IPA-del eller program. Förhandskontroller skall tillämpas, alltefter IPA-del eller program, till dess att kommissionen ger tillstånd till decentraliserad förvaltning utan förhandskontroller enligt artikel 18.

4. Kommissionens beslut får innehålla bestämmelser om tillfälligt upphävande eller återkallande av överföringen av förvaltningsbefogenheter med avseende på bestämda organ eller myndigheter.

*Artikel 15***Återkallande eller tillfälligt upphävande av ackrediteringen av den nationella utanordnaren och den nationella fonden**

1. Efter överföringen av förvaltningsbefogenheter från kommissionen skall den behöriga ackrediterande tjänstemannen ansvara för övervakningen av att samtliga krav för att ackrediteringen skall fortsätta att gälla uppfylls utan avbrott och underrätta kommissionen om varje betydande förändring i detta avseende.

2. Om något av de tillämpliga kraven i artikel 11 inte är uppfyllt eller inte längre är uppfyllt, skall den behöriga ackrediterande tjänstemannen tillfälligt upphäva eller återkalla ackrediteringen av den nationella utanordnaren och genast underrätta kommissionen om sitt beslut och om skälen till det. Innan ackrediteringen återställs skall den behöriga ackrediterande tjänstemannen förvissa sig om att kraven åter är uppfyllda. Han eller hon skall härvid stödja sig på ett revisionsutlåtande enligt artikel 12.2.

3. Om ackrediteringen av den nationella utanordnaren återkallas eller tillfälligt upphävs av den behöriga ackrediterande tjänstemannen skall följande bestämmelser gälla:

Kommissionen får inte överföra några medel till det stödmottagande landet så länge ackrediteringen inte gäller.

Så länge ackrediteringen inte gäller skall alla eurokonton eller eurokonton för de berörda IPA-delarna vara spärrade och inga betalningar som görs av den nationella fonden från dessa spärrade eurokonton skall anses få komma ifråga för finansiering från gemenskapen.

Utan att det påverkar andra finansiella korrigeringar får kommissionen göra finansiella korrigeringar enligt artikel 49 gentemot ett stödmottagande land om det visar sig att landet tidigare inte uppfyllt kraven för överföringen av förvaltningsbefogenheter.

*Artikel 16***Återkallande eller tillfälligt upphävande av ackrediteringen av operativa strukturer**

1. Efter överföringen av förvaltningsbefogenheter från kommissionen skall den nationella utanordnaren ansvara för övervakningen av att samtliga krav för att ackrediteringen skall fortsätta att gälla uppfylls utan avbrott samt underrätta kommissionen om varje betydande förändring i detta avseende.

▼B

2. Om något av kraven i artikel 11 inte är uppfyllt eller inte längre är uppfyllt, skall den nationella utanordnaren tillfälligt upphäva eller återkalla ackrediteringen av den operativa strukturen och genast underrätta kommissionen och den behöriga ackrediterande tjänstemannen om sitt beslut och om skälen till det.

Innan ackrediteringen återställs skall den nationella utanordnaren förvissa sig om att kraven åter är uppfyllda. Han eller hon skall härvid stödja sig på ett revisionsutlåtande enligt artikel 13.2.

3. Om den nationella utanordnaren har återkallat eller tillfälligt upphävt ackrediteringen av en operativ struktur skall följande bestämmelser gälla:

Under den tid då ackrediteringen är tillfälligt upphävd eller återkallad får kommissionen inte överföra några medel till det stödmottagande landet för program eller insatser som genomförs av den berörda operativa strukturen.

Utan att det påverkar eventuella andra finansiella korrigeringar får kommissionen göra finansiella korrigeringar enligt artikel 49 gentemot det stödmottagande landet om det visar sig att landet tidigare inte uppfyllt kraven för överföringen av förvaltningsbefogenheter.

Inga nya rättsliga åtaganden för den berörda operativa strukturen skall anses få komma i fråga för finansiering från gemenskapen så länge ackrediteringen inte gäller.

Den nationella utanordnaren skall ansvara för att det vid behov vidtas lämpliga skyddsåtgärder för betalningar som har gjorts eller kontrakt som har ingåtts av den berörda operativa strukturen.

*Artikel 17***Återkallande eller tillfälligt upphävande av överföring av förvaltningsbefogenheter**

1. Kommissionen skall övervaka att kraven i artikel 11 uppfylls.

2. Kommissionen får när som helst återkalla eller tillfälligt upphäva överföringen av förvaltningsbefogenheter, särskilt om något av kraven i artikel 11 inte är uppfyllt eller inte längre är uppfyllt och oberoende av den behöriga ackrediterande tjänstemannens beslut att upprätthålla, tillfälligt upphäva eller återkalla ackrediteringen av den nationella utanordnaren eller den nationella utanordnarens beslut att upprätthålla, tillfälligt upphäva eller återkalla ackrediteringen av den operativa strukturen.

3. Om kommissionen återkallar eller tillfälligt upphäver överföringen av förvaltningsbefogenheter skall följande bestämmelser gälla:

Kommissionen skall avbryta överföringen av medel till det stödmottagande landet.

Utan att det påverkar andra finansiella korrigeringar får kommissionen göra finansiella korrigeringar enligt artikel 49 gentemot ett stödmottagande land om det visar sig att landet tidigare inte uppfyllt kraven för överföringen av förvaltningsbefogenheter.

Kommissionen får i ett separat kommissionsbeslut fastställa andra följder av återkallandet eller det tillfälliga upphävandet.

▼B*Artikel 18***Decentralisering utan förhandskontroller från kommissionens sida**

1. För alla IPA-delar där stödet genomförs på decentraliserad grundval enligt artikel 10 skall målet vara decentraliserat genomförande utan förhandskontroller från kommissionens sida. Tidsplanen för att förverkliga målet får variera beroende på vilken IPA-del det rör sig om.
2. Innan kommissionen upphör att tillämpa förhandskontroller i enlighet med vad som föreskrivs i beslutet att överföra förvaltningsbefogenheter skall den förvissa sig om att de berörda förvaltnings- och kontrollsystemen fungerar väl och i överensstämmelse med relevanta gemenskapsregler och nationella regler.
3. Kommissionen skall särskilt övervaka hur det stödmottagande landet genomför den färdplan som enligt artikel 8.4 skall ingå i finansieringsöverenskommelsen och som får förutse att de olika typerna av förhandskontroller stegvis slopas.
4. Kommissionen skall på lämpligt sätt beakta det stödmottagande landets resultat i detta sammanhang, särskilt i samband med att den beviljar stöd eller förhandlingar.

*Artikel 19***Bestämmelser om bedrägeribekämpning**

1. De stödmottagande länderna skall se till att misstänkta fall av bedrägeri och oegentligheter undersöks och hanteras effektivt och att det finns en väl fungerade kontroll- och rapporteringsmekanism motsvarande den som avses i kommissionens förordning (EG) nr 1828/2006 ⁽¹⁾. Vid misstanke om bedrägeri eller oegentligheter skall kommissionen genast underrättas.
2. Vidare skall de stödmottagande länderna vidta alla lämpliga åtgärder för att förebygga och motverka varje form av korruption, aktiv eller passiv, i alla skeden av upphandlingsförfaranden eller bidragsförfaranden eller under genomförandet av de kontrakt som förfarandena leder till.

*Artikel 20***Verifieringskedja**

Den nationella utanordnaren skall se till att alla de uppgifter är tillgängliga som krävs för att det alltid skall finnas en tillräckligt detaljerad verifieringskedja. Till dessa uppgifter hör bland annat handlingar som styrker godkännandet av ansökningar om utbetalning, bokföringen av betalningen i fråga och själva utbetalningen samt handlingar som visar hur förskott, garantier och skulder har hanterats.

Underavsnitt 2

Strukturer och myndigheter*Artikel 21***Utseende av strukturer och myndigheter**

1. Det stödmottagande landet skall utse följande organ och myndigheter:
 - a) En nationell IPA-samordnare.

⁽¹⁾ EUT L 371, 27.12.2006, s. 1.

▼B

- b) En strategisk samordnare för IPA-delen regional utveckling och IPA-delen utveckling av mänskliga resurser.
 - c) En behörig ackrediterande tjänsteman.
 - d) En nationell utanordnare.
 - e) En nationell fond.
 - f) En operativ struktur för varje IPA-del och varje program.
 - g) En revisionsmyndighet.
2. Det stödmottagande landet skall sörja för lämplig åtskillnad mellan de funktioner som de organ och myndigheter som avses i a–g svarar för, i enlighet med artikel 56.2 i förordning (EG, Euratom) nr 1605/2002.
3. Kommissionen skall överföra förvaltningsbefogenheter till det stödmottagande landet i enlighet med artikel 14 i denna förordning först efter det att de organ och myndigheter som avses i punkt 1 har utsetts och upprättats.

*Artikel 22***Den nationella IPA-samordnarens uppgifter och ansvar**

1. Det stödmottagande landet skall utse en nationell IPA-samordnare. Till denna post skall utses en högre tjänsteman i det stödmottagande landets regering eller statsförvaltning som skall ha till uppgift att svara för övergripande samordning av stöd enligt IPA-förordningen.
2. Den nationella IPA-samordnaren skall särskilt
- a) se till att partnerskapet mellan kommissionen och det stödmottagande landet fungerar väl och att det finns en nära koppling mellan den allmänna anslutningsprocessen och utnyttjandet av stöd enligt IPA-förordningen,
 - b) ha det samlade ansvaret för
 - inbördes förenlighet mellan och samordning av programmen inom ramen för denna förordning,
 - årlig programplanering på nationell nivå av IPA-delen övergångsstöd och institutionsuppbyggnad,
 - samordning av det stödmottagande landets deltagande i relevanta gränsöverskridande program tillsammans med medlemsstaterna eller andra stödmottagande länder och av dess deltagande i transnationella, interregionala eller havsområdesbaserade program inom ramen för andra gemenskapsinstrument; den nationella IPA-samordnaren får delegera sina arbetsuppgifter i samband med denna samordning till en samordnare för gränsöverskridande samarbete,
 - c) utarbeta och, efter behandling i IPA-övervakningskommittén, till kommissionen överlämna den årsrapport och de slutrapporter om genomförande av stödet som avses i artikel 61.3 samt översända en kopia av rapporterna till den nationella utanordnaren.

*Artikel 23***Den strategiska samordnarens uppgifter och ansvar**

1. Det stödmottagande landet skall utse en strategisk samordnare som skall sortera under den nationella IPA-samordnaren och sörja för samordning mellan IPA-delarna regional utveckling och utveckling av mänskliga resurser. Den strategiska samordnaren skall vara en enhet inom det stödmottagande landets statsförvaltning och får inte vara direkt inblandad i genomförandet av de berörda delarna.

▼B

2. Den strategiska samordnaren skall särskilt
 - a) samordna stöd som beviljas inom ramen för IPA-delen regional utveckling och IPA-delen utveckling av mänskliga resurser,
 - b) utarbeta den strategiska ram för inbördes förenlighet som avses i artikel 154,
 - c) sörja för samordning mellan sektorsstrategier och sektorsprogram.

*Artikel 24***Den behöriga ackrediterande tjänstemannens ansvar**

1. Det stödmottagande landet skall utse en behörig ackrediterande tjänsteman. Till denna post skall utses en högre tjänsteman i det stödmottagande landets regering eller statsförvaltning.
2. Den behöriga ackrediterande tjänstemannen skall vara ansvarig för att utfärda och övervaka samt tillfälligt upphäva eller återkalla ackrediteringen av den nationella utanordnaren och den nationella fonden i enlighet med artiklarna 12 och 15.

*Artikel 25***Den nationella utanordnarens uppgifter och ansvar**

1. Det stödmottagande landet skall utse en nationell utanordnare. Till denna post skall utses en högre tjänsteman i det stödmottagande landets regering eller statsförvaltning.
2. Den nationella utanordnaren skall
 - a) i egenskap av chef för den nationella fonden ha det samlade ansvaret för den ekonomiska förvaltningen av gemenskapsmedel i det stödmottagande landet samt ansvara för att de underliggande transaktionerna är lagliga och korrekta,
 - b) ansvara för att de förvaltnings- och kontrollsystem som upprättats enligt IPA-förordningen fungerar väl.
3. För tillämpningen av punkt 2 a skall den nationella utanordnaren särskilt
 - a) ge rimliga garantier beträffande de underliggande transaktionernas korrekthet och laglighet,
 - b) utarbeta och till kommissionen överlämna attesterade utgiftsdeklarationer och ansökningar om utbetalning; den nationella utanordnaren skall vidare ha det samlade ansvaret för att ansökningar om utbetalning är korrekta och för att medel överförs till de operativa strukturerna eller slutliga stödmottagarna,
 - c) kontrollera att medfinansieringsdelarna föreligger och är korrekta,
 - d) se till att eventuella oegentligheter uppmärksammas och omedelbart meddelas,
 - e) göra de finansiella justeringar som krävs om oegentligheter uppdagas, i enlighet med artikel 50,
 - f) fungera som kontaktpunkt för det ekonomiska informationsutbytet mellan kommissionen och det stödmottagande landet.

▼B

4. För tillämpningen av punkt 2 b skall den nationella utanordnaren särskilt
- a) vara ansvarig för att utfärda och övervaka samt tillfälligt upphäva eller återkalla ackrediteringen av de operativa strukturerna,
 - b) se till att det finns väl fungerande system för att förvalta det stöd som beviljas enligt IPA-förordningen,
 - c) sörja för att systemet för intern kontroll av medelsförvaltningen är ändamålsenligt och fungerar väl,
 - d) avge rapport om förvaltnings- och kontrollsystemen,
 - e) se till att det finns ett väl fungerande rapporterings- och informationssystem,
 - f) följa upp slutsatserna i revisionsmyndighetens revisionsrapporter, i enlighet med artikel 30.1,
 - g) omedelbart till kommissionen anmäla varje betydande förändring beträffande förvaltnings- och kontrollsystemen och skicka en kopia av sin anmälan till den behöriga ackrediterande tjänstemannen.
5. Inom ramen för sina uppgifter enligt punkt 2 a och b skall den nationella utanordnaren upprätta en årlig försäkran enligt artikel 27.

*Artikel 26***Nationell fond**

Som nationell fond skall utses ett organ i ett statligt ministerium i det stödmottagande landet med ett centralt budgetansvar. Den nationella fonden skall fungera som central kassaförvaltare och under den nationella utanordnarens ansvar svara för den ekonomiska förvaltningen av stöd enligt IPA-förordningen.

Den nationella fonden skall särskilt svara för uppgiften att förvalta bankkonton, begära medel från kommissionen och ge tillstånd till att medel som erhållits från kommissionen överförs till de operativa strukturerna eller de slutliga stödmottagarna samt svara för ekonomisk rapportering till kommissionen.

*Artikel 27***Försäkran av den nationella utanordnaren**

1. Den nationella utanordnaren skall i enlighet med artikel 25.5 upprätta en årlig förklaring om medelsförvaltningen i form av en försäkran, som skall inges till kommissionen senast den 28 februari varje år. Han eller hon skall skicka en kopia av sin försäkran till den behöriga ackrediterande tjänstemannen.
2. Försäkran skall baseras på den nationella utanordnarens löpande övervakning av förvaltnings- och kontrollsystemen under budgetåret.
3. Den skall upprättas i enlighet med vad som föreskrivs i ramavtalet och bland annat omfatta
 - a) en bekräftelse av att förvaltnings- och kontrollsystemen fungerar väl,
 - b) en bekräftelse av de underliggande transaktionernas laglighet och korrekthet,

▼B

- c) uppgifter om eventuella förändringar i fråga om systemen och kontrollerna samt relevanta styrkande uppgifter från bokföringen.

4. Om den nationella utanordnarens försäkran inte innehåller de bekräftelser som avses i punkt 3 a och b, skall han eller hon underrätta kommissionen om skälen till det och möjliga konsekvenser och om de åtgärder som redan vidtagits för att avhjälpa situationen och skydda gemenskapens intressen. Han eller hon skall skicka en kopia av denna underrättelse till den behöriga ackrediterande tjänstemannen.

*Artikel 28***Den operativa strukturens uppgifter och ansvar**

1. För varje IPA-del och varje program skall det upprättas en operativ struktur som skall svara för förvaltningen och genomförandet av stöd som beviljas enligt IPA-förordningen.

Den operativa strukturen skall utgöras av ett eller flera organ inom det stödmottagande landets förvaltning.

2. Den operativa strukturen skall vara ansvarig för att förvalta och genomföra det eller de berörda programmen i enlighet med principen om sund ekonomisk förvaltning. För det ändamålet skall den bland annat svara för följande uppgifter:

- a) Utarbeta ettårsprogram och flerårsprogram.
- b) Övervaka programmets genomförande och understödja den sektorsövervakningskommitté som avses i artikel 59, särskilt genom att ställa de dokument till förfogande som krävs för att övervaka kvaliteten i programgenomförandet.
- c) Utarbeta den sektorsårsrapport och sektorsslutrapport om genomförandet som avses i artikel 61.1 och överlämna rapporterna, efter behandling i sektorsövervakningskommittén, till kommissionen, den nationella IPA-samordnaren och den nationella utanordnaren.
- d) Se till att urvalet av insatser som skall finansieras och godkännandet av insatserna sker i enlighet med de kriterier och mekanismer som gäller för programmen och att insatserna är förenliga med relevanta gemenskapsregler och nationella regler.
- e) Införa rutiner som garanterar att alla dokument som krävs för en tillfredsställande verifieringskedja bevaras, i enlighet med artikel 20.
- f) Ombesörja upphandlingsförfaranden och förfaranden för beviljande av bidrag med efterföljande kontraktstilldelning samt svara för betalningar till och återkrav av medel från den slutliga stödmottagaren.
- g) Sörja för att alla organ som är inblandade i genomförandet av insatser tillämpar ett separat bokföringssystem eller separata bokföringskoder.
- h) Se till att den nationella fonden och den nationella utanordnaren får alla nödvändiga upplysningar om de förfaranden som genomförts och de kontroller som gjorts i fråga om utgifterna.
- i) Upprätta, upprätthålla och uppdatera rapporterings- och informationssystemet.
- j) Genomföra kontroller för att säkerställa att de utgifter som deklarerats faktiskt har uppstått i enlighet med gällande regler, att produkterna har levererats eller tjänsterna tillhandahållits i enlighet med godkännandebeslutet och att den slutliga stödmottagarens ansökningar om utbetalning är korrekta. Kontrollerna skall, där så är lämpligt, avse administrativa, ekonomiska, tekniska och fysiska aspekter av insatserna.

▼B

- k) Sörja för intern revision av de olika organ som ingår i den operativa strukturen.
 - l) Se till att alla oegentligheter rapporteras.
 - m) Sörja för att informations- och offentlighetskraven uppfylls.
3. Cheferna för de organ som ingår i den operativa strukturen skall vara tydligt angivna och skall ansvara för sina respektive organs uppgifter, i enlighet med artikel 11.3.

*Artikel 29***Revisionsmyndighetens uppgifter och ansvar**

1. Det stödmottagande landet skall utse en revisionsmyndighet som skall vara verksamhetsmässigt oberoende av alla aktörer i förvaltnings- och kontrollsystemen och följa internationellt accepterade revisionsstandarder. Revisionsmyndigheten skall ha ansvaret för att kontrollera att förvaltnings- och kontrollsystemen fungerar väl.

2. Revisionsmyndigheten skall under sin chefs ansvar särskilt svara för följande:

- a) Myndigheten skall varje år upprätta och genomföra en årlig revisionsplan; revisionernas syfte skall vara att kontrollera att

- förvaltnings- och kontrollsystemen fungerar väl,

- de uppgifter om räkenskaperna som lämnas till kommissionen är tillförlitliga.

Revisionen skall omfatta granskning av ett lämpligt urval av insatser eller transaktioner samt en granskning av förfarandena.

Den årliga revisionsplanen skall överlämnas till den nationella utanordnaren och kommissionen före det berörda årets ingång.

- b) Myndigheten skall lägga fram följande:

- En årsrapport över revisionsverksamheten, enligt förlagan i ramavtalet; revisionsmyndigheten skall där redovisa sin resursanvändning och sammanfatta eventuella brister som konstaterats i förvaltnings- och kontrollsystemen eller avseende de transaktioner som myndigheten, i enlighet med den årliga arbetsplanen, granskat under den senaste 12-månadersperioden fram till den 30 september granskningsåret. Årsrapporten skall överlämnas till kommissionen, den nationella utanordnaren och den behöriga ackrediterande tjänstemannen senast den 31 december varje år. Den första av dessa årsrapporter skall omfatta perioden från och med denna förordnings ikraftträdande till och med den 30 november 2007.

- Ett årligt utlåtande, enligt förlagan i ramavtalet, om huruvida förvaltnings- och kontrollsystemen fungerar väl och uppfyller kraven enligt denna förordning eller andra överenskommelser som kan ha ingåtts mellan kommissionen och det stödmottagande landet. Utlåtandet skall skickas till kommissionen, den nationella utanordnaren och den behöriga ackrediterande tjänstemannen. Det skall omfatta samma period som den årliga verksamhetsrapporten från revisionen och ha samma tidsfrist som den,

▼B

- Ett utlåtande över den slutliga utgiftsdeklaration som den nationella utanordnaren överlämnar till kommissionen inför avslutningen av ett program eller en del av ett program. Den slutliga utgiftsdeklarationen får, där så är lämpligt, innehålla betalningsansökningar i form av årliga överlämnade avräkningar. Utlåtandet om den slutliga utgiftsdeklarationen skall följa förlagan i bilagan till ramavtalet. Det skall innehålla en bedömning av om ansökan om slutbetalning är giltig och de ekonomiska uppgifterna korrekta och skall, där så är lämpligt, understödjas av en slutrapport över revisionsverksamheten. Utlåtandet skall skickas till kommissionen och den behöriga ackrediterande tjänstemannen samtidigt med att den nationella utanordnaren överlämnar den slutliga utgiftsdeklarationen eller senast tre månader därefter.

Ytterligare särskilda bestämmelser om den årliga revisionsplanen och de rapporter och utlåtanden som avses i b får fastställas i sektorsavtalen eller finansieringsöverenskommelserna.

Vad beträffar metoder för arbetet med de revisioner, rapporter och revisionsutlåtanden som krävs enligt denna artikel skall revisionsmyndigheten följa internationella revisionsstandarder, särskilt i fråga om riskbedömning, väsentlighetskriterier och stickprovstagning. Dessa metoder får kompletteras med ytterligare vägledning och definitioner från kommissionen, särskilt i fråga om lämpligt allmänt förhållningssätt vad gäller stickprovstagning, konfidensnivåer och väsentlighet.

*Artikel 30***Uppföljning av revisionsmyndighetens rapporter**

1. När den nationella utanordnaren har fått de rapporter och utlåtanden som avses i artikel 29.2 b första och andra strecksatsen skall han eller hon
 - a) besluta om förvaltnings- och kontrollsystemen behöver förbättras, registrera beslut om sådana förbättringar och se till att förbättringarna snabbt genomförs,
 - b) göra de justeringar i betalningsansökningarna till kommissionen som kan krävas.
2. Kommissionen får besluta antingen att själv vidta uppföljningsåtgärder med anledning av rapporterna och utlåtandena och t.ex. sätta igång ett förfarande för ekonomisk korrigerings, eller att kräva att det stödmottagande landet vidtar åtgärder; kommissionen skall underrätta den nationella utanordnaren och den behöriga ackrediterande tjänstemannen om sitt beslut.

▼M1*Artikel 31***Särskilda organ**

Inom den samlade ram som strukturerna och myndigheterna enligt artikel 21 utgör får de uppgifter som anges i artikel 28 grupperas samman och anförtros särskilda organ inom eller utanför de operativa strukturer som utsetts. Därvid ska det krav på åtskillnad mellan funktionerna som föreskrivs i förordning (EG, Euratom) nr 1605/2002 iaktas och det måste också sörjas för att det slutgiltiga ansvaret för de uppgifter som anges i den nämnda artikeln ligger kvar hos den utsedda operativa strukturen. En sådan struktur ska formaliseras genom skriftliga överenskommelser och vara föremål för ackreditering från den nationella utanordnarens sida och för överföring av förvaltningsbefogenheter från kommissionens sida.

Avsnitt 2

Andra förvaltningsformer

Artikel 32

Strukturer och myndigheter för centraliserad eller gemensam förvaltning

1. Om centraliserad eller gemensam förvaltning tillämpas skall det stödmottagande landet utse en nationell IPA-samordnare som skall fungera som företrädare för det stödmottagande landet gentemot kommissionen. IPA-samordnaren skall se till att kommissionen och det stödmottagande landet håller nära kontakt beträffande både den allmänna anslutningsprocessen och stöd inför anslutningen inom ramen för IPA-förordningen.

Den nationella IPA-samordnaren skall också ansvara för att samordna det stödmottagande landets deltagande i relevanta gränsöverskridande program tillsammans med medlemsstaterna eller andra stödmottagande länder liksom dess deltagande i transnationella, interregionala eller havsområdesbaserade program inom ramen för andra gemenskapsinstrument. Han eller hon får delegera sina arbetsuppgifter i detta sammanhang till en samordnare för gränsöverskridande samarbete.

2. De operativa strukturerna för IPA-delen gränsöverskridande samarbete skall utses och upprättas av det stödmottagande landet, i enlighet med artikel 139.

Artikel 33

Strukturer och myndigheter för delad förvaltning

Om delad förvaltning tillsammans med en medlemsstat tillämpas för att genomföra ett gränsöverskridande program, skall följande strukturer inrättas i någon av de medlemsstater som deltar i programmet, i enlighet med artikel 102:

- En enda förvaltningsmyndighet.
- En enda attesterande myndighet.
- En enda revisionsmyndighet.

KAPITEL III

Det ekonomiska bidraget från Europeiska gemenskapen

Artikel 34

Stödberättigande utgifter

1. Om decentraliserad förvaltning tillämpas får kontrakt och kontraktstillägg som har undertecknats, utgifter som har uppkommit och betalningar som har gjorts av de nationella myndigheterna inte komma ifråga för finansiering enligt IPA-förordningen innan förvaltningsbefogenheter överförs från kommissionen till de berörda strukturerna och myndigheterna; detta gäller såvida inget annat föreskrivs i punkt 2 och utan hinder av de ackrediteringar som beslutats av den behöriga ackrediterande tjänstemannen eller den nationella utanordnaren.

Sista dagen för när utgifter är stödberättigande skall fastställas i del II eller, vid behov, i finansieringsöverenskommelserna.

2. Tekniskt bistånd för att understödja upprättandet av förvaltnings- och kontrollsystem får dock komma ifråga för finansiering innan den första överföringen av förvaltningsbefogenheter har ägt rum, om utgifterna uppkommit efter den 1 januari 2007.

▼ M1

Även förslagsinfordringar och anbudsfordringar som utlyses efter den 1 januari 2007 får komma i fråga för finansiering innan den första överföringen av förvaltningsbefogenheter har ägt rum, förutsatt att överföringen faktiskt äger rum inom den frist som anges i en förbehållsklausul som ska införas i de berörda förslags- eller anbudsfordringarna och – med undantag av IPA-delen landsbygdsutveckling – att kommissionen har godkänt underlagen för dessa. Förslags- eller anbudsfordringarna får återkallas eller ändras beroende på beslutet om överföring av förvaltningsbefogenheter.

3. Om inget annat anges i de särskilda bestämmelserna för varje IPA-del, ska följande utgifter inte vara stödberättigande enligt IPA-förordningen:

▼ B

- a) Skatter, inklusive mervärdesskatter.
- b) Tullar, importavgifter och andra avgifter.
- c) Förvärv, hyra eller leasing av mark och befintliga byggnader.
- d) Böter, straffavgifter och rättegångskostnader.

▼ M2

- e) Driftkostnader, om inte annat föreskrivs i ramavtal med internationella organisationer.

▼ B

- f) Begagnad utrustning.
- g) Bankavgifter, garantikostnader och liknande avgifter.
- h) Omräkningskostnader, avgifter och växelkursförluster i samband med eurokonton som specifikt gäller den berörda IPA-delen samt andra rent finansiella utgifter.
- i) Bidrag in natura.

4. Utgifter som finansieras enligt denna förordning får inte finansieras från någon annan post i gemenskapsbudgeten.

*Artikel 35***Hantering av inkomster**

1. Som inkomst skall vid tillämpningen av denna förordning räknas inkomster som uppkommer för en insats under den tid insatsen medfinansieras och som härrör från försäljning, uthyrning, tillhandahållande av tjänster, anmälningsavgifter eller andra motsvarande intäkter, med undantag av

- a) inkomster som vid företagsinvesteringar genereras under de medfinansierade investeringarnas ekonomiska livslängd,
- b) inkomster som härrör från en finansieringsteknisk åtgärd, t.ex. riskkapitalfonder, lånefonder, garantifonder och leasing,
- c) i tillämpliga fall bidrag från den privata sektorn till medfinansiering av insatser; dessa bidrag skall redovisas intill de offentliga bidragen i finansieringstabellerna för programmet.

2. Inkomster i den mening som avses i punkt 1 skall dras av från beloppet för stödberättigande utgifter för insatsen. De skall i sin helhet eller proportionellt, beroende på om de genererats helt eller endast delvis av den medfinansierade insatsen, dras av från de stödberättigande utgifterna för insatsen senast när programmet avslutas.

▼B

3. Denna artikel skall inte gälla för
- IPA-delen landsbygdsutveckling,

▼M1

- IPA-delen regional utveckling.

*Artikel 36***Ränta**

Ränta som uppbärs på ett eurokonto för en bestämd IPA-del vilket öppnats av den nationella fonden vid decentraliserad förvaltning ska vara det stödmottagande landets egendom. Ränta som härrör från medel som gemenskapen beviljat för ett program ska i sin helhet tillföras programmet och betraktas som en resurs för det stödmottagande landet i form av ett nationellt offentligt bidrag, och den ska deklarerats till kommissionen när programmet slutgiltigt avslutas.

▼B*Artikel 37***Finansiering från gemenskapen**

1. Det ekonomiska bidraget från gemenskapen för utgifter inom ramen för flerårsprogram eller ettårsprogram skall fastställas i enlighet med den föreslagna anslagstilldelningen i den fleråriga vägledande ekonomiska ram som avses i artikel 5 i IPA-förordningen.

▼M1

2. För alla insatser som beviljas stöd inom ramen för de olika IPA-delarna ska – om inget annat anges i de särskilda bestämmelserna för varje IPA-del – krävas att de får både nationella bidrag och bidrag från gemenskapen.

▼B*Artikel 38***Stödintensitet och sats för gemenskapens bidrag**

1. Gemenskapens bidrag skall beräknas i förhållande till de stödberättigande utgifterna så som dessa definieras för varje IPA-del i del II.
2. I finansieringsbeslut genom vilka ettårsprogram eller flerårsprogram för varje IPA-del antas skall det vägledande maximibeloppet för gemenskapens bidrag och den högsta stødsatsen för varje prioriterat område anges.

*KAPITEL IV****Ekonomisk förvaltning***

Avsnitt 1

Budgetåtaganden*Artikel 39***Principer**

1. Ett budgetåtagande motsvarande beloppet för det rättsliga åtagandet, som skall ta formen av en finansieringsöverenskommelse med det stödmottagande landet, skall göras på grundval av finansieringsbeslut genom vilka ettårsprogram antas.

▼B

2. I finansieringsbeslut genom vilka flerårsprogram antas får det fastställas att fleråriga rättsliga åtaganden får göras; som skall ta formen av finansieringsöverenskommelser med det stödmottagande landet.

Det budgetåtagande som motsvarar beloppet för det rättsliga åtagandet får i så fall fördelas på flera år genom årliga delbelopp, förutsatt att denna möjlighet förutses i finansieringsbeslutet och med beaktande av den fleråriga vägledande finansieringsramen. Fördelningen skall redovisas i finansieringstabeller i finansieringsbeslutet och finansieringsöverenskommelsen.

Avsnitt 2

Regler för decentraliserad förvaltning*Artikel 40***Betalningar**

1. Kommissionen skall betala ut gemenskapens bidrag inom ramen för tillgängliga medel. För flerårsprogram skall varje betalning hänföras till de äldsta öppna budgetåtagandena för den berörda IPA-delen.

2. Betalningar skall ske i form av förhandsfinansiering, mellanliggande betalningar och slutbetalning.

3. Senast den 28 februari varje år skall det stödmottagande landet lämna en prognos till kommissionen, för varje IPA-komponent och varje program, över sannolika ansökningar om utbetalning för det innevarande och det påföljande budgetåret. Kommissionen får om det behövs begära att prognosen uppdateras.

4. Informationsutbytet mellan kommissionen och de myndigheter och strukturer som avses i artikel 21 om ekonomiska transaktioner skall, där så är lämpligt, ske på elektronisk väg enligt de förfaranden som kommissionen och det stödmottagande landet kommer överens om.

5. Det sammanlagda beloppet för förhandsfinansiering och mellanliggande betalningar får inte överskrida 95 % av gemenskapens bidrag enligt finansieringstabellen för varje program.

6. När taket enligt punkt 5 har nåtts skall den nationella utanordnaren fortsätta att överlämna alla attesterade utgiftsdeklarationer samt uppgifter om återvunna belopp till kommissionen.

▼M1

7. Alla belopp i programmen från det stödmottagande landet, i attesterade utgiftsdeklarationer eller i ansökningar om utbetalning ska vara uttryckta i euro, liksom alla utgiftsbelopp i genomföranderapporterna. De stödmottagande länderna ska räkna om utgiftsbelopp i nationell valuta till euro med hjälp av kommissionens månatliga växelkurs för den månad under vilken utgifterna bokfördes i den nationella fondens eller, alltefter omständigheterna, den berörda operativa strukturens räkenskaper.

▼B

8. Kommissionens utbetalningar till den nationella fonden skall göras till eurokontot i enlighet med artiklarna 41, 42, 43, 44 och 45 och med ramavtalet, sektorsavtalen eller finansieringsöverenskommelserna. Det skall öppnas ett eurokonto för varje berört IPA-program eller, i tillämpliga fall, varje berörd IPA-del, som uteslutande får användas för transaktioner som gäller det programmet eller den delen.

▼B

9. De stödmottagande länderna skall se till de slutliga stödmottagarna får det offentliga bidraget vid lämplig tidpunkt och till sitt fulla belopp. Det får inte tas ut någon särskild avgift eller annan avgift med motsvarande verkan som skulle minska stödbeloppet för de slutliga stödmottagarna.

10. Utgifter får täckas med gemenskapsmedel endast om de har uppkommit och har betalats av den slutliga stödmottagaren. Utgifter som betalas av de slutliga stödmottagarna skall styrkas med kvitterade fakturor eller andra verifikationer med likvärdigt bevisvärde eller, om stödet i enlighet med programmet inte är kopplat till utgifter, med andra relevanta dokument. Utgifterna måste ha attesterats av den nationella utanordnaren.

*Artikel 41***Förutsättningar för att ansökningar om utbetalning skall kunna prövas**

För att kommissionen skall kunna godkänna en ansökan om utbetalning måste minimikraven i artiklarna 42.1, 43.1 och 45.1 vara uppfyllda.

*Artikel 42***Förhandsfinansiering**

1. Om ansökan om utbetalning gäller förhandsfinansiering skall följande gälla som minimikrav enligt artikel 41:

- a) Den nationella utanordnaren har anmält till kommissionen att det berörda eurokontot har öppnats.
- b) De ackrediteringar som har beslutats av den behöriga ackrediterande tjänstemannen och den nationella utanordnaren är i kraft och överföringen av förvaltningsbefogenheter från kommissionen gäller fortfarande.
- c) Den relevanta finansieringsöverenskommelsen har trätt i kraft.

2. Utbetalningarna i form av förhandsfinansiering skall utgöra en viss procentuell andel av gemenskapens bidrag till det berörda programmet, i enlighet med vad som fastställs i del II av denna förordning. Om det rör sig om flerårsprogram får förhandsfinansieringen fördelas på flera budgetår.

3. Belopp som har betalats ut i form av förhandsfinansiering skall i sin helhet återbetalas till kommissionen om det inte har skickats in någon ansökan om utbetalning för det berörda programmet inom 15 månader från den dag då kommissionen gjorde den första utbetalningen av förhandsfinansieringen. Gemenskapens bidrag till programmet skall inte påverkas av återbetalningen.

4. Hela beloppet för förhandsfinansiering skall regleras senast när programmet avslutas. Den nationella utanordnaren får under programmets löptid använda de belopp som betalats ut som förhandsfinansiering endast för att betala gemenskapens bidrag till utgifter i enlighet med denna förordning.

*Artikel 43***Mellanliggande betalningar**

1. Om ansökan om utbetalning gäller en mellanliggande betalning skall följande skall gälla som minimikrav enligt artikel 41:

- a) Den nationella utanordnaren har skickat in en ansökan om slutbetalning och en utgiftsdeklaration för den berörda betalningen till kommissionen; utgiftsdeklarationen har attesterats av den nationella utanordnaren.

▼B

- b) De tak för gemenskapsstödet inom ramen för varje prioriterat område som fastställs i kommissionens finansieringsbeslut har respekterats.
- c) Den operativa strukturen har överlämnat de årliga sektorsrapporter om genomförandet som avses i artikel 61.1, även den senaste, till kommissionen.
- d) Revisionsmyndigheten har, i enlighet med artikel 29.2 b första och andra strecksatsen, till kommissionen överlämnat sin senaste årsrapport över revisionsverksamheten samt sitt utlåtande om huruvida förvaltnings- och kontrollsystemen uppfyller de krav som fastställs i denna förordning eller i eventuella överenskommelser mellan kommissionen och det stödmottagande landet.
- e) De ackrediteringar som har beslutats av den behöriga ackrediterande tjänstemannen och den nationella utanordnaren är i kraft och överföringen av förvaltningsbefogenheter från kommissionen gäller fortfarande.

Om något eller flera av villkoren i denna punkt inte uppfylls skall det stödmottagande landet, på kommissionens begäran och inom den frist som kommissionen fastställer, vidta nödvändiga åtgärder för att avhjälpa situationen.

2. Om det visar sig att gällande regler inte har iakttagits eller att gemenskapsmedlen har använts på ett felaktigt sätt, får kommissionen minska eller tillfälligt avbryta de mellanliggande betalningarna till det stödmottagande landet i enlighet med artikel 46. Den skall underrätta det stödmottagande landet om detta.

3. Det tillfälliga avbrytandet eller minskningen av de mellanliggande betalningarna skall ske med iakttagande av proportionalitetsprincipen och skall inte påverka beslut om huruvida förvaltnings- och kontrollsystemen uppfyller kraven, beslut om godkännande av räkenskaperna eller beslut om finansiella korrigeringar.

*Artikel 44***Beräkning av betalningar**

Betalningarna skall beräknas på grundval av gemenskapens bidrag till finansieringen av de berörda insatserna, upp till det belopp som erhålls genom tillämpning på de stödberättigande utgifterna av den för varje prioriterat område fastställda medfinansieringssatsen, med förbehåll för maximibeloppet för gemenskapens bidrag till varje prioriterat område.

*Artikel 45***Slutbetalning**

1. Om ansökan gäller slutbetalning skall tidsfristen enligt artikel 166 i förordning (EG, Euratom) nr 1605/2002 tillämpas och följande gälla som minimikrav enligt artikel 41 i den här förordningen:

- a) Den nationella utanordnaren har lämnat in en ansökan om slutbetalning och en slutlig utgiftsdeklaration till kommissionen; utgiftsdeklarationen har attesterats av den nationella utanordnaren.
- b) Den operativa strukturen har överlämnat sektorsslutrapporerna för det berörda programmet till kommissionen i enlighet med artikel 61.1.
- c) Revisionsmyndigheten har i enlighet med artikel 29.2 b tredje strecksatsen skickat ett utlåtande över alla slutliga utgiftsdeklarationer till kommissionen, styrkt av en slutrapport över verksamheten.

▼B

- d) De ackrediteringar som har beslutats av den behöriga ackrediterande tjänstemannen och den nationella utanordnaren är i kraft och överföringen av förvaltningsbefogenheter från kommissionen gäller fortfarande.
2. Budgetåtaganden för flerårsprogram som fortfarande är öppna per den 31 december 2017 och för vilka de dokument som avses i punkt 1 inte har lämnats in till kommissionen senast den 31 december 2018 skall automatiskt dras tillbaka.

*Artikel 46***Tillfälligt avbrytande av betalningar**

1. Kommissionen får tillfälligt avbryta samtliga eller en del av betalningarna om
- a) det finns allvarliga brister i programmets förvaltnings- och kontrollsystem som påverkar tillförlitligheten i förfarandet för attestering av betalningar och för vilka korrigerande åtgärder inte har vidtagits, eller
 - b) utgifterna i en attesterad utgiftsdeklaration har samband med en allvarlig oegentlighet som inte har korrigerats, eller
 - c) det behövs klaganden i fråga om uppgifterna i utgiftsdeklarationen.
2. Det stödmottagande landet skall ges möjlighet att framföra sina synpunkter inom två månader före kommissionens beslut i frågan om ett tillfälligt avbrytande enligt punkt 1.
3. Kommissionen skall häva det tillfälliga avbrytandet när det stödmottagande landet har vidtagit de åtgärder som krävs för att avhjälpa den brist, oegentlighet eller bristande tydlighet som avses i punkt 1.

Om det stödmottagande landet inte vidtar de åtgärder som krävs får kommissionen besluta att helt eller delvis dra in gemenskapens bidrag till programmet, i enlighet med artikel 51.

*Artikel 47***Avslutande av program**

1. När en ansökan om slutbetalning har kommit in till kommissionen skall programmet anses avslutat när kommissionen
- reglerat slutbetalningen, eller
 - utfärdat ett betalningskrav, eller

▼M1

- dragit tillbaka det resterande beloppet av budgetåtagandet.

▼B

2. Det faktum att programmet avslutats skall inte påverka kommissionens rätt att göra finansiella korrigeringar i ett senare skede.
3. Det skall inte heller påverka det stödmottagande landets skyldigheter enligt artikel 48 att bevara de dokument som hör till programmet.

▼B*Artikel 48***Dokumentens bevarande**

Det stödmottagande landet skall bevara alla dokument som hör till ett bestämt program i åtminstone tre år efter det att programmet har avslutats. Denna period skall upphöra att löpa vid rättsliga förfaranden eller på motiverad begäran av kommissionen.

*Artikel 49***Finansiella korrigeringar**

1. För att garantera att medlen används i enlighet med gällande regler skall kommissionen tillämpa de förfaranden för godkännande av räkenskaper och de mekanismer för finansiella korrigeringar som fastställs i artiklarna 53b.4 och 53c.2 i förordning (EG, Euratom) nr 1605/2002 och som anges mera detaljerat i ramavtalet eller sektorsavtalen, om sådana finns.

2. En finansiell korrigering kan behöva göras som en följd av att man har konstaterat förekomsten av

- a) en specifik oegentlighet, inbegripet bedrägeri, eller
- b) en brist eller otillräcklighet i det stödmottagande landets förvaltnings- och kontrollsystem.

3. Om kommissionen finner att utgifter för program som omfattas av denna förordning har uppkommit på ett sätt som strider mot gällande regler skall den besluta vilka belopp som skall uteslutas från gemenskapens finansiering.

4. Alla sådana korrigeringar och därmed sammanhängande återkrav skall beräknas och fastställas av kommissionen i enlighet med de kriterier och förfarandena som fastställs i artiklarna 51, 52 och 53. Om sektorsavtalen eller finansieringsöverenskommelserna innehåller ytterligare bestämmelser om finansiella korrigeringar skall de bestämmelserna gälla vid sidan av denna förordning.

*Artikel 50***Finansiella justeringar****▼M1**

1. Den nationella utanordnaren ska i första hand ha ansvaret för att utreda oegentligheter och ska, om det konstateras att oegentligheter eller bristande aktsamhet har förekommit i samband med en insats eller ett program, göra finansiella justeringar genom att helt eller delvis dra in gemenskapens bidrag till insatsen eller programmet. Den nationella utanordnaren ska beakta oegentligheternas art och svårighetsgrad samt den ekonomiska skadan för gemenskapens bidrag.

2. Om oegentligheter har förekommit, ska den nationella utanordnaren kräva tillbaka det bidrag från gemenskapen som har betalats ut till den slutliga stödmottagaren; de nationella återkravsförfarandena ska då följas.

▼B*Artikel 51***Kriterier för finansiella korrigeringar**

1. I de situationer som avses i artikel 49.2 får kommissionen göra finansiella korrigeringar genom att helt eller delvis dra in gemenskapens bidrag till programmet.

▼B

2. Om enskilda fall av oegentligheter konstateras skall kommissionen ta hänsyn till om det rör sig om en systembetingad oegentlighet när den avgör om den skall tillämpa en finansiell korrigeringsbelopp eller en extrapolerad finansiell korrigeringsbelopp.

3. När kommissionen fastställer korrigeringsbeloppet skall den beakta oegentlighetens art och svårighetsgrad samt omfattningen och de ekonomiska följderna av de brister som konstaterats i det berörda programmets förvaltnings- och kontrollsystem.

*Artikel 52***Förfarande för finansiella korrigeringar**

1. Innan kommissionen fattar beslut om en finansiell korrigeringsbelopp skall den underrätta den nationella utanordnaren om sina preliminära slutsatser och be denne att inom två månader yttra sig i frågan.

Om kommissionen föreslår en finansiell korrigeringsbelopp som grundar sig på en extrapolering eller utgörs av ett schablonbelopp, skall det stödmottagande landet ges möjlighet att granska den berörda dokumentationen och fastställa oegentlighetens faktiska omfattning. I samförstånd med kommissionen får medlemsstaten begränsa granskningen till att omfatta en lämplig del av eller ett lämpligt urval av dokumentationen. Utom i väl motiverade fall får granskningen inte pågå i mer än två månader räknat från utgången av den tvåmånadersperiod som avses i första stycket.

2. Kommissionen skall beakta det bevismaterial som det stödmottagande landet tillhandahåller inom tidsfristerna i punkt 1.

3. Kommissionen skall bemöda sig om att fatta sitt beslut i frågan om finansiell korrigeringsbelopp inom sex månader från den dag då förfarandet enligt punkt 1 inleddes.

*Artikel 53***Återbetalning**

1. Återbetalningar till Europeiska unionens allmänna budget skall göras före den förfallodag som anges i betalningskravet, som skall vara upprättat i enlighet med artikel 72 i förordning (EG, Euratom) nr 1605/2002. Förfallodagen skall vara den sista dagen i den andra månaden som följer efter det att betalningskravet utfärdades.

2. Varje försening av en återbetalning skall leda till att dröjsmålsränta tas ut från och med förfallodagen till och med den dag då betalningen sker. Satsen för dröjsmålsräntan skall vara en och en halv procentenheter högre än den räntesats som Europeiska centralbanken tillämpar för sina huvudsakliga refinansieringstransaktioner den första arbetsdagen i den månad då förfallodagen inträffar.

*Artikel 54***Förnyad användning av gemenskapens bidrag**

1. Medel ur gemenskapens bidrag som dragits in i enlighet med artikel 49 skall, inklusive ränta, tillföras gemenskapens budget.

2. Bidragsmedel som dragits in eller återvunnits i enlighet med artikel 50 får inte användas på nytt för den insats eller de insatser som återkravet eller justeringen gällde och inte heller, om återkravet eller justeringen görs för en systembetingad oegentlighet, för befintliga insatser inom hela eller en del av det prioriterade område där den systembetingade oegentligheten förekom.

▼B

Avsnitt 3

Regler för centraliserad och gemensam förvaltning*Artikel 55***Betalningar**

1. Kommissionen skall betala ut gemenskapens bidrag inom ramen för tillgängliga medel.
2. I enlighet med artikel 81 i förordning (EG, Euratom) nr 1605/2002 får betalningar endast göras under förutsättning att det är styrkt att de transaktioner som betalningarna avser är förenliga med IPA-förordningen, denna förordning, kontraktsbestämmelserna eller bidragsbestämmelserna.
3. De medel som behövs för att täcka de utgifter som anges i ettårsprogrammen skall ställas till förfogande på något eller flera av följande sätt: utbetalning av hela det belopp som skall betalas, förhandsfinansiering, en eller flera mellanliggande betalningar, reglering av utestående belopp genom slutbetalning.
4. Kommissionens betalningar skall om möjligt göras i euro till ett eurokonto.

*Artikel 56***Avslutande av program**

1. Ett program skall anses avslutat när alla kontrakt och bidrag som finansieras från programmet har avslutats.
2. När en ansökan om slutbetalning har kommit in skall kontraktet eller bidraget anses avslutat när någon av de händelser som nämns i artikel 47.1 har inträffat.
3. Det faktum att kontraktet eller bidraget har avslutats skall inte påverka kommissionens rätt att göra finansiella korrigeringar i ett senare skede.

*KAPITEL V***Utvärdering och övervakning***Artikel 57***Utvärdering**

1. Syftet med utvärderingarna skall vara att höja kvaliteten, öka effektiviteten och förbättra sammanhållningen i det stöd som beviljas med gemenskapsmedel, i programstrategierna och i programgenomförandet.

▼M1

2. Fleråriga vägledande planeringsdokument enligt artikel 5 ska omfattas av en förhandsbedömning som genomförs av kommissionen.

▼B

3. Kommissionen får också göra strategiska bedömningar.

▼ M1

4. Programmen ska omfattas av förhandsbedömningar samt interimsvärderingar och/eller efterhandsvärderingar, beroende på vad som är lämpligt, i enlighet med de särskilda bestämmelserna för varje IPA-del i del II och i enlighet med artikel 21 i kommissionens förordning (EG, Euratom) nr 2342/2002.

7. Resultaten av bedömningarna och utvärderingarna ska beaktas i programplanerings- och genomförandecykeln.

▼ B

8. Kommissionen skall utarbeta utvärderingsmetoder och kvalitetsnormer som bygger på objektiva och mätbara indikatorer.

*Artikel 58***Övervakning vid decentraliserad förvaltning****▼ M1**

1. Om decentraliserad förvaltning tillämpas, ska det stödmottagande landet, inom sex månader efter det att den första finansieringsöverenskommelsen har trätt i kraft, i samförstånd med den nationella IPA-samordnaren och kommissionen inrätta en IPA-övervakningskommitté, som ska sörja för konsekvens och samordning i genomförandet av IPA-delarna.

▼ B

2. IPA-övervakningskommittén skall förvissa sig om att alla program och insatser genomförs på ett effektivt sätt, håller hög kvalitet och präglas av konsekvens när det gäller att förverkliga målen i finansieringsöverenskommelserna och de fleråriga vägledande planeringsdokumenten. För detta ändamål skall kommittén stödja sig på den information i olika avseenden som sektorsövervakningskommittéerna skall lämna enligt artikel 59.3.

3. IPA-övervakningskommittén får lägga fram förslag för kommissionen, den nationella IPA-samordnaren och den nationella utanordnaren om åtgärder som bör vidtas för att göra programmen och insatserna inom ramen för de olika IPA-komponenterna inbördes förenliga och för att samordna dem, liksom förslag om IPA-delövergripande korrigerande åtgärder som är nödvändiga för att nå de globala målen för stödet och öka den samlade effektiviteten i stödet. Kommittén får också lägga fram förslag för den eller de relevanta sektorsövervakningskommittéerna om korrigerande åtgärder som bör vidtas för att nå programmets mål eller förbättra effektiviteten i det stöd som beviljas inom ramen för de berörda programmen eller IPA-delarna.

4. IPA-övervakningskommittén skall själv anta sin arbetsordning, som skall vara förenlig med det mandat för kommittén som kommissionen skall fastställa och med det stödmottagande landets institutionella, rättsliga och ekonomiska ramar.

5. Om inget annat föreskrivs i detta mandat skall följande bestämmelser gälla:

IPA-övervakningskommittén skall bestå av bland annat företrädare för kommissionen, den nationella IPA-samordnaren, den nationella utanordnaren, företrädare för de operativa strukturerna samt den strategiska samordnaren.

En företrädare för kommissionen och den nationella IPA-samordnaren skall tillsammans utöva ordförandeskapet vid kommitténs sammanträden.

▼B

Kommittén skall sammanträda minst en gång per år. Kommittén får också sammankallas löpande, särskilt för att diskutera ett särskilt ämne.

*Artikel 59***Sektorsövervakningskommittéer vid decentraliserad förvaltning****▼M1**

1. IPA-övervakningskommittén ska biträdas av sektorsövervakningskommittéer, som ska inrättas inom ramen för IPA-delarna inom sex månader efter det att den första finansieringsöverenskommelsen har trätt i kraft, i enlighet med de särskilda bestämmelserna i del II. Sektorsövervakningskommittéerna ska vara knutna till program eller IPA-delar. Där så är lämpligt får företrädare för det civila samhället ingå som medlemmar i kommittéerna.

▼B

2. Varje sektorsövervakningskommitté skall förvissa sig om att de berörda programmen och insatserna genomförs på ett effektivt sätt, håller hög kvalitet och präglas av inbördes förenlighet; kommittéerna skall härvid iaktta de särskilda bestämmelser som föreskrivs i del II för varje IPA-del och för de tillhörande sektorsavtalen eller finansieringsöverenskommelserna. En sektorsövervakningskommitté får lägga fram förslag för kommissionen och den nationella IPA-samordnaren till beslut om korrigerande åtgärder som bör vidtas för att nå programmets mål eller förbättra effektiviteten i det stöd som beviljas; den skall skicka en kopia av sina förslag till den nationella utanordnaren.

3. Sektorsövervakningskommittéerna skall rapportera till IPA-övervakningskommittén. De skall särskilt förse IPA-övervakningskommittén med information om

- a) framstegen i programgenomförandet, per prioriterat område och i relevanta fall per åtgärd eller insats; denna redovisning av framstegen skall bland annat omfatta uppnådda resultat samt indikatorer för det ekonomiska genomförandet och skall syfta till att förbättra programgenomförandet,
- b) varje aspekt beträffande förvaltnings- och kontrollsystemens sätt att fungera som tagits upp av revisionsmyndigheten, den nationella utanordnaren eller den behöriga ackrediterande tjänstemannen.

▼M1*Artikel 60***Övervakning vid centraliserad förvaltning och gemensam förvaltning**

Om centraliserad förvaltning eller gemensam förvaltning tillämpas, får kommissionen vidta alla åtgärder som den bedömer nödvändiga för att övervaka de berörda programmen. Om gemensam förvaltning tillämpas, får åtgärderna genomföras tillsammans med den eller de berörda internationella organisationerna. Den nationella IPA-samordnaren får vara knuten till övervakningsåtgärderna.

▼B*Artikel 61***Årsrapporter och slutrapporter om genomförandet**

1. De operativa strukturerna skall utarbeta en sektorsårsrapport och en sektorsslutrapport om genomförandet av de program för vilka de ansvarar och därvid följa de förfaranden som anges för varje IPA-del i del II.

▼B

Sektorsårsrapporten skall omfatta ett budgetår. Sektorsslutrapporterna skall omfatta hela genomförandeperioden och får inkludera den senaste sektorsårsrapporten.

2. De rapporter som avses i punkt 1 skall, sedan de granskats av sektorsövervakningskommittéerna, skickas till den nationella IPA-samordnaren, den nationella utanordnaren och kommissionen.

3. På grundval av de rapporter som avses i punkt 1 skall den nationella IPA-samordnaren utarbeta årsrapporter och slutrapporter om genomförandet av stöd enligt IPA-förordningen och, sedan dessa rapporter granskats av IPA-övervakningskommittén, skicka dem till kommissionen och den nationella utanordnaren.

4. Den årsrapport om genomförandet som avses i punkt 3 skall sändas in senast den 31 augusti varje år från och med år 2008; den skall sammanfatta sektorsårsrapporterna om de olika IPA-delarna och bland annat innehålla uppgifter om

a) framstegen i genomförandet av gemenskapsstödet, i ljuset av de prioriteringar som fastställts i det fleråriga vägledande planeringsdokumentet och i de olika programmen,

b) det ekonomiska genomförandet av gemenskapsstödet.

5. Den slutrapport om genomförandet som avses i punkt 3 skall omfatta hela genomförandeperioden och får inkludera den senaste årsrapporten enligt punkt 4.

*KAPITEL VI****Offentlighet och synlighet****Artikel 62***Information och offentlighet**

1. Om centraliserad eller gemensam förvaltning tillämpas skall kommissionen tillhandahålla information om programmen och insatserna, med biträde, där så är lämpligt, av den nationella IPA-samordnaren. Om decentraliserad förvaltning tillämpas, och i alla händelser i fråga om sådana program eller delar av sådana program inom ramen för IPA-delen gränsöverskridande samarbete som inte genomförs genom gemensam förvaltning, skall det stödmottagande landet och den nationella IPA-samordnaren tillhandahålla information om och offentliggöra programmen och insatserna. Om delad förvaltning tillämpas skall medlemsstaterna, de stödmottagande länderna och den förvaltningsmyndighet som avses i artikel 103 tillhandahålla information om och offentliggöra programmen och insatserna. Informationen skall rikta sig till medborgarna och stödmottagarna; den skall syfta till att lyfta fram gemenskapens roll och att ge insyn i verksamheten.

▼M1

2. Om decentraliserad förvaltning tillämpas, ska de operativa strukturerna ansvara för arbetet med att offentliggöra förteckningen över slutliga stödmottagare, insatsernas benämning och beloppet för den gemenskapsfinansiering som beviljats för insatserna. De ska se till att de slutliga stödmottagarna informeras om att de i och med att de godtar stödet också går med på att tas upp på den förteckning över slutliga stödmottagare som kommer att offentliggöras. Eventuella personuppgifter i denna förteckning ska behandlas i enlighet med kraven i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 45/2001 ⁽¹⁾.

⁽¹⁾ EGT L 8, 12.1.2001, s. 1.

▼B

3. Kommissionen skall offentliggöra relevant information om kontrakten i enlighet med artikel 90 i förordning (EG, Euratom) nr 1605/2002. Kommissionen skall offentliggöra resultaten av upphandlingsförfarandet i *Europeiska unionens officiella tidning*, på EuropeAids webbplats och i varje annat lämpligt medium, i enlighet med de kontraktsförfaranden som gäller för gemenskapsåtgärder gentemot tredjeland.

*Artikel 63***Synlighet**

1. Kommissionen och berörda nationella, regionala eller lokala myndigheter i de stödmottagande länderna skall komma överens om en rad åtgärder i syfte att ställa information om stöd enligt IPA-förordningen till förfogande i dessa länder och offentliggöra insatserna där.

Närmare bestämmelser om hur dessa åtgärder skall genomföras skall införas i sektorsavtalen eller finansieringsöverenskommelserna.

2. Det skall ankomma på de slutliga stödmottagarna att genomföra de åtgärder som avses i punkt 1, och åtgärderna skall finansieras från det belopp som anslagits för de berörda programmen eller insatserna.

DEL II

SÄRSKILDA BESTÄMMELSER

AVDELNING I

ÖVERGÅNGSSTÖD OCH INSTITUTIONSUPPBYGGNAD*KAPITEL 1****Bidragmottagare och stödberättigande****Artikel 64***Stödområden**

1. Stöd inom ramen för denna del får beviljas de stödmottagande länderna inom framför allt följande områden:

- a) Förstärkning av de demokratiska institutionerna och rättsstaten.
- b) Främjande och skydd av de grundläggande rättigheter och friheter som anges i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna.
- c) Reform av den offentliga förvaltningen.
- d) Reform på området rättsliga och inrikes frågor, t.ex. av rättssystemet, polisen, åklagarväsendet, domstolsväsendet, fängsvårdsystemen samt tull- och gränskontrollsystemet, med särskild betoning på att förbättra kampen mot korruption, organiserad brottslighet, terrorism och olaglig invandring samt upprättande av informationssystem med anknytning till dessa områden.

▼B

- e) Modernisering av regelramen, inbegripet stöd för investeringar i syfte att utrusta de nyckelinstitutioner inom vilka det är nödvändigt att förstärka infrastrukturen eller kapaciteten för övervakning och kontroll av efterlevnaden av lagstiftningen.
 - f) Upprättande eller förstärkning av finansiella kontrollsystem.
 - g) Förstärkning av marknadsekonomin, bl.a. genom att hjälpa ekonomiska aktörer att själva organisera sig och genom att direkt främja ekonomisk verksamhet, inbegripet genom stöd till den privata sektorn och hjälp till industriell återuppbyggnad samt diversifiering av ekonomin, modernisering av viktiga sektorer och förbättring av särskilda områden.
 - h) Utveckling av det civila samhället och dialog mellan regeringen och icke-statliga organ i syfte att främja demokrati, rättsstaten, mänskliga rättigheter, respekt för och skydd av minoriteter samt en dialog med det civila samhället.
 - i) Upprättande av en dialog mellan arbetsmarknadens parter för att bidra till god samhällsstyrning och främja rättvisa arbetsförhållanden på jämlika villkor.
 - j) Främjande av minoriteters integration samt försonings- och förtroendeskapande åtgärder på alla nivåer av samhället.
 - k) En miljöpolitik som är grundad på en hög skyddsnivå, främjande av principen om att förorenaren skall betala, hållbart utnyttjande av naturresurser, ett effektivt energiutnyttjande, förnybara källor samt gradvis anpassning till gemenskapens politik inom alla områden, inklusive när det gäller klimatförändringar.
 - l) Förbättrade finansieringsmekanismer för små och medelstora företag och offentliga organ.
 - m) Institutionsuppbyggnad på området kärnsäkerhet, hantering av radioaktivt avfall och strålskydd, i enlighet med gemenskapens regelverk och bästa praxis i Europeiska unionen.
 - n) Stöd för deltagande i gemenskapens program, särskilt de som syftar till att öka medvetenheten om det europeiska medborgarskapet, och förberedelse för deltagande i gemenskapens organ.
2. Utöver de områden som omfattas av punkt 1 får stöd inom ramen för denna del även beviljas de stödmottagande länder som förtecknas i bilaga II till IPA-förordningen på följande områden:
- a) I enlighet med artikel 2.3 b i IPA-förordningen för social, ekonomisk och territoriell utveckling, inbegripet investeringar på områdena regional utveckling, utveckling av mänskliga resurser och landsbygdsutveckling.
 - b) Undanröjande av hinder för social integration och stöd till integrerade arbetsmarknader, särskilt genom åtgärder som tar sikte på att förbättra levnadsstandarden, bekämpa arbetslösheten och öka människors medinflytande.
 - c) Stöd till produktionssektorn och till produktionstjänster samt till förbättring av företagsinfrastruktur.
 - d) Anpassning, reform eller, i förekommande fall, upprättande av utbildningssystem och yrkesutbildningssystem.
 - e) Förbättrat tillträde till och sammankoppling av transport-, informations-, energinät och andra nät.

▼B

- f) Reform av hälso- och sjukvårdssystem.
- g) Förbättring av informations- och kommunikationssystem.

▼M1

Kommissionen får från fall till fall besluta att bevilja stöd inom ramen för denna IPA-del på de ovan nämnda områdena till i bilaga I till IPA-förordningen förtecknade stödmottagande länder som inte blivit föremål för överföring enligt artikel 14 av förvaltningsbefogenheter.

▼B*Artikel 65***Stödformer**

1. Stöd inom ramen för denna del får i synnerhet tillhandahållas genom
 - a) administrativt samarbete i utbildnings- och informationsutbytesyfte med deltagande av experter från den offentliga sektorn utsända av medlemsstaterna eller internationella organisationer, särskilt inom ramen för partnersamverkan, förenklad partnersamverkan (twinning light) och Byrån för tekniskt bistånd och informationsutbyte (Taix),
 - b) tekniskt bistånd,
 - c) investeringar i regelgivande infrastruktur, inbegripet oberoende externa multilaterala institutioner, bl.a. för att stödja anpassningen till Europeiska unionens normer och standarder; dessa investeringar skall ta sikte på de viktigaste regelgivande institutionerna och grundas på en klar strategi för reform av den offentliga förvaltningen och anpassning till EG:s regelverk,
 - d) bidragsordningar,
 - e) projektberedning,
 - f) användning av finansieringsmekanismer i samarbete med finansiella institut,
 - g) budgetstöd, i enlighet med artikel 15.1 i IPA-förordningen.
2. För de stödmottagande länder som förtecknas i bilaga II till IPA-förordningen får stöd inom ramen för denna del även ges i form av åtgärder av liknande natur som de som förutses inom ramen för de delar som avser regional utveckling, utveckling av mänskliga resurser och landsbygdsutveckling, inbegripet för investeringar.
3. Stödet får även användas för att täcka kostnaderna för gemenskapens bidrag till internationella uppdrag eller initiativ som ligger i det stödmottagande landets intresse eller till organisationer som verkar i dess intresse, inbegripet administrativa kostnader.

*Artikel 66***Stödberättigande utgifter**

1. Utgifter inom ramen för denna del skall vara stödberättigande om de har uppkommit efter det att upphandlingarna, kontrakten och bidragen har undertecknats, utom i de fall som uttryckligen anges i förordning (EG, Euratom) nr 1605/2002.
2. Utöver vad som anges i artikel 34.3 skall följande utgifter inte vara stödberättigande:
 - a) Eventuella leasingkostnader.
 - b) Avskrivningar.

▼ B

3. Med avvikelse från artikel 34.3 skall det i varje enskilt fall beslutas huruvida följande utgifter skall vara stödberättigande:

- a) Driftskostnader, inbegripet hyreskostnader, som endast avser perioden för medfinansiering av åtgärden.
- b) Mervärdesskatter, om följande villkor är uppfyllda:
 - i) Mervärdesskatten kan inte återvinnas.
 - ii) Det har fastställts att mervärdesskatten betalas av den slutliga stödmottagaren.
 - iii) Mervärdesskatten är klart angiven i projektförslaget.

▼ M1

- c) Kostnader för bankgarantier eller liknande säkerheter som ställs av slutliga stödmottagare när det är fråga om bidrag.

▼ M4

- d) förvärv av mark och befintliga byggnader om insatsens art motiverar detta.

▼ B*Artikel 67***Stödintensitet och sats för gemenskapens bidrag**

1. De stödberättigande utgifterna enligt artikel 38.1 skall för denna del vid decentraliserad förvaltning baseras på de offentliga utgifterna och vid centraliserad och gemensam förvaltning på de totala utgifterna.

2. Vid decentraliserad förvaltning skall, utöver de allmänna regler som fastställs i artiklarna 37 och 38, följande bestämmelser gälla för det stöd som ges inom ramen för denna del.

De slutliga stödmottagarna kan när det är fråga om bidrag uppmanas att bidra till de stödberättigande kostnaderna för åtgärden. Gemenskapens bidrag till en investering får inte överstiga ► **M1** 85 % ◀ av de offentliga utgifterna; övriga ► **M1** 15 % ◀ skall tillhandahållas i form av offentliga medel i det stödmottagande landet. I motiverade undantagsfall får gemenskapens bidrag emellertid överstiga ► **M1** 85 % ◀ av de offentliga utgifterna.

För åtgärder avsedda för institutionsuppbyggnad skall det krävas en viss grad av medfinansiering från den slutliga stödmottagarens sida eller offentliga medel från det stödmottagande landet. I vederbörligen motiverade fall får emellertid institutionsuppbyggnad finansieras upp till 100 % med gemenskapsmedel.

Stöd som tillhandahålls genom administrativt samarbete enligt artikel 65.1 a får finansieras till 100 % med gemenskapsmedel.

3. Om centraliserad eller gemensam förvaltning tillämpas skall kommissionen fastställa satsen för gemenskapsbidraget som får uppgå till 100 % av de stödberättigande utgifterna.

▼B*KAPITEL II***Programplanering***Artikel 68***Programplaneringsram****▼M1**

Stöd inom ramen för denna IPA-del ska i princip ta formen av

▼B

- nationella program,
- regionala och övergripande program och mekanismer.

*Artikel 69***Nationella program****▼M1**

1. Nationella program ska antas av kommissionen på grundval av förslag som lämnas av det stödmottagande landet, som ska beakta de principer och prioriteringar som fastställs i de fleråriga vägledande planeringsdokument som avses i artikel 5. I förslagen ska det särskilt anges vilka prioriterade områden som ska omfattas i det berörda stödmottagande landet, däribland de stödområden som fastställs i artikel 64.

2. Urvalet av förslag från ett stödmottagande land ska ske med hjälp av transparenta förfaranden som bl.a. omfattar samråd med berörda aktörer i samband med utarbetandet av förslagen.

3. Det stödmottagande landet ska varje år sedan diskussioner förts med kommissionen om förslagen överlämna projektunderlag till kommissionen. I projektunderlagen ska det klart anges vilka områden som är prioriterade, vilka åtgärder som planeras samt vilka genomförandemetoder som valts ut. Kommissionen ska utarbeta finansieringsförslag på grundval av projektunderlagen.

▼B

4. Finansieringsförslagen skall antas genom ett finansieringsbeslut i enlighet med artikel 8.

5. En finansieringsöverenskommelse enligt artikel 8 skall ingås av kommissionen och det stödmottagande landet.

*Artikel 70***Deltagande i gemenskapsprogram inom ramen för nationella program**

1. Stöd får beviljas i syfte att stödja de stödmottagande ländernas deltagande i gemenskapens program. Deltagandet skall fastställas i de nationella programmen.

2. De totala medel som ges i form av gemenskapsstöd för deltagande i gemenskapens program får inte vara högre än vad som fastställs i det nationella programmet.

▼ B

3. Stödmottagande länders deltagande i gemenskapens program skall uppfylla de specifika villkor som fastställts för vart och ett av programmen i det samförståndsavtal som skall ingås mellan kommissionen och det stödmottagande landet i enlighet med avtalen om de allmänna principerna för de stödmottagande ländernas deltagande i gemenskapens program. I samförståndsavtalet skall det fastställas både hur stort det stödmottagande landets totala bidragsbelopp skall vara och vilket belopp som skall ges i form av stöd enligt IPA-förordningen.

*Artikel 71***Deltagande i gemenskapsorgan inom ramen för nationella program**

1. Stöd får beviljas i syfte att främja de stödmottagande ländernas deltagande i arbetet i gemenskapens organ. Deltagandet skall fastställas i de nationella programmen.

2. De stödmottagande länderna får inbjudas att tillfälligt delta i arbetet i flera gemenskapsorgan. Kostnaderna för deras deltagande får finansieras med hjälp av stöd som tillhandahålls inom ramen för IPA-förordningen på samma sätt som för deltagande i gemenskapens program.

*Artikel 72***Regionala och övergripande program**

1. Kommissionen skall upprätta regionala och övergripande program som är fullt förenliga med nationella program och som samordnas med dessa på grundval av relevanta, fleråriga, vägledande planeringsdokument och i samråd med relevanta aktörer.

2. De regionala och övergripande programmen skall vara utformade på ett sådant sätt att de främjar regionalt samarbete och stärker ett flerstatligt utbyte i de stödmottagande länderna och stödjer initiativ som uppmuntrar de stödmottagande länderna att samarbeta inom områden av gemensamt intresse.

▼ M1

3. Regionala program ska omfatta de stödmottagande länderna på västra Balkan. Programmen ska framför allt vara inriktade på försoning, återuppbyggnad och politiskt samarbete i regionen.

▼ B

4. Övergripande program skall omfatta några eller alla stödmottagande länder och avse områden som är av gemensamt intresse och där det är möjligt att genomföra stödet mera verkningsfullt och kostnadseffektivt med hjälp av övergripande program än genom nationella program.

5. Stöd inom ramen för regionala och övergripande program får ges till bl.a. projektberedning, det civila samhället och tullen, små och medelstora företag, kommunala finansieringssystem och kommunal infrastruktur, statistik, kärnsäkerhet samt information och kommunikation.

▼ B*KAPITEL III***Genomförande**

Avsnitt 1

Ram för genomförande och principer*Artikel 73***Allmänna principer**

1. Stöd inom ramen för denna del skall beviljas genom centraliserad, decentraliserad eller gemensam förvaltning i enlighet med artikel 53 i förordning (EG, Euratom) nr 1605/2002.
2. När det gäller nationella program skall målet vara decentraliserad förvaltning.

▼ M1

3. Regionala och övergripande program ska genomföras av kommissionen genom centraliserad förvaltning eller genom gemensam förvaltning med internationella organisationer enligt artikel 53d i förordning (EG, Euratom) nr 1605/2002.

▼ B*Artikel 74***Strukturer och myndigheter vid centraliserad och gemensam förvaltning**

Vid centraliserad eller gemensam förvaltning skall den nationella IPA-samordnaren vara kommissionens enda kontaktperson i enlighet med artikel 32.

*Artikel 75***Strukturer och myndigheter vid decentraliserad förvaltning**

1. Om den nationella IPA-samordnaren – vid decentraliserad förvaltning – utövar sitt ansvar för programplaneringen av denna del på nationell nivå enligt artikel 22.2 b skall hans eller hennes uppgifter bestå av följande:

▼ M1

- a) Organisera utarbetandet av de förslag som avses i artikel 69.

▼ B

- b) Utarbeta och för kommissionen lägga fram de projektunderlag som avses i artikel 69.
- c) Övervaka det praktiska genomförandet av de nationella programmen.

2. ► **M1** Med hänvisning till artikel 28 ska den operativa strukturen omfatta ett eller flera genomförandeorgan som ska inrättas inom det stödmottagande landets nationella förvaltning eller under dess direkta kontroll. ◀

Den nationella utanordnaren skall efter samråd med den nationella IPA-samordnaren utse programutanordnare som skall leda genomförandeorganen.

Till programutanordnare skall utses tjänstemän inom det stödmottagande landets offentliga förvaltning. De skall vara ansvariga för den verksamhet som utförs av genomförandeorganen i enlighet med artikel 28.

3. Programutanordnarna skall utse tjänstemän inom den nationella förvaltningen som skall fungera som huvudansvariga programtjänstemän. Dessa skall under den berörda programutanordnarens övergripande ansvar utföra följande uppgifter:

- a) Ansvara för den tekniska aspekten av insatserna inom respektive fackministerium.

▼B

- b) Bistå programutanordnarna när det gäller att på bästa sätt och i god tid utarbeta och genomföra insatserna på teknisk nivå.
- c) Ansvara för samordningen inom vart och ett av de prioriterade områden som fastställs i det stödmottagande landets projektförslag.

*Artikel 76***Ackreditering av den operativa strukturen och överföring av förvaltningsbefogenheter**

1. Om gemenskapsmedel har förvaltats av befintliga nationella organ i de stödmottagande länderna i enlighet med förordning (EEG) nr 3906/89 eller förordning (EG) nr 2500/2001 före dagen för ikraftträdandet av den här förordningen, skall de organen (nedan kallade "befintliga nationella organ") förvalta de medel som tillhandahålls för IPA-delen övergångsstöd och institutionsuppbyggnad till dess att kommissionen har antagit ett beslut om överföring av förvaltningsbefogenheter.

2. Inte i något fall får de befintliga nationella organen förvalta medel för IPA-delen övergångsstöd och institutionsuppbyggnad i mer än ett år från och med ikraftträdandet av den här förordningen utan en överföring av förvaltningsbefogenheterna.

3. Kommissionen skall besluta om förvaltningsbefogenheter skall överföras till de befintliga nationella organen med beaktande framför allt av den förteckning över undantag som överlämnats i enlighet med punkt 4 och det beslut som fattats av den nationella utanordnaren enligt punkt 5.

4. Den nationella utanordnaren skall göra en bedömning av den operativa strukturen, även de befintliga nationella organen, med avseende på de krav som avses i artikel 11. Han eller hon skall bl.a. upprätta en förteckning, enligt artikel 11, över alla krav enligt den här förordningen som den operativa strukturen inte uppfyller, på grundval av ett revisionsutlåtande från en extern revisor som är verksamhetsmässigt oberoende av alla aktörerna i förvaltnings- och kontrollsystemet.

Förteckningen över avvikelserna skall skickas till kommissionen senast fyra månader efter ikraftträdandet av den här förordningen.

5. Om en bristande uppfyllelse av krav enligt punkt 4 anses vara förenlig med en effektivt fungerande operativ struktur får den nationella utanordnaren besluta att ackreditera de berörda organen enligt den här förordningen.

Senast fem månader efter ikraftträdandet av den här förordningen skall han eller hon till kommissionen skicka ett beslut om de berörda organens ackreditering. Detta beslut skall innehålla en plan med tidsbundna mål och ange vilka åtgärder som skall vidtas för att komma till rätta med den bristande uppfyllelsen enligt punkt 4. Planen skall överenskommas med kommissionen.

6. Om en bristande uppfyllelse av krav enligt punkt 4 inte anses vara förenlig med en effektivt fungerande operativ struktur skall den nationella utanordnaren ackreditera den berörda operativa strukturen i enlighet med artikel 13.

▼B

7. Om kommissionen beslutar att överföra förvaltningsbefogenheter till de befintliga nationella organen enligt den här förordningen, får det i kommissionens beslut föreskrivas ytterligare villkor för de nationella myndigheterna. Om ytterligare villkor fastställs skall kommissionen ange en tidsfrist inom vilken de nationella myndigheterna måste ha uppfyllt villkoren för att överföringen av förvaltningsbefogenheter skall fortsätta att gälla. I kommissionens beslut skall det också fastställas en förteckning över de förhandskontroller som avses i artikel 14.3.

8. Oavsett den nationella utanordnarens beslut får kommissionen när som helst besluta att bibehålla, upphäva eller återkalla överföringen av förvaltningsbefogenheter för vilket som helst av de berörda organen.

9. Den nationella utanordnaren skall i alla faser sörja för att alla de upplysningar som kommissionen begär tillhandahålls av det stödmottagande landet.

*Artikel 77***Principer för genomförande vid partnersamverkansprojekt**

1. För partnersamverkansprojekt skall det ingås en överenskommelse om bidrag där den utvalda medlemsstatens förvaltningar går med på att tillhandahålla den begärda sakkunskapen från den offentliga sektorn mot ersättning för de kostnader som uppkommer i samband därmed.

Bidraget skall särskilt kunna göra det möjligt att för en längre tid avdela en tjänsteman för att på heltid bistå det stödmottagande landets förvaltning med råd i partnersamverkansprojektet som rådgivare på plats.

Bidraget för partnersamverkansprojektet skall fastställas i enlighet med relevanta bestämmelser i del I avdelning VI om bidrag i förordning (EG, Euratom) nr 1605/2002 och kommissionens förordning (EG, Euratom) nr 2342/2002.

2. En partnersamverkanshandbok innehållande bl.a. ett system med fasta satser och priser för ersättning för den sakkunskap från den offentliga sektorn som den utvalda medlemsstatens förvaltningar har tillhandahållit skall utarbetas av kommissionen och uppdateras regelbundet.

▼M1*Artikel 78***Principer för genomförande vid deltagande i gemenskapens program och organ**

Vid deltagande i gemenskapsprogram och gemenskapsorgan ska genomförandet bestå i betalning till de berörda programmets och organets budget av den del av det stödmottagande landets finansiella bidrag som finansieras inom ramen för IPA-förordningen. Vid decentraliserad förvaltning ska betalningen göras av den nationella fonden och vid centraliserad förvaltning av det berörda ministeriet (eller något annat berört offentligt organ) i det stödmottagande landet. I det senare fallet kommer kommissionen inte att förhandsfinansiera gemenskapens bidrag.

▼B

Avsnitt 2

Ekonomisk förvaltning*Artikel 79***Betalningar inom ramen för decentraliserad förvaltning**

1. Med avvikelse från artikel 40.6 skall den nationella utanordnaren, när taket på 95 % är nått, lägga fram en ny attesterad utgiftsdeklaration samt uppgifter om återkrävda belopp först när han eller hon begär slutbetalning.
2. Förhandsfinansieringen skall i princip utgöra 50 % av gemenskapens bidrag till det berörda programmet. Den kan betalas ut som årliga delbelopp. Satsen på 50 % får höjas om den nationella utanordnaren visar att det resulterande beloppet inte är avsett att täcka förhandsfinansieringen av de kontrakt och bidrag som undertecknas på nationell nivå.
3. Det belopp som skall förhandsfinansieras skall beräknas som summan av det beräknade belopp som det ingås avtal för per år och det faktiska belopp för vilket avtalsförpliktelser har ingåtts under föregående år. Med undantag av förhandsfinansieringen för deltagande i gemenskapsprogram och gemenskapsorgan skall förhandsfinansieringen betalas först när den första anbudsinfördran eller förslagsinfördran offentliggörs.
4. Betalningarna för deltagande i gemenskapsprogram och gemenskapsorgan får uppgå till 100 % av gemenskapens bidrag för deltagandet.

*Artikel 80***Dokumentens bevarande**

Med avvikelse från artikel 48 skall skriftliga protokoll från hela upphandlingsförfarandet och förfarandet för beviljande av bidrag och tilldelning av kontrakt enligt denna del bevaras av den operativa strukturen under minst sju år efter slutbetalningen av kontraktet.

*Artikel 81***Ränteintäkter**

Med avvikelse från artikel 36 skall ränta som genereras genom gemenskapens finansiering av ett program deklarerar till kommissionen närhelst en betalningsansökan överlämnas till kommissionen.

Avsnitt 3

Utvärdering och övervakning**▼M1***Artikel 82***Utvärdering**

1. Programmen inom ramen för IPA-delen övergångsstöd och institutionsuppbyggnad ska vara föremål för förhandsbedömning samt interimsvärdering och/eller efterhandsutvärdering, i enlighet med artikel 57.
2. Före överföring av förvaltningsbefogenheter till det stödmottagande landet ska alla utvärderingar göras av kommissionen.

▼M1

Efter överföring av förvaltningsbefogenheter ska det stödmottagande landet ha ansvaret för utförande, när det är lämpligt, av interimsvärderingar; detta ska dock inte påverka kommissionens rätt att göra sådana särskilda utvärderingar som den anser vara nödvändiga.

Ansvaret för förhandsbedömningar och efterhandsutvärderingar ska ligga kvar hos kommissionen även efter överföring av förvaltningsbefogenheter; detta ska dock inte påverka det stödmottagande landets rätt att göra sådana utvärderingar som det anser vara nödvändiga.

3. I enlighet med artikel 22 i IPA-förordningen ska de berörda utvärderingsrapporterna skickas till IPA-kommittén för diskussion.

▼B*Artikel 83***Övervakning**

1. Vid decentraliserad förvaltning enligt artikel 59 skall den nationella IPA-samordnaren inrätta en sektorsövervakningskommitté för IPA-delen övergångsstöd och institutionsuppbyggnad.

2. Denna kommitté skall sammanträda minst två gånger om året på initiativ av det stödmottagande landet eller kommissionen. Den skall själv upprätta sin arbetsordning, som skall vara förenlig med det mandat för kommittén som kommissionen skall fastställa och med det stödmottagande landets institutionella, rättsliga och ekonomiska ramar. Den skall anta denna arbetsordning i samförstånd med den nationella IPA-samordnaren, den nationella utanordnaren och IPA-övervakningskommittén.

3. Den nationella IPA-samordnaren skall fungera som ordförande i kommittén. Kommitténs medlemmar skall bland annat bestå av den nationella utanordnaren, programutanordnarna och, i förekommande fall, andra företrädare för den operativa strukturen, företrädare för kommissionen, samt, i förekommande fall, företrädare för internationella finansiella institut och det civila samhället som utsetts av det stödmottagande landet i samförstånd med kommissionen.

4. I enlighet med artikel 59.2 skall kommittén för IPA-delen övergångsstöd och institutionsuppbyggnad förvissa sig om att de berörda programmen och insatserna genomförs på ett effektivt sätt och präglas av kvalitet och inbördes förenlighet och skall därvid framför allt

- a) granska lägesrapporter om genomförandet och närmare ange programmens ekonomiska och operativa framskridande,
- b) kontrollera om programmens mål och resultat har uppnåtts,
- c) granska upphandlingsplaner och relevanta rekommendationer till utvärderingar,
- d) diskutera komplicerade frågor och insatser,
- e) i förekommande fall föreslå korrigerande åtgärder,
- f) granska fall av bedrägeri och oegentligheter och ange vilka åtgärder som har vidtagits för att återkräva medel och undvika att liknande fall återkommer,
- g) granska den årliga revisionsplan som upprättats av revisionsmyndigheten liksom slutsatserna och rekommendationerna från de revisioner som utförts.

▼B

5. Kommittén för IPA-delen övergångsstöd och institution-supplyggnad skall övervaka alla program som pågår inom ramen för denna del. I samband med t.ex. investeringar, överföring av tillgångar eller privatiseringar skall det stödmottagande landet övervaka programmen till dess att de avslutats och underrätta kommittén för IPA-delen övergångsstöd och institutionsupplyggnad om alla förändringar av programresultaten som är av avsevärd betydelse för programmens inverkan och hållbarhet eller landets egenansvar för programmet.

6. Kommittén för IPA-delen övergångsstöd och institution-supplyggnad får bistås av sektorsspecifika underkommittéer som inrättas av det stödmottagande landet i syfte att övervaka program och insatser inom ramen för denna del och som är grupperade efter övervakningssektorer. Dessa underkommittéer skall rapportera till kommittén för IPA-delen övergångsstöd och institutionsupplyggnad. De skall själva upprätta och anta sin arbetsordning, som skall vara förenlig med det mandat som kommissionen skall fastställa.

*Artikel 84***Sektorsårsrapporter och sektorsslutrappporter om genomförandet**

1. Vid decentraliserad förvaltning skall den operativa strukturen skicka en sektorsårsrapport till kommissionen, den nationella IPA-samordnaren och den nationella utanordnaren senast den 30 juni varje år.

2. En sektorsslutrappport skall överlämnas till kommissionen, den nationella IPA-samordnaren och den nationella utanordnaren senast sex månader efter det att programmets har avslutats. Sektorsslutrappporten skall täcka hela genomförandeperioden och inbegripa den senaste sektorsårsrapporten.

3. Sektorsrapporterna skall granskas av kommittén för IPA-delen övergångsstöd och institutionsupplyggnad innan de överlämnas till kommissionen, den nationella IPA-samordnaren och den nationella utanordnaren.

4. Sektorsrapporterna skall innehålla följande information:

- a) Kvantitativa och kvalitativa uppgifter om de framsteg som gjorts när det gäller genomförandet av programmet, prioriterade områden eller insatser i förhållande till specifika kontrollerbara mål.
- b) Detaljerade upplysningar om det ekonomiska genomförandet av programmet.
- c) Uppgifter om de åtgärder som den operativa strukturen eller kommittén för IPA-delen övergångsstöd och institutionsupplyggnad har vidtagit i syfte att säkerställa genomförandets kvalitet och effektivitet, särskilt följande:
 - i) Åtgärder för övervakning och utvärdering, inbegripet insamling av uppgifter.
 - ii) En sammanfattning av de problem av betydelse som uppstått vid genomförandet av programmet och åtgärder som därefter vidtagits.
 - iii) Utnyttjandet av tekniskt bistånd.
- d) Uppgifter om åtgärder för att tillhandahålla information om och offentliggöra programmet i enlighet med artikel 62.

AVDELNING II

GRÄNSÖVERSKRIDANDE SAMARBETE

KAPITEL I

*Bidragmottagare och stödberättigande**Artikel 85***Ytterligare definitioner för IPA-delen gränsöverskridande samarbete**

I denna avdelning avses utöver definitionerna i artikel 2 med *deltagande länder* medlemsstater eller stödmottagande länder som deltar i ett gränsöverskridande program inom ramen för denna del.

*Artikel 86***Stödområden och stödformer**

1. Delen gränsöverskridande samarbete skall tillhandahålla stöd till följande:

- a) Gränsöverskridande samarbete mellan en eller flera medlemsstater och ett eller flera stödmottagande länder.
- b) Gränsöverskridande samarbete mellan två eller flera stödmottagande länder.

2. Gemenskapsstödet enligt punkt 1 skall syfta till att stärka det gränsöverskridande samarbetet genom gemensamma lokala och regionala initiativ som kombinerar de externa biståndsmålen med målen ekonomisk och social sammanhållning. Samarbetet skall i synnerhet bidra till ett eller flera av följande brett definierade mål:

- a) Främjande av hållbar ekonomisk och social utveckling i gränsområdena.
- b) Samarbete för att lösa gemensamma utmaningar på områdena miljö, natur- och kulturarv, folkhälsa och förebyggande och bekämpning av organiserad brottslighet.
- c) Säkerställande av effektiva och säkra gränser.
- d) Främjande av gemensamma småskaliga åtgärder med deltagande av lokala aktörer från gränsregionerna.

3. Målen i punkt 2 får i synnerhet eftersträvas genom att

- a) uppmuntra företagarganda, i synnerhet utveckling av små och medelstora företag, turism, kultur och gränsöverskridande handel,
- b) främja och förbättra det gemensamma skyddet och den gemensamma förvaltningen av natur- och kulturtillgångar samt förebygga naturbetingade och tekniska risker,
- c) stödja förbindelser mellan områden i städer och områden på landsbygden,
- d) minska isoleringen genom bättre tillgång till transporter, informations- och kommunikationsnät och kommunikationstjänster samt gränsöverskridande system och anordningar för vattenförsörjning, avfallshantering och energiförsörjning,

▼B

- e) utveckla samarbete, kapacitet och gemensam användning av infrastruktur, i synnerhet på områdena hälsovård, kultur, turism och utbildning,
- f) främja rättsligt och administrativt samarbete,
- g) sörja för en effektiv gränsförvaltning, underlätta laglig handel och laglig gränspassage samtidigt som gränserna skyddas mot smuggling av varor, människosmuggling, organiserad brottslighet, smittsamma sjukdomar och olaglig invandring, inbegripet transitmigration,
- h) främja gränsöverskridande kontakter på regional och lokal nivå, förbättra utbytet och fördjupa det ekonomiska, sociala, kulturella och utbildningsmässiga samarbetet mellan lokala samhällsgrupper,
- i) främja integrationen av gränsöverskridande arbetsmarknader, lokala sysselsättningsinitiativ, jämställdhet mellan könen och lika möjligheter, utbildning och social integration,
- j) främja gemensam användning av personal och anläggningar för utveckling av forskning och teknik.

▼M1

4. Delen gränsöverskridande samarbete får, när det är lämpligt, också användas för att stödja stödberättigade regioners deltagande i transnationella och interregionala program inom ramen för strukturfondsmålet ”europeiskt territoriellt samarbete” och i multilaterala program för avrinningsområden enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1638/2006 ⁽¹⁾. Reglerna för de stödmottagande ländernas deltagande i dessa program ska fastställas i de berörda programplaneringsdokumenten och/eller i de berörda finansieringsöverenskommelserna, beroende på vad som är lämpligt.

▼B*Artikel 87***Partnerskap**

Artikel 11.1 och 11.2 i rådets förordning (EG) nr 1083/2006 ⁽²⁾ skall även tillämpas på medlemsstaterna och de stödmottagande länderna i samband med sådant gränsöverskridande samarbete som avses i artikel 86.1.

*Artikel 88***Geografiska kriterier för rätt till stöd**

1. När det gäller gränsöverskridande samarbete enligt artikel 86.1 a skall följande områden vara berättigade till stöd:
 - a) Regioner på NUTS 3-nivå, eller om NUTS-klassificering saknas, motsvarande områden längs landgränserna mellan gemenskapen och de stödmottagande länderna.
 - b) Regioner på NUTS 3-nivå, eller om NUTS-klassificering saknas, motsvarande områden längs sjögränserna mellan gemenskapen och de stödmottagande länderna, som allmän regel med ett inbördes avstånd på högst 150 kilometer, med beaktande av eventuella nödvändiga justeringar för att säkerställa konsekvens och kontinuitet i samarbetet.

⁽¹⁾ EUT L 310, 9.11.2006, s. 1.

⁽²⁾ EUT L 210, 31.7.2006, s. 25.

▼B

Omedelbart efter ikraftträdandet av denna förordning skall kommissionen anta en förteckning över stödberättigade regioner i gemenskapen och i de stödmottagande länderna. Denna förteckning skall gälla från och med den 1 januari 2007 till och med den 31 december 2013.

2. När det gäller det gränsöverskridande samarbete som avses i artikel 86.1 b skall följande områden vara berättigade till stöd:

- a) Regioner på NUTS 3-nivå, eller om NUTS-klassificering saknas, motsvarande områden längs landgränserna mellan de stödmottagande länderna.
- b) Regioner på NUTS 3-nivå, eller om NUTS-klassificering saknas, motsvarande områden längs sjögränserna mellan de stödmottagande länderna, som allmän regel med ett inbördes avstånd på högst 150 kilometer, med beaktande av eventuella nödvändiga justeringar för att säkerställa konsekvens och kontinuitet i samarbetet.

Förteckningen över stödberättigade regioner skall tas med i de berörda gränsöverskridande programmen enligt artikel 94.

3. För deltagande i de program som avses i artikel 86.4 skall det i det berörda planeringsdokumentet fastställas vilka regioner i de stödmottagande länderna som skall vara stödberättigade.

*Artikel 89***Stödberättigande utgifter**

1. Utgifter inom ramen för denna del skall vara stödberättigande om de faktiskt har betalats mellan den 1 januari 2007 och den 31 december det tredje året efter det sista budgetåtagandet för insatser eller delar av insatser som genomförs i medlemsstaterna och har uppkommit efter undertecknandet av finansieringsöverenskommelsen för insatser eller delar av insatser som genomförs i de stödmottagande länderna.

2. Utöver vad som föreskrivs i reglerna i artikel 34.3 skall följande utgifter inte vara stödberättigande:

- a) Skuldräntor.

▼M1

▼B

3. Med avvikelse från artikel 34.3 skall följande utgifter var stödberättigande:

- a) Mervärdesskatter, om följande villkor är uppfyllda:
 - i) Mervärdesskatten kan inte återvinnas.
 - ii) Det är fastställt att mervärdesskatten uppbärs av den slutliga stödmottagaren.
 - iii) Mervärdesskatten är klart angiven i projektförslaget.
- b) Kostnader för transnationella ekonomiska transaktioner.
- c) Bankavgifter för öppnande och förvaltning av konton, i de fall där genomförandet av en insats kräver att ett separat konto eller separata konton öppnas.
- d) Juristarvoden, notarieavgifter, kostnader för anlitan av tekniska eller finansiella experter samt bokförings- och revisionskostnader, om de har direkt anknytning till den medfinansierade insatsen och är nödvändiga för planeringen eller genomförandet av den.

▼ B

- e) Kostnader för garantier ställda av en bank eller av andra finansiella institut, i den utsträckning som garantierna krävs i den nationella lagstiftningen eller gemenskapslagstiftningen.
- f) Allmänna omkostnader, förutsatt att de grundar sig på faktiska kostnader som hänför sig till genomförandet av den berörda insatsen. Schablonbelopp som grundar sig på genomsnittliga kostnader får inte överstiga 25 % av sådana direkta kostnader för en insats som kan påverka de allmänna omkostnadernas storlek. Beräkningen skall vara väldokumenterad och skall regelbundet ses över.

▼ M1

- g) Förvärv av mark för ett belopp av högst 10 % av de stödberättigande utgifterna för insatsen i fråga.

▼ M2

Driftskostnader, inbegripet hyreskostnader, som endast avser perioden för medfinansiering av åtgärden, får betraktas som stödberättigande från fall till fall.

▼ B

4. Förutom tekniskt bistånd till sådana gränsöverskridande program som avses i artikel 94 skall följande utgifter som betalats av offentliga myndigheter för förberedelsen och genomförandet av en insats vara stödberättigande:

- a) Kostnaderna för yrkesmässiga tjänster som tillhandahålls av en annan offentlig myndighet än den slutliga stödmottagaren i samband med förberedelsen eller genomförandet av en insats.
- b) Kostnaderna för sådana tjänster i anslutning till förberedelsen och genomförandet av en insats som tillhandahålls av en offentlig myndighet som själv är slutlig stödmottagare och som genomför en åtgärd för egen räkning och utan hjälp från utomstående tjänstleverantörer, om de är extrakostnader som hänför sig till en utgift som faktiskt och direkt har betalats för den medfinansierade åtgärden.

Den berörda offentliga myndigheten skall antingen fakturera den slutliga stödmottagaren för de kostnader som avses i punkt 4 a eller attestera dessa kostnader på grundval av handlingar med ett bevisvärde likvärdigt med fakturor som gör det möjligt att fastställa de faktiska kostnader som myndigheten har betalat för den berörda insatsen.

De kostnader som avses i punkt 4 b skall attesteras på grundval av handlingar som gör det möjligt att fastställa de faktiska kostnader som den offentliga myndigheten har betalat för den berörda insatsen.

5. Utan hinder av vad som sägs i leden 1–4 får ytterligare regler om utgifternas stödberättigande fastställas av de länder som deltar i det gränsöverskridande programmet.

*Artikel 90***Gemenskapens bidrag och stödnivå**

1. När det gäller denna del skall de stödberättigande utgifter som avses i artikel 38.1 baseras antingen på de offentliga utgifterna eller på de totala utgifter som har överenskommit mellan de deltagande länderna och som fastställs i det gränsöverskridande programmet.

2. Gemenskapens bidrag till gränsöverskridande program på ett prioriterat område får inte överstiga 85 % av de stödberättigande utgifterna.

3. Gemenskapens bidrag till vart och ett av de prioriterade områdena får inte understiga 20 % av de stödberättigande utgifterna.

▼B

4. Ingen åtgärd får omfattas av en högre grad av medfinansiering än medfinansieringen för det berörda prioriterade området.
5. Under den period för stödberättigande som avses i artikel 89.1 gäller utöver vad som anges i artikel 34.4 följande:
 - a) En insats får ta emot gemenskapsstöd från endast ett gränsöverskridande program åt gången.
 - b) En insats får inte ta emot stöd till ett högre belopp än den totala offentliga utgift som anslagits.
6. När det gäller statligt stöd till företag i den mening som avses i artikel 87 i fördraget, skall det offentliga stöd som beviljas inom ramen för gränsöverskridande program iakttas taken för statligt stöd.

*KAPITEL II***Programplanering**

Avsnitt 1

Program*Artikel 91***Utarbetande och godkännande av gränsöverskridande program**

1. Stöd till sådant gränsöverskridande samarbete som avses i artikel 86.1 skall i princip beviljas inom ramen för flerårsprogram för gränsöverskridande samarbete (nedan kallade ”gränsöverskridande program”).
2. Gränsöverskridande program skall upprättas för varje gränsområde eller grupp av gränsområden genom en lämplig gruppering i regioner på NUTS 3-nivå eller, om NUTS-klassificering saknas, i motsvarande områden.
3. Varje gränsöverskridande program skall upprättas gemensamt av de deltagande länderna i samarbete med de partner som avses i artikel 11 i förordning (EG) nr 1083/2006.
4. De deltagande länderna skall gemensamt lägga fram ett förslag till ett gränsöverskridande program för kommissionen innehållande alla de uppgifter som avses i artikel 94.
5. Kommissionen skall bedöma det föreslagna gränsöverskridande programmet i syfte att fastställa om det innehåller alla de uppgifter som avses i artikel 94 och om det bidrar till målen och prioriteringarna i det eller de berörda fleråriga vägledande planeringsdokument som avses i artikel 5.

Om kommissionen anser att ett gränsöverskridande program inte innehåller alla de uppgifter som avses i artikel 94 eller inte överensstämmer med målen och prioriteringarna i det eller de relevanta fleråriga vägledande planeringsdokumentet eller dokumenten får den uppmana de deltagande länderna att lämna alla ytterligare upplysningar som är nödvändiga och, i förekommande fall, ändra det föreslagna programmet i enlighet därmed.

6. Kommissionen skall anta det gränsöverskridande programmet genom ett beslut.

*Artikel 92***Finansieringsöverenskommelser**

1. För gränsöverskridande program som rör sådant samarbete som avses i artikel 86.1 a skall det ingås fleråriga finansieringsöverenskommelser mellan kommissionen och vart och ett av de stödmottagande länder som deltar i programmet på grundval av det beslut som avses i artikel 91.6.

▼M1

Om det gränsöverskridande programmet genomförs inom ramen för den övergångsordning som avses i artikel 99, ska ettåriga eller fleråriga finansieringsöverenskommelser ingås mellan kommissionen och vart och ett av de stödmottagande länder som deltar i programmet. Varje sådan finansieringsöverenskommelse ska omfatta gemenskapens bidrag till det stödmottagande landet för det eller de berörda åren i enlighet med vad som fastställs i den finansieringsplan som avses i artikel 99.2.

2. För gränsöverskridande program som rör sådant samarbete som avses i artikel 86.1 b ska det ingås ettåriga eller fleråriga finansieringsöverenskommelser mellan kommissionen och vart och ett av de stödmottagande länder som deltar i programmet på grundval av det beslut som avses i artikel 91.6. Varje sådan finansieringsöverenskommelse ska omfatta gemenskapens bidrag till det stödmottagande landet för det eller de berörda åren i enlighet med vad som fastställs i den finansieringsplan som avses i artikel 94.2 andra stycket.

▼B*Artikel 93***Översyn av gränsöverskridande program**

1. På initiativ av de deltagande länderna eller av kommissionen och med de deltagande ländernas samtycke får gränsöverskridande program omprövas och den återstående delen av programmet får, vid behov, ändras i ett eller flera av följande fall:

- a) I syfte att uppdatera finansieringsplanen i enlighet med översynen av den fleråriga vägledande finansieringsram som avses i artikel 5 i IPA-förordningen.
- b) Till följd av betydande socioekonomiska förändringar.
- c) I syfte att ta större hänsyn eller annan form av hänsyn till viktiga förändringar i gemenskapens prioriteringar eller i nationella eller regionala prioriteringar.
- d) Mot bakgrund av den utvärdering som avses i artikel 109 eller artikel 141.
- e) Till följd av genomförandeproblem.
- f) Efter avslutandet av den övergångsordning som avses i artikel 100 eller varje annan ändring av tillämpningsbestämmelserna, inbegripet övergången i de stödmottagande länderna från centraliserad till decentraliserad förvaltning.

2. Kommissionen skall anta det reviderade gränsöverskridande programmet genom ett beslut, och en ny finansieringsöverenskommelse enligt artikel 92 skall ingås i enlighet därmed. Vid behov skall bestämmelserna i artikel 9.3 i IPA-förordningen tillämpas.

▼B*Artikel 94***Innehållet i gränsöverskridande program**

1. Ett gränsöverskridande program skall innehålla följande:
 - a) En förteckning över de stödberättigade områden som omfattas av programmet enligt artikel 88, inbegripet de flexibilitetsområden som avses i artikel 97.
 - b) En analys av situationen när det gäller de stödberättigade samarbetsområdena, deras starka och svaga sidor liksom de behov på medellång sikt och det mål som framgår av den analysen.
 - c) En beskrivning av samarbetsstrategin och de prioriteringar och åtgärder som valts ut för stöd med hänsyn tagen till det stödmottagande landets eller de stödmottagande ländernas berörda fleråriga vägledande planeringsdokument och andra relevanta nationella och regionala strategiska dokument samt resultaten av den förhandsbedömning som avses i artikel 109 eller artikel 141.
 - d) Uppgifter om de prioriterade områdena, därmed sammanhängande åtgärder samt specifika mål. Dessa mål skall kvantifieras med hjälp av ett begränsat antal indikatorer för effekt och resultat med beaktande av proportionalitetsprincipen. Med hjälp av indikatorerna skall det vara möjligt att mäta framstegen i förhållande till utgångsläget och effektiviteten i de mål som fastställs för genomförandet av prioriteringarna.
 - e) Reglerna för stödberättigande utgifter enligt artikel 89.
 - f) Ett särskilt prioriterat område för tekniskt bistånd omfattande åtgärder i samband med förberedelse, förvaltning, övervakning, utvärdering, information och kontroll av programmets genomförande samt åtgärder för att stärka den administrativa förmågan att genomföra programmet, med upp till 10 % av gemenskapens bidrag till programmet. I särskilda undantagsfall, som skall överenskommas mellan kommissionen och mottagarländerna, får ett belopp på mer än 10 % av gemenskapens bidrag till programmet anslås för denna prioritering.
 - g) Upplysningar om komplementaritet med de åtgärder som finansieras inom ramen för andra IPA-delar eller, i förekommande fall, genom andra gemenskapsinstrument.
 - h) Tillämpningsbestämmelserna för det gränsöverskridande programmet, däribland följande:
 - i) De deltagande ländernas utseende av de strukturer och myndigheter som föreskrivs i artikel 102 och, i tillämpliga fall, artikel 139.
 - ii) En beskrivning av övervaknings- och utvärderingssystemen.
 - iii) I tillämpliga fall, uppgifter om det organ som är behörigt att ta emot utbetalningarna från kommissionen och det eller de organ som ansvarar för att göra utbetalningar till de slutliga stödmottagarna.
 - iv) I tillämpliga fall, en definition av förfarandena för mobilisering av kapital och finansiella flöden i syfte att säkerställa öppenhet och insyn.
 - v) Åtgärder som syftar till att säkerställa offentlighet och information i fråga om det gränsöverskridande program som avses i artikel 62.

▼M1**▼B**

▼B

- vi) I tillämpliga fall, en beskrivning av de förfaranden som kommissionen och de deltagande länderna enats om för utbyte av daterade uppgifter.

2. Vidare skall de gränsöverskridande programmen för det samarbete som avses i artikel 86.1 a innehålla en samlad finansieringsplan som skall grundas på den fleråriga vägledande finansieringsramen utan fördelning på deltagande länder, med en tabell som – för varje år som omfattas av den fleråriga vägledande finansieringsramen och för varje prioriterat område – visar gemenskapens totala bidragsbelopp och dess stödsats samt det belopp som finansieras av den nationella motparten.

Gränsöverskridande program för det samarbete som avses i artikel 86.1 b skall innehålla en finansieringsplan som skall grundas på den fleråriga vägledande finansieringsramen och innehålla en tabell över vart och ett av de deltagande länderna som – för varje år som omfattas av den fleråriga vägledande finansieringsramen och för varje prioriterat område – visar gemenskapens totala bidragsbelopp och dess stödsats samt, i förekommande fall, det belopp som finansieras av den nationella motparten.

Avsnitt 2

Insatser*Artikel 95***Val av insatser**

1. Gränsöverskridande program skall finansiera gemensamma insatser som valts ut gemensamt av de deltagande länderna genom en samlad förslagsinfordran för hela det stödberättigade området.

▼M1

De deltagande länderna får även fastställa gemensamma insatser utan att genomföra en förslagsinfordran. I så fall ska den gemensamma insatsen uttryckligen anges i det gränsöverskridande programmet eller, om den är förenlig med det gränsöverskridande programmets prioriteringar och åtgärder, fastställas när som helst efter programmets antagande genom ett beslut av den gemensamma övervakningskommitté som avses i artikel 110 eller artikel 142.

▼B

2. Insatser som väljs ut för gränsöverskridande program skall omfatta slutliga stödmottagare från minst två deltagande länder, vilka skall samarbeta på minst ett av följande sätt vid var och en av insatserna: gemensam planering, gemensamt genomförande, gemensam personalkrytering samt gemensam finansiering.

▼M1

3. För gränsöverskridande program som rör sådant samarbete som avses i artikel 86.1 a ska de valda insatserna omfatta slutliga stödmottagare från minst en av de deltagande medlemsstaterna och ett av de deltagande stödmottagande länderna.

▼B

4. Valda insatser som uppfyller kraven ovan får genomföras i ett enda land, förutsatt att de ger fördelar som är klart gränsöverskridande.

5. I varje program skall det för valet av insatser fastställas regler för stödberättigande som förhindrar dubbelarbete mellan olika gränsöverskridande program, inom ramen för IPA-förordningen eller andra gemenskapsinstrument.

▼ M1*Artikel 96***Den samordnande stödmottagarens och de andra slutliga stödmottagarnas ansvar**

1. För gränsöverskridande program som rör sådant samarbete som avses i artikel 86.1 a ska de slutliga stödmottagarna för en insats inom sig utse en samordnande stödmottagare innan förslaget till insats läggs fram. Den samordnande stödmottagaren ska vara etablerad i ett av de deltagande länderna och ska ansvara för följande:

- a) Fastställa regler för sina förbindelser med de slutliga stödmottagare som deltar i insatsen; dessa regler ska skrivas in i ett avtal som bl.a. innehåller bestämmelser som ger garantier för en sund ekonomisk förvaltning av de medel som anslagits för insatsen och som föreskriver hur felaktigt utbetalda belopp ska betalas tillbaka.
- b) Svara för att hela insatsen genomförs.
- c) Svara för att gemenskapens bidrag överförs till de slutliga stödmottagare som deltar i insatsen.
- d) Försäkra sig om att de utgifter som deklarerats av de slutliga stödmottagare som deltar i insatsen avser genomförandet av insatsen och motsvarar den verksamhet som de slutliga stödmottagare som deltar i insatsen har enats om.
- e) Kontrollera att de utgifter som de slutliga stödmottagare som deltar i insatsen har deklarerat är attesterade av de kontrollanter som avses i artikel 108.

2. För gränsöverskridande program som rör sådant samarbete som avses i artikel 86.1 a och som genomförs inom ramen för den övergångsordning som fastställs i artikel 99 gäller följande:

- a) De slutliga stödmottagarna för en insats i de deltagande medlemsstaterna ska inom gruppen utse en samordnande stödmottagare innan förslaget till insats läggs fram. Den samordnande stödmottagaren ska vara etablerad i en av de deltagande medlemsstaterna och ska ta på sig det ansvar som anges i punkt 1 a–e för den del av insatsen som äger rum i medlemsstaterna.
- b) De slutliga stödmottagarna för en insats i varje deltagande stödmottagande land ska inom gruppen utse en samordnande stödmottagare innan förslaget till insats läggs fram. Den samordnande stödmottagaren ska vara etablerad i det berörda deltagande stödmottagande landet och ska ta på sig det ansvar som anges i punkt 1 a–d för den del av insatsen som äger rum i det berörda landet.

De deltagande medlemsstaternas och de deltagande stödmottagande ländernas samordnande stödmottagare ska sörja för att insatsen genomförs så samordnat som möjligt.

3. För gränsöverskridande program som rör sådant samarbete som avses i artikel 86.1 b ska de slutliga stödmottagarna för en insats i varje deltagande stödmottagande land inom sig utse en samordnande stödmottagare innan förslaget till insats läggs fram. Den samordnande stödmottagaren ska vara etablerad i det berörda deltagande stödmottagande landet och ska ta på sig det ansvar som anges i punkt 1 a–d för den del av insatsen som äger rum i det berörda landet.

De deltagande stödmottagande ländernas samordnande stödmottagare ska sörja för att insatsen genomförs så samordnat som möjligt.

▼M1

4. Varje slutlig stödmottagare som deltar i insatsen ska ha ansvaret för eventuella oegentligheter i sina deklarerade utgifter.

▼B*Artikel 97***Särskilda villkor för insatsernas lokalisering**

1. I väl motiverade fall får gemenskapens medel finansiera utgifter som uppkommit vid genomförandet av insatser eller delar av insatser med ett belopp som motsvarar högst 20 % av gemenskapens bidrag till det gränsöverskridande programmet i regioner på NUTS III-nivå eller, om NUTS-klassificering saknas, motsvarande områden som gränsar till områden som är berättigade till stöd för det programmet. I undantagsfall som överenskommit mellan kommissionen och de deltagande länderna får denna flexibilitet utsträckas till att omfatta regioner på NUTS 2-nivå eller, om NUTS-klassificering saknas, motsvarande områden där de stödberättigade områdena är belägna.

▼M1

På projektnivå kan utgifter som uppkommit utanför programområdet enligt definitionen i första stycket vara stödberättigande i undantagsfall, om projektets mål inte kan uppnås utan utgifterna i fråga.

▼B

2. De länder som deltar i varje program skall se till att dessa utgifter är lagliga och korrekta.

Valet av insatser utanför det stödberättigade område som avses i punkt 1 skall bekräftas

- a) av den förvaltningsmyndighet som avses i artikel 102 när det gäller program eller delar av program som genomförs genom delad förvaltning med medlemsstaterna,
- b) av de operativa strukturer som avses i artikel 28 när det gäller program eller delar av program som genomförs i de stödmottagande länderna inom ramen för decentraliserad förvaltning,
- c) av kommissionen när det gäller program eller delar av program som genomförs i de stödmottagande länderna inom ramen för centraliserad förvaltning.

*KAPITEL III***Genomförande**

Avsnitt 1

Allmänna bestämmelser*Artikel 98***Genomförandebestämmelser**

1. När det gäller sådant gränsöverskridande samarbete som avses i artikel 86.1 a skall programmen i princip genomföras genom delad förvaltning med medlemsstaterna av de myndigheter som avses i artikel 102, vilka skall ha ansvaret för genomförandet av det gränsöverskridande programmet i de deltagande medlemsstaterna och de stödmottagande länderna.

De medlemsstater och stödmottagande länder som deltar i ett gränsöverskridande program måste således i enlighet med avsnitt 2 i detta kapitel vara i stånd att genomföra programmet i sin helhet i hela det stödberättigade området.

▼B

Innan det gränsöverskridande programmet enligt artikel 91.6 antas får kommissionen begära att de deltagande länderna lämnar de upplysningar som den anser nödvändiga för att förvissa sig om att de myndigheter som avses i artikel 102 kan uppfylla de skyldigheter som fastställs i avsnitt 2 i detta kapitel.

Om de medlemsstater och stödmottagande länder som deltar i ett gränsöverskridande program ännu inte är i stånd att genomföra hela programmet enligt dessa bestämmelser, skall den övergångsordning som fastställs i artikel 99 tillämpas.

2. När det gäller sådant gränsöverskridande samarbete som avses i artikel 86.1 b skall programmen genomföras genom centraliserad eller decentraliserad förvaltning i enlighet med artikel 53 i förordning (EG, Euratom) nr 1605/2002, och kommissionen eller den nationella utanordnaren samt de operativa strukturerna i varje deltagande land skall ansvara för programmets genomförande i det berörda landet.

De gränsöverskridande programmen skall i samband därmed genomföras i enlighet med avsnitt 3 i detta kapitel.

När det gäller sådant gränsöverskridande samarbete som avses i artikel 86.1 b skall målet för alla stödmottagande länder vara decentraliserad förvaltning.

*Artikel 99***Övergångsordning**

1. Om de länder som deltar i ett gränsöverskridande samarbete enligt artikel 86.1 a ännu inte är i stånd att genomföra hela programmet genom delad förvaltning med medlemsstaterna enligt avsnitt 2 i detta kapitel, skall programmet genomföras i enlighet med den övergångsordning som fastställs i denna artikel.

2. Finansieringsplanen för det gränsöverskridande program som avses i artikel 94.2 första stycket skall innehålla följande:

- a) En tabell omfattande alla deltagande medlemsstater.
- b) En tabell för vart och ett av de deltagande stödmottagande länderna.

3. Den del av det gränsöverskridande programmet som rör de deltagande medlemsstaterna skall genomföras i enlighet med avsnitt 2 i detta kapitel.

Den del av det gränsöverskridande programmet som rör de deltagande stödmottagande länderna skall genomföras i enlighet med avsnitt 3 i detta kapitel, med undantag av artikel 142. Bestämmelserna om den gemensamma övervakningskommittén i artikel 110 skall tillämpas.

4. De tillämpningsbestämmelser för det gränsöverskridande programmet som avses i artikel 94.1 h skall skilja mellan de villkor som gäller för deltagande medlemsstater och de villkor som gäller för deltagande stödmottagande länder.

5. När valet av gemensamma insatser enligt artikel 95 har gjorts skall förvaltningsmyndigheten bevilja de deltagande medlemsstaternas samordnande stödmottagare ett bidrag.

Vid decentraliserad förvaltning skall de operativa strukturerna i de deltagande stödmottagande länderna bevilja de egna ländernas samordnande stödmottagare ett bidrag.

▼B

Vid centraliserad förvaltning skall kommissionen bevilja den samordnande stödmottagaren i varje deltagande stödmottagande land ett bidrag.

*Artikel 100***Övergångsordningens upphörande**

1. När de deltagande länderna är beredda att övergå till genomförande genom delad förvaltning i enlighet med artikel 98.1 skall de till kommissionen överlämna ett reviderat gränsöverskridande program med en samlad finansieringsplan baserad på den fleråriga vägledande finansieringsramen för de följande tre åren, tillsammans med en reviderad beskrivning av förvaltnings- och kontrollsystemen samt en reviderad rapport och ett reviderat utlåtande enligt artikel 117.

Kommissionen skall på nytt granska det gränsöverskridande programmet och göra en bedömning av de handlingar som lagts fram i enlighet med artikel 117. Den skall avgöra huruvida ett nytt beslut skall antas om ändring av programmet, så att programmet kan genomföras i enlighet med den ordning som avses i artikel 98.1.

2. De budgetåtaganden som gjorts för den del av programmet som rör de deltagande stödmottagande länderna inom ramen för övergångsordningen skall fortsätta att genomföras i enlighet med artikel 99.

Avsnitt 2

Gränsöverskridande program mellan stödmottagande länder och medlemsstater

Underavsnitt 1

Förvaltnings- och kontrollsystem*Artikel 101***Allmänna principer**

Genom de förvaltnings- och kontrollsystem för gränsöverskridande program som de deltagande länderna inrättar skall följande fastställas:

- a) Definitionen av arbetsuppgifterna för de organ som deltar i förvaltning och kontroll samt fördelningen av arbetsuppgifter inom varje organ.
- b) Iakttagande av principen om åtskillnad av funktioner mellan och inom dessa organ.
- c) Förfaranden för att säkerställa att de deklarerade utgifterna inom ramen för det gränsöverskridande programmet är korrekta.
- d) Tillförlitlig bokföring, övervakning och finansiell redovisning i daterad form.
- e) Ett system för rapportering och övervakning i de fall då det ansvariga organet överlämnar utförandet av uppgifterna till ett annat organ.
- f) Rutiner för att kontrollera att systemen fungerar.
- g) System och förfaranden för att säkerställa en tillfredsställande verifieringskedja.
- h) Förfaranden för rapportering och övervakning vid oegentligheter och för återkrav av felaktigt utbetalda belopp.

▼B*Artikel 102***Utseende av myndigheter**

1. De länder som deltar i ett gränsöverskridande program skall utse en gemensam förvaltningsmyndighet, en gemensam attesterande myndighet och en gemensam revisionsmyndighet, och alla skall vara placerade i en av de medlemsstater som deltar i det gränsöverskridande programmet. Den attesterande myndigheten skall ta emot betalningarna från kommissionen och som allmän regel göra utbetalningarna till den samordnande stödmottagaren i enlighet med artikel 104.

Förvaltningsmyndigheten skall, efter samråd med de länder som deltar i programmet, inrätta ett gemensamt tekniskt sekretariat. Det gemensamma tekniska sekretariatet skall bistå den förvaltningsmyndighet och den gemensamma övervakningskommitté som avses i artikel 110 samt, när så är lämpligt, revisionsmyndigheten och den attesterande myndigheten i deras arbete.

Det gemensamma tekniska sekretariatet får inrätta lokalkontor i andra deltagande länder.

2. Revisionsmyndigheten för det gränsöverskridande programmet skall bistås av en grupp revisorer, som skall bestå av en företrädare för varje land som deltar i det gränsöverskridande programmet, i utförandet av de uppgifter som föreskrivs i artikel 105. Revisorsgruppen skall inrättas senast tre månader efter beslutet om godkännande av det gränsöverskridande programmet. Den skall själv fastställa sin arbetsordning. Den skall ha en företrädare för revisionsmyndigheten för det gränsöverskridande programmet som ordförande.

De deltagande länderna får enhälligt besluta att revisionsmyndigheten skall vara bemyndigad att i hela det territorium som omfattas av programmet direkt utföra de uppgifter som anges i artikel 105, utan att det krävs en revisorsgrupp enligt första stycket.

Revisorerna skall vara oberoende av det kontrollsystem som avses i artikel 108.

3. Varje land som deltar i det gränsöverskridande programmet skall utse företrädare som skall ingå i den gemensamma övervakningskommitté som avses i artikel 110.

4. Om någon eller flera av en förvaltningsmyndighets eller attesterande myndighets uppgifter utförs av ett förmedlande organ skall de arrangemang som överenskommit formellt dokumenteras skriftligen.

Bestämmelserna i den här förordningen beträffande förvaltningsmyndigheten, revisionsmyndigheten och den attesterande myndigheten skall tillämpas på det förmedlande organet.

*Artikel 103***Förvaltningsmyndighetens uppgifter**

1. Förvaltningsmyndigheten skall ha ansvaret för att det gränsöverskridande programmet förvaltas och genomförs i enlighet med principen om en sund ekonomisk förvaltning, och särskilt för följande:

- a) Se till att urvalet av insatser för finansiering sker enligt kriterierna för det gränsöverskridande programmet och att de under hela genomförandeperioden uppfyller kraven i tillämpliga gemenskapsregler och nationella regler.
- b) Se till att det finns ett system för att i datoriserad form registrera och spara utförliga räkenskaper för varje insats i det gränsöverskridande programmet och att de uppgifter om genomförandet som krävs för ekonomisk förvaltning, övervakning, kontroller, revision och utvärdering samlas in.

▼ M1

- c) Kontrollera att utgifterna är korrekta. För detta ändamål ska de relevanta bestämmelserna i artikel 13 i förordning (EG) nr 1828/2006 gälla i tillämpliga delar. Förvaltningsmyndigheten ska försäkra sig om att utgifterna för varje slutlig stödmottagare som deltar i insatsen har godkänts av den kontrollant som avses i artikel 108.

▼ B

- d) Sörja för att insatserna genomförs i enlighet med de bestämmelser om offentlig upphandling som avses i artikel 121.
- e) Se till att slutliga stödmottagare och andra organ som deltar i genomförandet av insatser använder antingen ett separat redovisningssystem eller en lämplig redovisningskod för alla transaktioner som har samband med insatsen, utan att de nationella bokföringsbestämmelserna åsidosätts.
- f) Se till att utvärderingarna av gränsöverskridande program görs i enlighet med artikel 109.
- g) Införa rutiner i syfte att sörja för att alla dokument rörande utgifter och revision som krävs för att säkerställa en tillfredsställande verifieringskedja sparas i enlighet med kraven i artikel 134.
- h) Se till att den attesterande myndigheten inför attesteringen får all nödvändig information om de förfaranden som tillämpats och de kontroller som utförts när det gäller utgifterna.
- i) Vägleda arbetet i den gemensamma övervakningskommittén och förse den med de handlingar som krävs för att övervaka kvaliteten på det gränsöverskridande programmets genomförande mot bakgrund av programmets särskilda mål.
- j) Utarbeta och, efter godkännande av den gemensamma övervakningskommittén, till kommissionen överlämna de års- och slutrapporter om genomförandet som avses i artikel 112.
- k) Säkerställa att kraven på information och offentlighet i artikel 62 är uppfyllda.

2. Förvaltningsmyndigheten skall, i förekommande fall tillsammans med den samordnande stödmottagaren, fastställa hur varje insats skall genomföras.

*Artikel 104***Den attesterande myndighetens uppgifter**

Den attesterande myndigheten för ett gränsöverskridande program skall ansvara för framför allt följande:

- a) Upprätta attesterade utgiftsdeklarationer och ansökningar om utbetalning samt överlämna dessa till kommissionen.
- b) Intyga
 - i) att utgiftsdeklarationen är korrekt, har utarbetats med hjälp av tillförlitliga bokföringssystem och grundar sig på kontrollerbara verifikationer, och
 - ii) att de utgifter som deklarerats överensstämmer med tillämpliga gemenskapsregler och nationella regler och har uppstått i samband med insatser som valts ut för finansiering i enlighet med de kriterier som är tillämpliga för programmet och uppfyller kraven i tillämpliga gemenskapsregler och nationella regler.
- c) Se till att den inför attesteringen har mottagit tillräckliga uppgifter från förvaltningsmyndigheten om de förfaranden som tillämpats och de kontroller som utförts när det gäller utgifterna i utgiftsdeklarationen.

▼B

- d) Vid attesteringen ta hänsyn till resultaten från samtliga revisioner som utförts av revisionsmyndigheten eller under dess ansvar.
- e) I elektronisk form spara bokföringsunderlaget för utgifter som deklarerats till kommissionen. Förvaltningsmyndigheten och revisionsmyndigheten skall ha tillgång till denna information. På skriftlig begäran från kommissionen skall den attesterande myndigheten överlämna denna information till kommissionen inom tio arbetsdagar från det att begäran togs emot, eller enligt överenskommelse inom en annan period, för utförandet av kontroller av handlingar och kontroller på plats.
- f) Bokföra belopp som kan återkrävas och belopp som har dragits tillbaka efter helt eller delvis upphävande av stödet för en insats. Återvunna belopp skall återföras till Europeiska unionens allmänna budget före avslutandet av det gränsöverskridande programmet genom att dras av från den påföljande utgiftsdeklarationen.

▼M1

- g) Senast den 31 mars varje år skicka kommissionen en deklARATION med följande uppgifter för vart och ett av de prioriterade områdena i det gränsöverskridande programmet:
 - i) De belopp som strukits från utgiftsdeklarationer som överlämnats under det föregående året som en följd av att det offentliga bidraget till en insats helt eller delvis dragits in.
 - ii) Återkrävda belopp som dragits av från utgiftsdeklarationer som överlämnats under det föregående året.
 - iii) En deklARATION av de belopp som återstod att återkräva per den 31 december det föregående året, uppdelade efter det år då betalningskraven utfärdades.
 - iv) En förteckning över de belopp för vilka det under det föregående året fastställdes att de inte kan återkrävas eller vilka inte förväntas kunna återkrävas, uppdelade efter det år då betalningskraven utfärdades.

Vid tillämpning av leden i, ii och iii ska de totala belopp som hänför sig till oegentligheter som rapporterats till kommissionen enligt artikel 28 i förordning (EG) nr 1828/2006 – i överensstämmelse med artikel 138.2 i den här förordningen – anges för vart och ett av de prioriterade områdena.

Vid tillämpning av led iv ska varje belopp som hänför sig till en oegentlighet som rapporterats till kommissionen enligt artikel 28 i förordning (EG) nr 1828/2006 – i överensstämmelse med artikel 138.2 i den här förordningen – identifieras genom referensnumret för oegentligheten i fråga eller på något annat lämpligt sätt.

För varje belopp enligt led iv ska den attesterande myndigheten ange huruvida den kräver att gemenskapens andel ska bäras av Europeiska unionens allmänna budget.

Om kommissionen inte inom ett år från och med dagen för överlämnandet av deklARATIONEN begär information med tanke på tillämpningen av artikel 114.2, skriftligen underrättar de deltagande länderna om att den har för avsikt att inleda en undersökning med avseende på det berörda beloppet eller begär att de deltagande länderna ska fortsätta återkravsförandet, ska gemenskapens andel bäras av Europeiska unionens allmänna budget.

Tidsgränsen på ett år ska inte gälla vid misstanke om bedrägeri eller fastställt bedrägeri.

▼B*Artikel 105***Revisionsmyndighetens uppgifter**

1. Revisionsmyndigheten för ett gränsöverskridande program skall vara verksamhetsmässigt oberoende av förvaltningsmyndigheten och den attesterande myndigheten och skall ansvara för framför allt följande:

- a) Säkerställa att revisioner genomförs i syfte att kontrollera att förvaltnings- och kontrollsystemet för det gränsöverskridande programmet fungerar effektivt.
- b) Säkerställa att ett lämpligt urval av insatser omfattas av revision i syfte att kontrollera de deklarerade utgifterna.
- c) Att senast den 31 december varje år från och med året efter antagandet av det gränsöverskridande programmet till och med det fjärde året efter det sista budgetåtagandet göra följande:
 - i) Till kommissionen överlämna en årlig kontrollrapport med resultaten av de revisioner som genomförts under den föregående tolv månadersperiod som slutar den 30 juni det berörda året och ange alla brister som konstaterats i programmets förvaltnings- och kontrollsystem. Den första rapporten, som skall läggas fram senast den 31 december året efter programmets antagande, skall omfatta perioden från och med den 1 januari året för antagandet av programmet till och med den 30 juni året efter antagandet av programmet. Uppgifterna om de revisioner som utförts efter den 1 juli det fjärde året efter det senaste budgetåtagandet skall ingå i den slutliga kontrollrapport som skall understödja den slutdeklaration som avses i punkt 1 d. Denna rapport skall baseras på de systemrevisioner och revisioner av insatser som genomförs enligt punkt 1 a och 1 b.
 - ii) På grundval av de kontroller och revisioner som utförts under revisionsmyndighetens ansvar utarbeta ett utlåtande om huruvida förvaltnings- och kontrollsystemet fungerar tillräckligt effektivt för att ge rimlig garanti för att de utgiftsdeklarationer som lämnats till kommissionen är korrekta och således ger rimlig garanti för att de underliggande transaktionerna är lagliga och korrekta.

Om ett gemensamt system tillämpas för flera gränsöverskridande IPA-program, får de uppgifter som avses i led i samlas i en enda rapport, och det yttrande och utlåtande som utarbetats enligt led ii får omfatta alla de berörda gränsöverskridande programmen.

- d) Senast den **►M1** 31 mars **◄** det femte året efter det sista budgetåtagandet lägga fram en slutdeklaration med en bedömning av om ansökan om slutbetalning är giltig och om de underliggande transaktionerna för den slutliga utgiftsdeklarationen är lagliga och korrekta, vilket skall stödjas av en slutlig kontrollrapport. Denna slutdeklaration skall baseras på alla revisioner som utförts av revisionsmyndigheten eller under revisionsmyndighetens ansvar.

2. Revisionsmyndigheten skall se till att internationellt accepterade revisionsstandarder tillämpas i revisionsarbetet.

3. Om de revisioner och kontroller som avses i punkt 1 a och 1 b genomförs av ett annat organ än revisionsmyndigheten, skall revisionsmyndigheten se till att detta organ har den oberoende ställning som krävs.

▼B

4. Om det konstateras brister i förvaltnings- eller kontrollsystemen eller så många oriktigheter i utgifterna att ett utlåtande utan förbehåll inte kan lämnas i det årliga utlåtande som avses i punkt 1 c eller i den slutdeklaration som avses i punkt 1 d, skall revisionsmyndigheten ange orsakerna till detta och bedöma problemets omfattning och dess ekonomiska verkningar.

*Artikel 106***Verifieringskedja**

För de revisioner som avses i artikel 105.1 b skall verifieringskedjan anses vara tillfredsställande om den för det berörda gränsöverskridande programmet uppfyller följande kriterier:

- a) Den gör det möjligt att kontrollera att de samlade belopp som attesterats för kommissionen stämmer överens med den attesterande myndighetens, förvaltningsmyndighetens, de förmedlande organens och de samordnande stödmottagarnas detaljerade räkenskaper och verifikationer för insatser som medfinansierats inom ramen för det gränsöverskridande programmet.
- b) Den gör det möjligt att kontrollera utbetalningen av det offentliga bidraget till den samordnande stödmottagaren och varje enskild slutlig stödmottagare.
- c) Den gör det möjligt att kontrollera att de urvalskriterier som fastställts av den gemensamma övervakningskommittén för det gränsöverskridande programmet har tillämpats.
- d) Den innehåller för varje insats tekniska specifikationer och en finansieringsplan, handlingar som styrker att ansökan om stöd godkänts, handlingar från offentliga upphandlingsförfaranden, lägesrapporter och rapporter om utförda kontroller och revisioner, beroende på vad som är tillämpligt.

*Artikel 107***Revision av insatser**

1. De revisioner som avses i artikel 105.1 b skall utföras varje tolv månadersperiod från och med den 1 juli året efter antagandet av det gränsöverskridande programmet på ett visst antal insatser som valts ut med hjälp av en metod som fastställts eller godkänts av revisionsmyndigheten i samförstånd med kommissionen.

Revisionerna skall utföras på plats på grundval av de handlingar och räkenskaper som innehas av den slutliga stödmottagaren.

De deltagande länderna skall se till att revisionerna fördelas på lämpligt sätt över hela genomförandeperioden.

2. Syftet med revisionerna skall vara att kontrollera att följande krav uppfylls:

- a) Insatsen uppfyller urvalskriterierna för det gränsöverskridande programmet; den har genomförts i enlighet med beslutet om godkännande och uppfyller alla tillämpliga krav på ändamålsenlighet och syfte eller de mål som skall uppnås.
- b) De deklarerade utgifterna stämmer överens med den slutliga stödmottagarens räkenskaper och verifikationer.
- c) De utgifter som den slutliga stödmottagaren har deklarerat är förenliga med gemenskapens regler och med nationella regler.
- d) Det offentliga bidraget har betalats ut till den slutliga stödmottagaren enligt artikel 40.9.

▼B

3. Om de brister som konstateras verkar vara systembetingade och därför innebär en risk för övriga insatser inom ramen för det gränsöverskridande programmet skall revisionsmyndigheten se till att ytterligare utredningar görs, och vid behov även ytterligare revisioner, för att fastställa hur omfattande problemen är. Nödvändiga förebyggande och korrigerande åtgärder skall vidtas av de berörda myndigheterna.

4. Minst 5 % av de totala utgifter som har deklarerats av de samordnande stödmottagarna och som attesterats för kommissionen i den slutliga utgiftsdeklarationen skall granskas i enlighet med punkt 2 innan ett gränsöverskridande program avslutas.

*Artikel 108***Kontrollsystem**

1. För attestering av utgifterna skall varje deltagande land införa ett kontrollsystem som gör det möjligt att verifiera att de medfinansierade produkterna och tjänsterna levererats, att de utgifter som deklarerats för insatser eller delar av insatser som genomförts på dess territorium är korrekt redovisade och att utgifterna och motsvarande insatser, eller delar av insatser, följer gällande gemenskapsregler och, när det är relevant, landets nationella regler.

För detta ändamål skall varje deltagande land utse kontrollanter med ansvar för att kontrollera lagligheten och korrektheten i de utgifter som deklarerats av varje slutlig stödmottagare som deltar i insatsen. De deltagande länderna får besluta att utse en gemensam kontrollant för hela programområdet.

Om en kontroll av att medfinansierade varor och tjänster levererats endast kan göras för insatsen som helhet, skall denna kontroll göras av kontrollanten i det deltagande land där den samordnande stödmottagaren finns eller av förvaltningsmyndigheten.

▼M1

2. Varje deltagande land ska se till att kontrollanterna kan kontrollera utgifterna inom tre månader från den dag då den slutliga stödmottagaren överlämnade uppgifterna om utgifterna till kontrollanterna.

▼B

Underavsnitt 2

Utvärdering och övervakning*Artikel 109***Utvärdering**

1. Syftet med utvärderingen skall vara att förbättra kvaliteten, effektiviteten och kontinuiteten i det stöd som beviljas med gemenskapsmedel och strategin för samt genomförandet av gränsöverskridande program med beaktande av målet om en hållbar utveckling och till relevant gemenskapslagstiftning i fråga om miljökonsekvenser och strategisk miljöbedömning.

2. De deltagande länderna skall gemensamt göra en förhandsbedömning av varje gränsöverskridande program.

▼B

Syftet med förhandsbedömningen skall vara att optimera anslagsfördelningen inom ramen för de gränsöverskridande programmen och förbättra kvaliteten i programplaneringen. Förhandsbedömningen skall identifiera och bedöma olikheter, brister och utvecklingspotential, de mål som skall uppnås, förväntade resultat, kvantifierade mål, överensstämmelsen med relevanta fleråriga vägledande planeringsdokument, mervärdet för gemenskapen, lärdomar från tidigare programplanering samt kvaliteten på förfarandena för genomförande, övervakning, utvärdering och ekonomisk förvaltning.

Förhandsbedömningen skall bifogas det gränsöverskridande programmet.

3. Under programperioden skall de deltagande länderna göra utvärderingar som är kopplade till övervakningen av det gränsöverskridande programmet, särskilt om det under övervakningen konstateras en väsentlig avvikelse från de ursprungligen fastställda målen eller om det har lämnats in förslag till en översyn av gränsöverskridande program. Resultaten skall skickas till den gemensamma övervakningskommittén för det gränsöverskridande programmet och till kommissionen.

Om resultaten leder till att återstoden av programmet omprövas i enlighet med artikel 93 skall resultaten diskuteras i IPA-kommittén när det reviderade gränsöverskridande programmet läggs fram.

4. Utvärderingarna skall göras av interna eller externa experter eller organ som är verksamhetsmässigt oberoende av de attesterande myndigheter och revisionsmyndigheter som avses i artikel 102. Resultaten skall offentliggöras enligt gällande bestämmelser om tillgång till handlingar.

5. Utvärderingarna skall finansieras från budgeten för tekniskt bistånd enligt artikel 94.1 f.

Artikel 110

Den gemensamma övervakningskommittén

1. De deltagande länderna skall inrätta en gemensam övervakningskommitté för varje gränsöverskridande program inom tre månader från dagen för anmälan till de deltagande länderna om beslutet om godkännande av det gränsöverskridande programmet.

De gemensamma övervakningskommittéerna skall sammanträda minst två gånger om året på initiativ av de deltagande länderna eller kommissionen.

Vid gränsöverskridande program som genomförs enligt övergångsordningen i artikel 99 skall den gemensamma övervakningskommitté som avses i artikel 59 fungera som sektorsövervakningskommitté för de stödmottagande länder där stödet genomförs på decentraliserad grundval.

2. Varje gemensam övervakningskommitté skall för sitt uppdrag, i enlighet med denna förordning, själv utarbeta sin arbetsordning, som skall vara förenlig med de deltagande ländernas institutionella, rättsliga och ekonomiska ramar och med det mandat för kommittén som kommissionen skall fastställa. Övervakningskommittén skall anta arbetsordningen i samförstånd med förvaltningsmyndigheten och, vid program som genomförs i enlighet med övergångsordningen i artikel 99, i samförstånd med det deltagande stödmottagande landets nationella IPA-samordnare.

▼B

3. En företrädare för ett av de deltagande länderna eller för förvaltningsmyndigheten skall fungera som ordförande i den gemensamma övervakningskommittén.

När de deltagande länderna beslutar om kommitténs sammansättning enligt artikel 102.3 skall de beakta bestämmelserna i artikel 87.

4. Kommissionen skall delta som rådgivare i den gemensamma övervakningskommitténs arbete. En företrädare för Europeiska investeringsbanken och Europeiska investeringsfonden får delta som rådgivare för de gränsöverskridande program som Europeiska investeringsbanken eller Europeiska investeringsfonden bidrar till.

5. Den gemensamma övervakningskommittén skall förvissa sig om att genomförandet av det gränsöverskridande programmet är effektivt och håller tillfredsställande kvalitet i enlighet med följande:

- a) Den skall granska och godkänna kriterierna för urval av de insatser som finansieras genom det gränsöverskridande programmet och godkänna varje ändring av dessa kriterier mot bakgrund av programplaneringsbehoven.
- b) Den skall regelbundet utvärdera de framsteg som har gjorts när det gäller förverkligandet av det gränsöverskridande programmets specifika mål, på grundval av handlingar som förvaltningsmyndigheten och, när det gäller program som genomförs i enlighet med övergångsordningen i artikel 99, de operativa strukturerna i de deltagande stödmottagande länderna lämnar in.
- c) Den skall granska resultaten av genomförandet, särskilt förverkligandet av målen för varje prioriterat område och de utvärderingar som avses i artikel 57.4 och artikel 109.
- d) Den skall gå igenom och godkänna de års- och slutrapporter om genomförandet som avses i artikel 112 och, när det gäller program som genomförs i enlighet med övergångsordningen i artikel 99, granska de rapporter som avses i artikel 144.
- e) Den skall informeras om den årliga kontrollrapport som avses i artikel 105.1 c och, när det gäller program som genomförs i enlighet med övergångsordningen i artikel 99, den årsrapport över revisionsverksamheten som avses i artikel 29.2 b första strecksatsen samt om eventuella synpunkter som kommissionen kan ha efter genomgången av de rapporterna.
- f) Den skall ha ansvaret för urvalet av insatser, men får delegera denna uppgift till en styrkommitté som skall rapportera till den.
- g) Den får föreslå varje omprövning av det gränsöverskridande programmet som kan bidra till förverkligandet av de mål som avses i artikel 86.2 eller till förbättring av förvaltningen av programmet, inbegripet dess ekonomiska förvaltning.
- h) Den skall granska och godkänna varje förslag till ändring av innehållet i det gränsöverskridande programmet.

*Artikel 111***Övervakning**

1. Förvaltningsmyndigheten och den gemensamma övervakningskommittén skall säkerställa kvaliteten i genomförandet av det gränsöverskridande programmet.

▼B

2. Förvaltningsmyndigheten och den gemensamma övervakningskommittén skall genomföra övervakningen med hjälp av finansiella indikatorer samt de indikatorer som avses i artikel 94.1 d.
3. Utbyte av uppgifter i övervakningssyfte mellan kommissionen och de myndigheter som avses i artikel 102 skall ske på elektronisk väg.

*Artikel 112***Årsrapport och slutrapport om genomförandet**

1. Senast den 30 juni varje år skall förvaltningsmyndigheten till kommissionen överlämna en årsrapport om genomförandet av det gränsöverskridande programmet som skall godkännas av den gemensamma övervakningskommittén. Den första årsrapporten skall läggas fram det andra året efter programmets antagande.

Förvaltningsmyndigheten skall överlämna en slutrapport om genomförandet av det gränsöverskridande programmet senast den ►**M1** 31 mars det femte året ◀ efter det senaste budgetåtagandet.

2. De rapporter som avses i punkt 1 skall omfatta följande:
 - a) De framsteg som har gjorts när det gäller genomförandet av det gränsöverskridande programmet och de prioriterade områdena i förhållande till deras specifika verifierbara mål, med en kvantifiering av framstegen om och när det är möjligt, varvid indikatorerna i artikel 94.1 d skall användas på den nivå som varje prioriterat område utgör.
 - b) Det ekonomiska genomförandet av det gränsöverskridande programmet, med för varje prioriterat område utförliga uppgifter om

▼M1

- i) de utgifter som har betalats av den slutliga stödmottagaren och ingår i de ansökningar om utbetalning som har skickats till förvaltningsmyndigheten samt motsvarande offentliga bidrag;

▼B

- ii) de sammanlagda utbetalningar som har erhållits från kommissionen och kvantifiering av de finansiella indikatorer som avses i artikel 111.2, samt
 - iii) de utgifter som har betalats av det organ som ansvarar för utbetalningar till stödmottagarna.
- c) De åtgärder som har vidtagits av förvaltningsmyndigheten eller av den gemensamma övervakningskommittén i syfte att säkerställa genomförandets kvalitet och effektivitet, särskilt följande:
 - i) Åtgärder för övervakning och utvärdering, inbegripet insamling av uppgifter.
 - ii) En sammanfattning av eventuella problem av betydelse som har uppstått vid genomförandet av det gränsöverskridande programmet och av de åtgärder som har vidtagits, inklusive som svar på synpunkter som lämnats enligt artikel 113, i förekommande fall.
 - iii) Utnyttjandet av tekniskt bistånd.
 - d) De åtgärder som har vidtagits i syfte att informera om och ge offentlighet åt det gränsöverskridande programmet.
 - e) Uppgifter om betydande problem med efterlevnaden av gemenskapsrätten som har framkommit vid genomförandet av det gränsöverskridande programmet och om de åtgärder som har vidtagits för att lösa dem.

▼B

- f) Användningen av stöd som till följd av finansiella korrigeringar enligt artikel 138 ställts till förfogande för förvaltningsmyndigheten eller någon annan offentlig myndighet under det gränsöverskridande programmets genomförandeperiod.
- g) När det gäller program som genomförs i enlighet med övergångsordningen i artikel 99, de framsteg som har gjorts mot förverkligandet av delad förvaltning av det gränsöverskridande programmet inom hela territoriet.

I förekommande fall kan den information som avses i leden a–g ges i sammanfattad form.

De uppgifter som avses i leden c och f behöver inte tas med om det inte inträffat någon betydande förändring sedan den föregående rapporten.

3. Kommissionen skall inom tre månader från dagen för mottagandet underrätta de deltagande länderna om sina synpunkter på innehållet i en årsrapport om genomförandet som förvaltningsmyndigheten har lämnat in. För slutrapporten om ett gränsöverskridande program skall tidsfristen vara högst fem månader räknat från dagen för mottagandet av rapporten. Om kommissionen inte yttrar sig inom den fastställda tidsfristen skall rapporten anses vara godkänd.

*Artikel 113***Årlig genomgång av programmen**

1. Varje år, när den årsrapport om genomförandet som avses i artikel 112 lämnas in, skall kommissionen och förvaltningsmyndigheten granska de framsteg som har gjorts när det gäller genomförandet av det gränsöverskridande programmet, de viktigaste resultat som har uppnåtts under det föregående året, det ekonomiska genomförandet samt andra faktorer, i syfte att förbättra genomförandet.

De aspekter av driften av förvaltnings- och kontrollsystemet som tagits upp i den senaste av de årliga kontrollrapporter som avses i artikel 105.1 c i kan också gås igenom.

2. Efter genomgången enligt punkt 1 får kommissionen lämna synpunkter till de deltagande länderna och till förvaltningsmyndigheten, som skall underrätta den gemensamma övervakningskommittén om dessa synpunkter. De deltagande länderna skall underrätta kommissionen om vilka åtgärder som har vidtagits som svar på dessa synpunkter.

*Underavsnitt 3***De deltagande ländernas och kommissionens ansvar***Artikel 114***Förvaltning och kontroll**

1. Deltagande länder skall ansvara för de gränsöverskridande programmens förvaltning och kontroll, i synnerhet genom följande åtgärder:

- a) De skall säkerställa att förvaltnings- och kontrollsystem för gränsöverskridande program inrättas i enlighet med artiklarna 101 och 105 och fungerar på ett effektivt sätt.
- b) De skall förebygga, upptäcka och korrigera oegentligheter samt återkräva belopp som felaktigt betalats ut tillsammans med ränta på försenade betalningar i förekommande fall. De skall underrätta kommissionen om detta och hålla kommissionen underrättad om hur de administrativa och rättsliga förfarandena fortskrider.

▼B

2. Utan att det påverkar de deltagande ländernas ansvar för att upptäcka och korrigera oegentligheter och återkräva felaktigt utbetalda belopp, skall den attesterande myndigheten se till att belopp som betalats ut till följd av oegentligheter återkrävs från den samordnande stödmottagaren. De slutliga stödmottagarna skall betala tillbaka felaktigt utbetalda belopp till den samordnande stödmottagaren, i enlighet med det avtal som de ingått. Om den samordnande stödmottagaren inte lyckas utverka en återbetalning från en slutlig stödmottagare, skall det deltagande land där den berörda slutliga stödmottagaren har sin verksamhet betala tillbaka det felaktigt utbetalda beloppet till den attesterande myndigheten.

*Artikel 115***Beskrivning av förvaltnings- och kontrollsystemen**

1. Innan den förfinansiering som avses i artikel 128 betalas ut skall den medlemsstat på vars territorium förvaltningsmyndigheten är belägen överlämna en beskrivning av förvaltnings- och kontrollsystemen till kommissionen, framför allt en beskrivning av organisation och förfaranden hos

- a) de förvaltningsmyndigheter, attesterande myndigheter och förmedlande organ som avses i artikel 102,
- b) den revisionsmyndighet och alla övriga organ som utför revisioner under dess ansvar enligt artikel 102.

2. Den medlemsstat som avses i punkt 1 skall lämna följande uppgifter till kommissionen om förvaltningsmyndigheten, den attesterande myndigheten och varje förmedlande organ:

- a) En beskrivning av deras uppgifter.
- b) Organets organisationsplan, fördelningen av uppgifter mellan eller inom dess olika avdelningar samt det preliminära antalet tilldelade tjänster.
- c) Förfarandena för urval och godkännande av insatser.

▼M1

- d) Förfarandena för mottagande, kontroll och validering av de slutliga stödmottagarnas ansökningar om återbetalning och de förfaranden som gäller för godkännande, utförande och bokföring av betalningar till slutliga stödmottagare.

▼B

- e) Förfarandena för utformning, attestering och inlämnande av utgiftsdeklarationer till kommissionen.
- f) Hänvisning till de skriftliga förfaranden som fastställts i fråga om c, d och e.
- g) De bestämmelser om stödberättigande utgifter som fastställts av deltagande länder och som gäller för det gränsöverskridande programmet.
- h) Sättet att föra detaljerade räkenskaper över insatser inom ramen för det gränsöverskridande programmet.

3. Den medlemsstat som avses i punkt 1 skall lämna följande uppgifter till kommissionen om revisionsmyndigheten och övriga organ:

- a) En beskrivning av deras respektive uppgifter och inbördes förhållande.

▼B

- b) Organisationsplanen för revisionsmyndigheten och alla de organ som utför revisioner av det gränsöverskridande programmet samt en beskrivning av hur deras oberoende garanteras, en preliminär uppgift om antalet tilldelade tjänster och de meriter eller den erfarenhet som krävs.
- c) Förfarandena för övervakning av hur de rekommendationer och korrigerande åtgärder som föreslås i revisionsrapporterna genomförs.
- d) Revisionsmyndighetens förfaranden för övervakning av de organ som utför revisioner av det gränsöverskridande programmet, där så är tillämpligt.
- e) Förfarandena för utarbetande av den årliga kontrollrapporten och slutdeklarationerna.

*Artikel 116***Bedömning av förvaltnings- och kontrollsystemen**

1. Den beskrivning som avses i artikel 115 skall åtföljas av en rapport med en redogörelse för resultaten av en bedömning av systemens inrättande och ett utlåtande om huruvida systemen är förenliga med artiklarna 101 och 105. Om utlåtandet innehåller förbehåll skall bristerna, och hur allvarliga dessa är, anges i rapporten. Det berörda deltagande landet skall underrätta kommissionen om vilka korrigerande åtgärder som kommer att vidtas och en tidsplan för genomförandet av dem, samt därefter lämna bekräftelse på att åtgärderna har genomförts och att motsvarande förbehåll har dragits tillbaka.
2. Den rapport och det utlåtande som avses i punkt 1 skall utarbetas av revisionsmyndigheten eller av ett offentligt eller privat organ som är verksamhetsmässigt oberoende av förvaltningsmyndigheten och den attesterande myndigheten och som utför sitt arbete med iakttagande av internationellt accepterade revisionsstandarder.
3. Om det berörda förvaltnings- och kontrollsystemet i stort sett är detsamma som det som används i fråga om stöd enligt förordning (EG) nr 1083/2006 får resultaten av revisioner som utförts av nationella revisorer och av gemenskapens revisorer när det gäller dessa system beaktas när rapporten och utlåtandet enligt punkt 1 upprättas.
4. Den rapport som avses i punkt 1 skall anses vara godkänd och utbetalningen i form av förhandsfinansiering göras enligt följande:
 - a) Om det utlåtande som avses ovan är utan förbehåll och om kommissionen inte lämnat några synpunkter: inom två månader från dagen för mottagandet av rapporten.
 - b) Om utlåtandet innehåller förbehåll: efter bekräftelse till kommissionen på att korrigerande åtgärder när det gäller systemens viktigaste delar har vidtagits och att motsvarande förbehåll har dragits tillbaka, och förutsatt att kommissionen inte lämnat några synpunkter inom två månader från dagen för bekräftelsen.

*Artikel 117***Krav vid avslutande av övergångsordningen**

1. När de deltagande länderna är beredda att – i fråga om ett gränsöverskridande program som genomförs enligt övergångsordningen i artikel 99 – övergå till att tillämpa de genomförandebestämmelser som avses i artikel 98.1, skall de för kommissionen lägga fram en reviderad beskrivning av förvaltnings- och kontrollsystemen tillsammans med en reviderad rapport och ett reviderat utlåtande i enlighet med artikel 116.1.

▼B

2. Om utlåtandet innehåller förbehåll får kommissionen fatta ett beslut om ändring av programmet endast om den har fått bekräftelse på att korrigerande åtgärder avseende viktiga delar av systemen har genomförts och att motsvarande förbehåll har dragits tillbaka.

*Artikel 118***Avslutande av och meddelande om ordningar mellan deltagande länder**

Utöver de uppgifter som avses i artikel 115.2 och 115.3 skall beskrivningen av förvaltnings- och kontrollsystemen även omfatta den ordning som överenskommit mellan de deltagande länderna, så att förvaltningsmyndigheten, den attesterande myndigheten och revisionsmyndigheten kan fullgöra sina skyldigheter enligt denna förordning och så att det sörs för att de deltagande länderna fullgör sina skyldigheter när det gäller att återkräva belopp som utbetalats felaktigt i enlighet med artikel 114.2.

Denna ordning, samt de bestämmelser om regler och förfaranden för offentlig upphandling som avses i artikel 121, skall införas i en skriftlig överenskommelse som ingås mellan de deltagande länderna och bifogas beskrivningen av de förvaltnings- och kontrollsystem som avses i artikel 115.

*Artikel 119***Kommissionens ansvar**

1. Kommissionen skall i enlighet med förfarandet i artikel 116 förvissa sig om att de deltagande länderna har inrättat förvaltnings- och kontrollsystem som uppfyller kraven i artiklarna 101 och 105 samt, på grundval av de årliga kontrollrapporterna, revisionsmyndighetens årliga utlåtande enligt artikel 105.1 c och sina egna revisioner, kontrollera att systemen fungerar effektivt under de gränsöverskridande programmens genomförandeperiod.

2. Utan att det påverkar de revisioner som de deltagande länderna utför får tjänstemän från kommissionen eller bemyndigade företrädare för denna med minst tio arbetsdagers varsel, utom i brådskande fall, företa revisioner på plats i syfte att kontrollera att förvaltnings- och kontrollsystemen fungerar effektivt, vilket får omfatta revision av insatser som ingår i de gränsöverskridande programmen. Tjänstemän i eller bemyndigade företrädare för de deltagande länderna får delta i sådana revisioner.

Kommissionens tjänstemän eller kommissionens företrädare som i vederbörlig ordning bemyndigats att utföra revisioner på plats skall få tillgång till böcker eller andra handlingar, inbegripet handlingar och metadata som upprättats eller mottagits och lagrats elektroniskt, som gäller utgifter som finansieras med gemenskapens medel.

Dessa revisionsbefogenheter skall inte påverka tillämpningen av nationella bestämmelser som reserverar vissa åtgärder för ombud som utses särskilt enligt nationell lagstiftning.

▼B

3. Kommissionen får kräva att ett deltagande land genomför en revision på plats i syfte att kontrollera att systemen fungerar effektivt eller att en eller flera transaktioner är korrekta. Kommissionens tjänstemän eller dess bemyndigade företrädare får delta i sådana revisioner.

*Artikel 120***Samarbete med revisionsmyndigheterna**

Kommissionen skall samarbeta med revisionsmyndigheterna för gränsöverskridande program i syfte att samordna deras respektive revisionsplaner och revisionsmetoder och sörja för omedelbart utbyte av resultaten från revisionerna av förvaltnings- och kontrollsystem, så att resurserna används på bästa möjliga sätt och onödigt dubbelarbete undviks.

Kommissionen och revisionsmyndigheterna skall sammanträda regelbundet och åtminstone en gång om året om de inte sinsemellan kommit överens om något annat, för att tillsammans granska den årliga kontrollrapport och det årliga utlåtande som lämnats in i enlighet med artikel 105 och utbyta åsikter om andra frågor som rör förbättrad förvaltning och kontroll av de gränsöverskridande programmen.

*Artikel 121***Tilldelning av kontrakt****▼M1**

1. Upphandlingsförfarandena för tilldelning av tjänstekontrakt, varukontrakt och kontrakt om bygg- och anläggningsarbeten ska följa bestämmelserna i del II avdelning IV kapitel 3 i förordning (EG, Euratom) nr 1605/2002 och del II avdelning III kapitel 3 i förordning (EG, Euratom) nr 2342/2002 samt kommissionens beslut K(2007) 2034 om regler och förfaranden för tjänstekontrakt, varukontrakt och arbetskontrakt som finansieras genom Europeiska unionens allmänna budget för samarbetet med tredjeländer, med undantag av avsnitt II.8.2.

Dessa bestämmelser ska tillämpas inom hela området för det gränsöverskridande programmet, såväl på medlemsstaternas territorium som på de stödmottagande ländernas territorium.

▼B

2. Bestämmelserna i punkt 1 skall tas med i den skriftliga överenskommelsen mellan de deltagande länder som avses i artikel 118.

3. I fall av gränsöverskridande program som genomförs enligt den övergångsordning som avses i artikel 99 skall punkt 1 inte tillämpas på den del av programmet som genomförs på medlemsstaternas territorium, för såvitt inte annat beslutas av de deltagande medlemsstaterna.

Underavsnitt 4

Ekonomisk förvaltning*Artikel 122***Gemensamma regler för utbetalningar**

1. Kommissionens utbetalningar av bidraget från gemenskapens medel skall ske i enlighet med budgetanslagen. Varje betalning skall överföras till de äldsta öppna budgetåtagandena.

▼B

2. Betalningarna skall ske i form av förhandsfinansiering, mellanliggande betalningar och slutbetalning. De skall göras till det organ som utsetts av de deltagande länderna.

3. Senast den 30 april varje år skall den attesterande myndigheten skicka en preliminär prognos över antalet sannolika ansökningar om utbetalning under innevarande och påföljande budgetår till kommissionen.

4. Allt utbyte beträffande ekonomiska transaktioner mellan kommissionen och de myndigheter och organ som utsetts av de deltagande länderna skall ske elektroniskt. I fall av force majeure, särskilt om det gemensamma datoriserade systemet är ur funktion eller uppkopplingen bryts, får den attesterande myndigheten överlämna utgiftsdeklarationen och ansökan om utbetalning i pappersform.

*Artikel 123***Gemensamma regler för beräkning av mellanliggande betalningar och slutbetalningar**

Mellanliggande betalningar och slutbetalningar skall beräknas genom att medfinansieringssatsen för varje prioriterat område tillämpas på den stödberättigande utgift som anges för det prioriterade området i varje utgiftsdeklaration som atteras av den attesterande myndigheten.

Gemenskapens bidrag i form av mellanliggande betalningar och slutbetalningar får dock inte vara högre än det offentliga bidraget och det maximala stödbeloppet från gemenskapens medel för varje prioriterat område enligt kommissionens beslut om godkännande av det gränsöverskridande programmet.

*Artikel 124***Utgiftsdeklaration**

1. Alla utgiftsdeklarationer skall för varje prioriterat område innehålla uppgifter om totalbeloppet av de stödberättigande utgifter, enligt artikel 89, som de slutliga stödmottagarna har betalat för genomförandet av insatserna och om motsvarande offentligt stöd som har betalats ut eller skall betalas ut till de slutliga stödmottagarna enligt de villkor som reglerar de offentliga utgifterna. De utgifter som de slutliga stödmottagarna har betalat skall styrkas genom kvitterade fakturor eller genom verifikationer med likvärdigt bevisvärde.

▼M1

2. När bidraget från gemenskapens medel beräknas med hänvisning till offentliga utgifter enligt artikel 90.2, ska uppgifter om andra utgifter än offentliga utgifter inte påverka det utestående belopp som beräknats på grundval av en ansökan om betalning.

▼B*Artikel 125***Akkumulering av förhandsfinansiering och mellanliggande betalningar**

Bestämmelserna i artikel 40.5 skall gälla i tillämpliga delar.

▼M1*Artikel 126***Fullständiga utbetalningar till slutliga stödmottagare**

Bestämmelserna i artikel 40.9 ska gälla i tillämpliga delar.

▼B*Artikel 127***Användning av euro**

1. Belopp som anges i de gränsöverskridande program som de deltagande länderna har lämnat in, attesterade utgiftsdeklarationer, ansökningar om utbetalning samt utgifter som nämns i års- och slutrapporterna om genomförandet skall uttryckas i euro.
2. Kommissionens beslut om gränsöverskridande program samt kommissionens åtaganden och betalningar skall anges och genomföras i euro.
3. Samordnande stödmottagare för projekt som omfattar slutliga stödmottagare i deltagande länder som inte har infört euron som sin valuta på dagen för ansökan om utbetalning skall omräkna utgiftsbelopp i nationell valuta till euro.

▼M1

Beloppet ska omräknas till euro med hjälp av kommissionens månatliga växelkurs den månad under vilken den slutliga stödmottagaren överlämnade uppgifterna om utgifterna till de kontrollanter som avses i artikel 108. Denna växelkurs ska varje månad offentliggöras elektroniskt av kommissionen.

▼B

4. När ett deltagande land inför euron som sin valuta skall det omräkningsförfarande som anges i punkt 3 fortsätta att tillämpas för alla utgifter som den attesterande myndigheten registrerat i räkenskaperna före den dag då den fasta omräkningskursen mellan den nationella valutans och euron trädde i kraft.

*Artikel 128***Förhandsfinansiering**

1. När kommissionen har fattat beslut om att godkänna det gränsöverskridande programmet och när den rapport som avses i artikel 116 har godtagits, skall den betala ett förhandsbelopp till det organ som de deltagande länderna har utsett.

Förhandsbeloppet skall uppgå till ►**M1** 50 % ◀ av de tre första budgetåtagandena för programmet.

Förhandsbeloppet får betalas ut som två delbelopp, om det behövs med hänsyn till tillgängliga budgetåtaganden.

2. Det totala belopp som betalats som förhandsfinansiering skall återbetalas till kommissionen av det organ som de deltagande länderna har utsett, om ingen ansökan om betalning inom ramen för det gränsöverskridande programmet skickas in inom 24 månader räknat från den dag då kommissionen betalar det första delbeloppet av förhandsfinansieringen.

*Artikel 129***Ränta**

Bestämmelserna i artikel 36 skall gälla i tillämpliga delar.

*Artikel 130***Avräkning**

Det belopp som betalats ut som förhandsfinansiering skall i sin helhet avräknas från kommissionens räkenskaper när det gränsöverskridande programmet avslutas i enlighet med artikel 133.

▼B*Artikel 131***Godtagbara ansökningar om mellanliggande betalningar**

1. Varje mellanliggande betalning från kommissionen förutsätter att följande villkor är uppfyllda:
 - a) En ansökan om betalning och en utgiftsdeklaration har skickats till kommissionen i enlighet med artikel 124.
 - b) Högst det maximala stödbeloppet från gemenskapens medel enligt kommissionens beslut om godkännande av det gränsöverskridande programmet har betalats ut av kommissionen under hela perioden för varje prioriterat område.
 - c) Förvaltningsmyndigheten har skickat den senaste årsrapporten om genomförandet till kommissionen i enlighet med artikel 112.
 - d) Det får inte föreligga ett motiverat yttrande från kommissionen beträffande en överträdelse enligt artikel 226 i fördraget när det gäller den insats eller de insatser för vilken eller vilka utgifterna deklarerats i den aktuella ansökan om betalning.
2. Om något eller några av de villkor som anges i punkt 1 inte är uppfyllda, skall kommissionen inom en månad informera de deltagande länderna och den attesterande myndigheten så att de åtgärder som krävs för att avhjälpa situationen kan vidtas.

*Artikel 132***Dag för inlämnande av ansökningar om mellanliggande betalning och betalningsfrister**

1. Den attesterande myndigheten skall, om möjligt, skicka in ansökningarna om mellanliggande betalningar för varje gränsöverskridande program till kommissionen, vid tre olika tillfällen per år. Om ansökan gäller en utbetalning som kommissionen skall göra under det innevarande året, skall den sista inlämningsdagen för en ansökan om utbetalning vara den 31 oktober.
2. Under förutsättning att det finns medel tillgängliga och att utbetalningar inte har ställts in enligt artikel 136 skall kommissionen göra den mellanliggande betalningen senast två månader räknat från den dag då en ansökan om betalning som uppfyller villkoren i artikel 131 registreras vid kommissionen.

*Artikel 133***Villkor för slutbetalning**

1. Kommissionen skall verkställa slutbetalningen under följande förutsättningar:
 - a) Den attesterande myndigheten har skickat en ansökan om utbetalning som innehåller följande handlingar senast den 31 mars det femte året efter det sista budgetåtagandet:
 - i) En ansökan om slutbetalning och en utgiftsdeklaration enligt artikel 124.
 - ii) Slutrapporten om genomförandet av det gränsöverskridande programmet med de uppgifter som föreskrivs i artikel 112.
 - iii) En slutdeklaration enligt artikel 105.1 d.

▼B

b) Det föreligger inte något motiverat yttrande från kommissionen beträffande en överträdelse enligt artikel 226 i fördraget när det gäller den insats eller de insatser för vilken eller vilka utgifterna deklarerats i den aktuella ansökan om utbetalning.

2. Om något av de dokument som avses i punkt 1 inte har skickats in till kommissionen, skall detta automatiskt leda till att åtagandet att betala ut resterande belopp i enlighet med artikel 137 dras tillbaka.

3. Kommissionen skall inom fem månader från dagen för mottagandet av slutdeklarationen underrätta de deltagande länderna om sina synpunkter rörande innehållet i slutdeklarationen.

Slutdeklarationen skall anses vara godkänd om kommissionen inte har lämnat några synpunkter inom fem månader.

4. Under förutsättning att det finns medel tillgängliga skall kommissionen reglera slutbeloppet senast 45 dagar efter det senare av följande datum:

a) Den dag då den godkänner slutrapporten i enlighet med artikel 112.

b) Den dag då den godkänner slutdeklarationen.

5. Utan att det påverkar tillämpningen av punkt 6 skall det resterande beloppet av budgetåtagandet dras tillbaka tolv månader efter utbetalningen. Det gränsöverskridande programmet skall anses vara avslutat så snart något av följande inträffar:

a) Verkställandet av den slutbetalning som fastställs av kommissionen på grundval av de dokument som avses i punkt 1.

b) Översändande av en debetnota för belopp som felaktigt betalats ut av kommissionen till de deltagande länderna för det gränsöverskridande programmet.

c) Återtagande av det resterande beloppet av budgetåtagandet.

Kommissionen skall inom två månader underrätta de deltagande länderna om tidpunkten för det gränsöverskridande programmets avslutande.

6. Utan att det påverkar resultaten av de revisioner som genomförs av kommissionen eller av Europeiska revisionsrätten får den slutbetalning som regleras av kommissionen för det gränsöverskridande programmet ändras inom nio månader från utbetalningsdagen eller, om det finns ett negativt saldo som de deltagande länderna skall återbetala, inom nio månader från den dag då debetnotan utfärdas. En sådan ändring av slutbetalningen skall inte påverka tidpunkten för det gränsöverskridande programmets avslutande enligt punkt 5.

*Artikel 134***Handlingars tillgänglighet**

1. Utan att det påverkar tillämpningen av reglerna för statligt stöd enligt artikel 87 i fördraget skall förvaltningsmyndigheten se till att alla styrkande handlingar som gäller utgifter för och revisioner av det berörda gränsöverskridande programmet hålls tillgängliga för kommissionen och revisionsrätten under tre år efter det att ett gränsöverskridande program avslutats i enlighet med artikel 133.5.

Denna period skall avbrytas vid rättsliga förfaranden eller på motiverad begäran från kommissionen.

▼B

2. Handlingarna skall sparas antingen i original eller i form av bestyrkta kopior på allmänt godkända databärare.

3. Förvaltningsmyndigheten skall föra ett register över de organ som förvarar styrkande originalhandlingar avseende utgifter och kontroller, däribland följande:

- a) Handlingar avseende särskilda faktiska utgifter som deklarerats och betalningar som gjorts i samband med stödet vilka krävs för en tillfredsställande verifieringskedja, inbegripet dokument som utgör bevis för faktisk leverans av medfinansierade produkter eller tjänster.
- b) Rapporter och handlingar avseende kontroller som utförts av de organ som avses i artikel 102.

4. Förvaltningsmyndigheten skall se till att de handlingar som avses i punkt 1 är tillgängliga så att de kan inspekteras av behöriga personer och organ, inbegripet bemyndigad personal från förvaltningsmyndigheten, den attesterande myndigheten, de förmedlande organen och revisionsmyndigheten liksom bemyndigade tjänstemän från gemenskapen och deras bemyndigade företrädare, och att utdrag ur eller kopior av dessa handlingar ställs till deras förfogande.

5. Åtminstone följande uppgifter skall anses som allmänt godkända databärare enligt punkt 2:

- a) Fotokopior av originalhandlingar.
- b) Mikroficher av originalhandlingar.
- c) Elektroniska versioner av originalhandlingar.
- d) Dokument som endast finns i elektronisk form.

6. De nationella myndigheterna skall fastställa ett förfarande för att intyga att de handlingar som finns på allmänt godkända databärare stämmer överens med originalen, på ett sådant sätt att det garanteras att de sparade elektroniska versionerna uppfyller nationella rättsliga krav och kan användas för revision.

7. Om handlingarna endast finns i elektroniskt format skall de datasystem som används uppfylla godkända säkerhetsstandarder, så att det finns garantier för att de sparade handlingarna uppfyller nationella rättsliga krav och kan användas för revision.

*Artikel 135***Avbrott i betalningsfristen**

1. Den delegerade utanordnaren, i den mening som avses i förordning (EG, Euratom) nr 1605/2002, får avbryta betalningsfristen i högst sex månader om

- a) det i en rapport från ett revisionsorgan på nationell nivå eller gemenskapsnivå finns uppgifter som tyder på en allvarlig brist i förvaltnings- och kontrollsystemens sätt att fungera,
- b) den delegerade utanordnaren måste genomföra ytterligare kontroller efter att ha tagit del av uppgifter som uppmärksammat honom på att utgifter i en attesterad utgiftsdeklaration har samband med en allvarlig oegentlighet som inte har korrigerats.

▼B

2. De deltagande länderna och den attesterande myndigheten skall omedelbart underrättas om skälen till avbrottet. Avbrottet skall upphöra så snart nödvändiga åtgärder har vidtagits av de deltagande länderna.

*Artikel 136***Tillfälligt avbryta betalningar**

1. Kommissionen får tillfälligt avbryta samtliga eller en del av de mellanliggande betalningarna för ett prioriterat område eller ett prioriterat program, om

- a) det finns allvarliga brister i programmets förvaltnings- och kontrollsystem vilka inverkar negativt på tillförlitligheten i förfarandet för attestering av utbetalningar och för vilka det inte har vidtagits korrigerande åtgärder,
- b) utgifterna i en attesterad utgiftsdeklaration är knutna till en allvarlig oegentlighet som inte har korrigerats,
- c) deltagande länder har åsidosatt sina skyldigheter på ett allvarligt sätt enligt artikel 114.

2. Kommissionen får besluta att tillfälligt avbryta alla eller en del av de mellanliggande betalningarna efter att ha gett de deltagande länderna möjlighet att lämna synpunkter inom två månader.

3. Kommissionen skall häva det tillfälliga avbrytandet av samtliga eller en del av de mellanliggande betalningarna om de deltagande länderna har vidtagit de åtgärder som krävs för att häva detta. Om de deltagande länderna inte vidtar de åtgärder som krävs, får kommissionen besluta om att dra in hela eller en del av gemenskapens bidrag till det gränsöverskridande programmet i enlighet med artikel 138.

*Artikel 137***Automatiskt tillbakadragande av åtagande**

Automatiskt och slutgiltigt tillbakadragande av varje del av budgetåtagandet för ett gränsöverskridande program skall göras i enlighet med artikel 166.3 i förordning (EG, Euratom) nr 1605/2002.

*Artikel 138***Finansiella korrigeringar och oegentligheter**

1. När det gäller finansiella korrigeringar skall de relevanta bestämmelserna i artiklarna 98–102 i förordning (EG) nr 1083/2006 gälla i tillämpliga delar.

2. När det gäller oegentligheter skall de relevanta bestämmelserna i artiklarna 27–34 i kommissionens förordning (EG) nr 1828/2006 ⁽¹⁾ om tillämpningsföreskrifter för Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 1083/2006 och förordning (EG) nr 1080/2006 gälla i tillämpliga delar.

⁽¹⁾ EUT L 371, 27.12.2006, s. 1.

▼B

Avsnitt 3

De stödmottagande ländernas gränsöverskridande program

Underavsnitt 1

Förvaltnings- och kontrollsysteem*Artikel 139***Strukturer och myndigheter**

1. Varje deltagande stödmottagande land skall för varje gränsöverskridande program inrätta en operativ struktur för den del av programmet som rör det berörda landet.

2. De operativa strukturerna skall bland annat ha till uppgift att utarbeta de gränsöverskridande programmen i enlighet med artikel 91.

3. De operativa strukturerna i de deltagande stödmottagande länderna skall ha ett nära samarbete när det gäller programplaneringen och genomförandet av det berörda gränsöverskridande programmet.

4. De berörda operativa strukturerna skall för varje gränsöverskridande program mellan stödmottagande länder inrätta ett gemensamt tekniskt sekretariat som skall bistå dem och den gemensamma övervakningskommitté som avses i artikel 142 i deras arbete.

Det gemensamma tekniska sekretariatet får inrätta lokalkontor i vart och ett av de deltagande länderna.

5. Vid decentraliserad förvaltning skall de uppgifter och det ansvar som gäller för den operativa strukturen enligt artikel 28 gälla i tillämpliga delar. Dessutom skall följande bestämmelser gälla:

- a) De operativa strukturerna i varje deltagande stödmottagande land skall omfatta ett genomförandeorgan som skall inrättas inom den nationella förvaltningen eller under dess direkta kontroll.
- b) Den nationella utanordnaren i varje deltagande stödmottagande land skall efter samråd med den nationella IPA-samordnaren utse en programutanordnare som skall leda genomförandeorganet.

Till programutanordnare skall utses tjänstemän vid de stödmottagande ländernas offentliga förvaltning. De skall vara ansvariga för den verksamhet som utförs av genomförandeorganet.

▼M1

- c) Genomförandeorganet ska, för den del av det gränsöverskridande programmet som rör det berörda landet, handha anbudsförfarandena, kontraktstildelningen, utbetalningarna och bokföringen och den finansiella rapporteringen om upphandlingen av tjänster, varor och bygg- och anläggningsarbeten och om kontraktstildelningen, utbetalningarna och bokföringen och den finansiella rapporteringen om bidragen.

▼B

I förekommande fall skall även bestämmelserna i artikel 76 gälla i tillämpliga delar.

▼ M1

6. Vid centraliserad förvaltning ska de operativa strukturernas uppgifter och ansvar fastställas i de berörda gränsöverskridande programmen.

▼ B*Artikel 140***Kommissionens roll vid urval av insatser**

1. Vid centraliserad förvaltning skall kommissionen

▼ M1

a) godkänna kriterierna för urval av de insatser som finansieras genom det gränsöverskridande programmet, inbegripet de insatser enligt artikel 95.1 som fastställs utan att en förslagsinfordran genomförs,

▼ B

b) godkänna förslagsinfordringar och ansökningsunderlaget för dessa (Riktlinjer för sökande) innan de offentliggörs,

c) vid behov, godkänna sammansättningen av den styrkommitté som fått i uppdrag att välja ut insatser,

d) formellt bekräfta de insatser som valts ut av den gemensamma övervakningskommitté som avses i artikel 142. I samtliga fall skall kommissionen bibehålla rätten att slutgiltigt godkänna en insats som valts ut för finansiering.

2. Vid decentraliserad förvaltning skall kommissionens rätt att utföra en förhandskontroll av valet av insatser fastställas i ett beslut av kommissionen om överföring av förvaltningsbefogenheter enligt artikel 14.3.

Underavsnitt 2

Utvärdering och övervakning*Artikel 141***Utvärdering**

Artikel 109 skall gälla i tillämpliga delar. Vid centraliserad förvaltning skall emellertid de utvärderingar som avses i artikel 109.3 utföras under kommissionens ansvar. I sådana fall skall bestämmelserna i artikel 109.4 och 109.5 inte gälla.

När det gäller gränsöverskridande program mellan stödmottagande länder skall kommissionen med de deltagande stödmottagande ländernas samtycke besluta om det finns ett behov av att göra den förhandsbedömning som avses i artikel 109.2; härvid skall beaktas vilka gemenskapsmedel som har anslagits för programmet och hänsyn tas till proportionalitetsprincipen. Förhandsbedömningen får utföras med kommissionens stöd.

▼ M1

Vid decentraliserad förvaltning får kommissionen göra sådana särskilda utvärderingar som den anser vara nödvändiga.

Artikel 142

Den gemensamma övervakningskommittén

1. I fall av gränsöverskridande program mellan deltagande stödmotagande länder skall dessa länder inrätta en gemensam övervakningskommitté för varje gränsöverskridande program. Den gemensamma övervakningskommittén skall fullgöra den uppgift som åligger den sektorsövervakningskommitté som avses i artikel 59. Med avvikelse från artikel 59.1 skall den gemensamma övervakningskommittén inrättas inom tre månader från dagen för ikraftträdandet av den första finansieringsöverenskommelsen för programmet.

De gemensamma övervakningskommittéerna skall sammanträda minst två gånger om året på initiativ av de deltagande länderna eller kommissionen.

2. Varje gemensam övervakningskommitté skall för sitt uppdrag i enlighet med denna förordning, utarbeta sin arbetsordning, som skall vara förenlig med de deltagande ländernas institutionella, rättsliga och ekonomiska ramar och med det mandat för kommittén som kommissionen skall fastställa. Den skall själv anta denna arbetsordning.

3. En företrädare för ett av de deltagande länderna eller för förvaltningsmyndigheten skall vara ordförande i den gemensamma övervakningskommittén.

Varje deltagande land skall utse sina företrädare i den gemensamma övervakningskommittén, inbegripet företrädare för den operativa struktur som ansvarar för programmet. När det gäller den gemensamma övervakningskommitténs sammansättning skall bestämmelserna i artikel 87 beaktas.

4. Kommissionen skall delta som rådgivare i den gemensamma övervakningskommitténs arbete.

5. Den gemensamma övervakningskommittén skall förvissa sig om att genomförandet av de gränsöverskridande programmen är effektivt och av tillfredsställande kvalitet i enlighet med följande:

- a) Den skall granska och godkänna kriterierna för urval av de insatser som finansieras genom det gränsöverskridande programmet och godkänna varje ändring av dessa kriterier mot bakgrund av programplaneringsbehoven.
- b) Den skall regelbundet utvärdera de framsteg som har gjorts när det gäller förverkligandet av de gränsöverskridande programmet specifika mål på grundval av handlingar som förvaltningsmyndigheten lämnar in.
- c) Den skall granska resultaten av genomförandet, särskilt förverkligandet av målen för varje prioriterat område och de utvärderingar som avses i artikel 57.4 och artikel 141.
- d) Den skall gå igenom och godkänna de års- och slutrapporter om genomförandet som avses i artikel 144.
- e) Den skall, i förekommande fall, informeras om den årsrapport över revisionsverksamheten som avses i artikel 29.2 b första strecksatsen samt om eventuella synpunkter som kommissionen kan ha efter sin genomgång av rapporten.
- f) Den skall ha ansvaret för urvalet av insatser, men får delegera denna uppgift till en styrkommitté.
- g) Den får föreslå varje omprövning eller granskning av det gränsöverskridande programmet som kan bidra till förverkligandet av de mål som avses i artikel 86.2 eller till förbättring av förvaltningen av programmet, inbegripet dess ekonomiska förvaltning.

▼B

- h) Den skall granska och godkänna varje förslag till ändring av innehållet i det gränsöverskridande programmet.

*Artikel 143***Gemensamma uppgifter för de operativa strukturerna och den gemensamma övervakningskommittén**

De operativa strukturerna i de deltagande stödmottagande länderna och den gemensamma övervakningskommittén skall sörja för att det råder kvalitet i genomförandet av det gränsöverskridande programmet. De skall genomföra övervakningen med hjälp av de indikatorer som avses i artikel 94.1 d och, vid decentraliserad förvaltning, de finansiella indikatorer som anges i det gränsöverskridande programmet.

*Artikel 144***Årsrapport och slutrapport om genomförandet**

1. De operativa strukturerna i de stödmottagande länder som deltar i ett gränsöverskridande program skall till kommissionen och respektive nationella IPA-samordnare skicka en årsrapport och en slutrapport om genomförandet av det gränsöverskridande programmet efter det att den gemensamma övervakningskommittén har granskat rapporterna.

Vid decentraliserad förvaltning skall rapporterna även skickas till respektive nationella utanordnare.

Årsrapporten skall lämnas in senast den 30 juni varje år, för första gången dock under det andra året efter antagandet av det gränsöverskridande programmet.

Slutrapporten skall lämnas in senast sex månader efter det att det gränsöverskridande programmet har avslutats.

2. De rapporter som avses i punkt 1 skall innehålla följande uppgifter:

- a) Uppgift om hur långt man har kommit i genomförandet av det gränsöverskridande programmet och av de prioriterade områdena i förhållande till deras specifika verifierbara mål, med kvantifiering – om och när detta är möjligt – med användning av de indikatorer som avses i artikel 94.1 d på nivån för prioriterade områden.
- b) Detaljerade upplysningar om det ekonomiska genomförandet av det gränsöverskridande programmet.
- c) Uppgift om de åtgärder som har vidtagits av de operativa strukturerna eller den gemensamma övervakningskommittén i syfte att sörja för kvalitet och effektivitet i genomförandet, särskilt följande:
 - i) Åtgärder för övervakning och utvärdering, inbegripet insamling av uppgifter.
 - ii) En sammanfattning av alla betydande problem som har uppstått vid genomförandet av det gränsöverskridande programmet och de åtgärder som har vidtagits.
 - iii) Utnyttjandet av tekniskt bistånd.
- d) De åtgärder som har vidtagits i syfte att informera om och ge offentlighet åt det gränsöverskridande programmet.

I förekommande fall kan de uppgifter som avses i a–d ges i sammanfattad form.

De uppgifter som avses i b skall tas med i rapporterna endast vid decentraliserad förvaltning.

De uppgifter som avses i c behöver inte tas med om de inte ändrats betydligt sedan den förra rapporten.

▼B

Underavsnitt 3

Ekonomisk förvaltning*Artikel 145***Bidrag**

Efter urvalet av gemensamma insatser enligt artikel 95 skall de operativa strukturerna, vid decentraliserad förvaltning, och kommissionen, vid centraliserad förvaltning, bevilja den samordnande stödmottagaren i det berörda deltagande stödmottagande landet ett bidrag.

*Artikel 146***Tillämpliga regler**

Vid decentraliserad förvaltning skall artikel 79.1, 79.2 och 79.3 samt artikel 80 gälla.

AVDELNING III

REGIONAL UTVECKLING OCH UTVECKLING AV MÄNSKLIGA RESURSER*KAPITEL 1****Bidragmottagare och stödberättigande***

Avsnitt 1

Regional utveckling*Artikel 147***Stödområden och stödformer**

1. Inom ramen för IPA-delen för regional utveckling får stöd ges till insatser inom följande prioriterade områden:

- a) Transportinfrastruktur, särskilt samtrafikförmåga och driftskompatibilitet mellan nationella nätverk och mellan nationella och transeuropeiska nät.
- b) Miljöåtgärder i fråga om avfallshantering, vattenförsörjning, avloppsvatten från tätbebyggelse och luftkvalitet, återställande av kontaminerade industrianläggningar och marker, områden med anknytning till hållbar utveckling som medför miljömässiga fördelar i form av bättre energieffektivitet och förnybar energi.
- c) Insatser som främjar den regionala konkurrenskraften och en produktiv miljö och som uppmuntrar till skapande och upprätthållande av hållbar sysselsättning, särskilt
 - i) tillhandahållande av affärs- och tekniktjänster för företag, framför allt på områdena förvaltning, marknadsundersökningar och uppbyggnad av nätverk för utveckling,
 - ii) tillgång till och användning av informations- och kommunikationsteknik,
 - iii) främjande av teknisk utveckling, forskning och innovation, bland annat genom samarbete med institutioner för högre utbildning och forskning samt centrum för forskning och teknik,

▼ B

- iv) utveckling av företagsnätverk och företagskluster,
- v) skapande och utveckling av finansieringsinstrument som underlättar tillgången till revolverande krediter genom riskkapital, lån och garantifonder,
- vi) tillhandahållande av lokal infrastruktur och tjänster som bidrar till att underlätta för nya och befintliga företag att etablera sig, utvecklas och expandera,
- vii) infrastrukturer på utbildningsområdet, där de behövs för den regionala utvecklingen, och i nära samordning med IPA-delen för utveckling av mänskliga resurser.

2. Inom ramen för denna del får tekniskt stöd beviljas för förberedande studier och tekniskt stöd i anslutning till stödberättigande åtgärder, inbegripet de som behövs för genomförandet.

Inom ramen för tekniskt bistånd kan även åtgärder finansieras i samband med förberedelser, förvaltning, övervakning, utvärdering, information och kontroller samt åtgärder för att stärka den administrativa förmågan att genomföra det stöd enligt IPA-förordningen som tillhandahålls genom denna del.

*Artikel 148***Stödberättigande utgifter**

1. Utgifter inom ramen för denna del skall berättiga till stöd om de faktiskt har betalats, så snart finansieringsöverenskommelsen har under-tecknats efter antagandet av det berörda programmet. När det gäller de större projekt som anges i artikel 157 skall utgifterna inte vara stödberättigande förrän kommissionens beslut om godkännande av det större projektet i fråga har antagits i enlighet med artikel 157.3.

▼ M1

2. Utöver de regler som fastställs i artikel 34.3 ska avskrivningar för infrastruktur inte vara stödberättigande.

3. Med avvikelse från artikel 34.3 kan driftskostnader – inbegripet hyreskostnader – som uteslutande avser den period då insatsen i fråga medfinansierades vara stödberättigande.

▼ B*Artikel 149***Stödintensitet och sats för gemenskapens bidrag**

1. För denna IPA-del skall de stödberättigande utgifter som avses i artikel 38.1 grundas på de offentliga utgifterna.

▼ M1

2. Gemenskapens bidrag ska inte överstiga 85 % av de stödberättigande utgifterna på nivån för prioriterade områden.

▼ B

3. Inga insatser skall omfattas av en högre medfinansieringssats än den som avser det berörda prioriterade området.

▼B*Artikel 150***Inkomstgenererande projekt****▼M1**

1. För denna IPA-del avses med inkomstgenererande projekt varje insats som föreslagits för stöd inför anslutningen och omfattar en investering i infrastruktur som genererar inkomster genom att användningen av den är underkastad avgifter som bärs direkt av användarna, eller varje insats som omfattar försäljning av byggnader eller mark eller uthyrning eller utarrendering av byggnader eller mark eller annat tillhandahållande av tjänster mot betalning.

2. De stödberättigande utgifter för inkomstgenererande projekt som läggs till grund för beräkningen av gemenskapens bidrag enligt artikel 149 får inte överstiga nuvärdet av investeringskostnaderna minus nuvärdet av nettoinkomsterna från investeringen under en viss referensperiod för a) investeringar i infrastruktur eller b) andra projekt där det är möjligt att objektivt uppskatta inkomsterna på förhand.

▼B

3. Om inte alla investeringskostnader är stödberättigande för medfinansiering skall nettointäkten fördelas proportionellt mellan de stödberättigande och de icke-stödberättigande delarna av investeringskostnaderna.

4. Vid beräkningen skall den operativa strukturen ta hänsyn till den relevanta referensperioden för den berörda investeringskategorin, till projektkategorin, till den normalt förväntade lönsamheten för den berörda investeringskategorin och till tillämpningen av principen att förorenaren betalar, och om så är lämpligt, till överväganden om prisöverkomlighet, i synnerhet i miljösektorn.

▼M1

5. Denna artikel ska inte gälla för

- a) inom ramen för denna IPA-del medfinansierade insatser vars totala kostnad inte överstiger 1 miljon euro,
- b) inkomster som genereras under de medfinansierade investeringarnas ekonomiska livslängd, vid investeringar i företag,
- c) inkomster som genereras inom ramen för finansieringsinstrument som underlättar tillgången till revolverande krediter genom riskkapitalfonder, lånefonder och garantifonder.

▼B*Avsnitt 2***Utveckling av mänskliga resurser***Artikel 151***Stödområden och stödformer**

1. IPA-delen utveckling av mänskliga resurser skall bidra till att stärka den ekonomiska och sociala sammanhållningen samt till prioriteringarna i den europeiska sysselsättningsstrategin på områdena sysselsättning, utbildning och social integration.

▼B

2. Denna del skall särskilt omfatta stöd till personer och vara inriktad på följande prioriteringar, vilkas exakta kombination och tyngd skall bero på de specifika ekonomiska och sociala förhållandena i varje stöd-mottagande land:

- a) Ökad anpassningsförmåga hos arbetstagare, företag och företagare för att man bättre skall kunna förutse och på ett positivt sätt hantera ekonomiska förändringar, särskilt genom att främja
 - i) livslångt lärande och ökade investeringar i mänskliga resurser från företagens och arbetstagarnas sida,
 - ii) utformning och spridning av innovativa och mer produktiva sätt att organisera arbetet.
- b) Ökat tillträde till arbetslivet och hållbar integrering på arbetsmarknaden för arbetssökande och icke förvärsarbetande personer, förhindrande av arbetslöshet, särskilt långtids- och ungdomsarbetslöshet, stimulerande till aktivt åldrande och ett längre yrkesverksamt liv samt ökat deltagande på arbetsmarknaden, särskilt genom att främja
 - i) skapande, modernisering och förstärkning av arbetsmarknadsinstitutioner,
 - ii) genomförande av aktiva och förebyggande åtgärder för att behoven skall kunna identifieras på ett tidigt stadium,
 - iii) ökat tillträde till och varaktigt deltagande och framsteg i arbetslivet för kvinnor,
 - iv) ökat deltagande av migranter på arbetsmarknaden så att deras sociala integration ökar,
 - v) underlättande av arbetstagarnas geografiska och yrkesmässiga rörlighet och integrationen av gränsöverskridande arbetsmarknader.
- c) Stärkt social integration av missgynnade grupper som syftar till en hållbar integration på arbetsmarknaden och bekämpning av alla former av diskriminering på arbetsmarknaden, särskilt genom att främja
 - i) vägar som leder till integration och återinträde på arbetsmarknaden för missgynnade personer,
 - ii) främjande av positiva attityder till mångfald på arbetsplatsen och icke-diskriminering.
- d) Främjande av partnerskap, allianser och initiativ genom nätverk mellan berörda parter, såsom arbetsmarknadens parter och icke-statliga organisationer, på nationell, regional och lokal nivå i syfte att rusta för reformer avseende integrering på sysselsättningsområdet och arbetsmarknaden.
- e) Ökning och förbättring av investeringarna i humankapital, särskilt genom att främja
 - i) planering, införande och genomförande av reformer av utbildningssystemen i syfte att öka anställbarheten och anpassa utbildningen till arbetsmarknadens behov,
 - ii) ökat deltagande i utbildning under hela livsryckeln,

▼B

- iii) utveckling av den mänskliga potentialen inom forskning och innovation,
 - iv) nätverkssamarbete mellan högre utbildningsanstalter, centrum för forskning och teknik samt företag.
- f) Förstärkning av den institutionella kapaciteten och effektiviteten i offentlig förvaltning och offentliga tjänster på nationell, regional och lokal nivå och, i tillämpliga fall, hos arbetsmarknadens parter och bland icke-statliga organisationer, till förmån för reformer och god förvaltning på områdena sysselsättning, utbildning och sociala frågor.
3. På det stödmottagande landets initiativ får tekniskt stöd inom ramen för denna del beviljas till stöd för åtgärder som avser förberedelser, förvaltning, övervakning, administrativt stöd, information, utvärdering och kontroller rörande programmet, samt förberedelser med tanke på förvaltningen av EU:s strukturfonder i framtiden.
4. Stödet skall riktas in på strategier och insatser som har potential att fungera som katalysator för en förändrad politik och som främjar goda styrelseformer och partnerskap.

*Artikel 152***Stödberättigande utgifter**

1. Följande utgifter är stödberättigande för insatser inom ramen för artikel 151:
- a) Avskrivningar, med följande kumulativa villkor:
 - i) Inga nationella bidrag eller gemenskapsbidrag har använts för den därtill knutna investeringen.
 - ii) Avskrivningarna beräknas med hjälp av relevanta tillämpliga nationella bokföringsregler.
 - iii) Kostnaderna avser uteslutande den period då den berörda insatsen medfinansierades.
 - b) När det gäller bidrag, schablonmässigt angivna indirekta kostnader upp till 20 % av de direkta kostnaderna för insatsen, förutsatt att de uppstått i enlighet med nationella bestämmelser, inbegripet bokföringsregler.
 - c) Inköp av möbler, utrustning, anpassning och modernisering av befintlig infrastruktur, förutsatt att
 - i) det berörda beloppet för motsvarande insatser uppgår till högst 15 % av finansieringen inom ramen för IPA-förordningen för varje prioriterat område inom det eller de program som ingår i denna del,
 - ii) investeringar behövs för att det eller de program som ingår i denna del skall kunna genomföras på ett tillfredsställande sätt och bidra till att stödet får större effekt,
 - iii) det av den bedömning som gjorts under ledning av den operativa strukturen har framgått att inköp med tanke på de ekonomiska fördelarna är att föredra framför andra lösningar.
2. Med avvikelse från artikel 34.3 får även följande utgifter vara stödberättigande:
- a) Skatter, inklusive mervärdesskatter, om de inte kan återvinnas på något sätt och det har fastställts att de betalas av den slutliga stödmottagaren.

▼B

- b) Driftskostnader, inklusive kostnader för hyror, som uteslutande avser den period då insatsen i fråga medfinansierades.
- c) Hyra eller leasing, förutsatt att den uteslutande avser den period då insatsen medfinansierades, och att hyra eller leasing med tanke på de ekonomiska fördelarna är att föredra framför andra lösningar.

▼M1

- d) Kostnader för bankgarantier eller liknande säkerheter som ställs av stödmottagare när det är fråga om bidrag.

▼B*Artikel 153***Stödintensitet och sats för gemenskapens bidrag**

1. För denna IPA-del skall de stödberättigande utgifter som avses i artikel 38.1 grundas antingen på de offentliga utgifterna eller de totala utgifterna, och detta val gäller för det berörda programmet i sin helhet.
2. Gemenskapens bidrag skall inte överstiga 85 % av de stödberättigande utgifterna på nivån för prioriterade områden.
3. Ingen insats skall omfattas av en högre medfinansieringssats än den som avser det berörda prioriterade området.

*KAPITEL II***Programplanering***Artikel 154***Strategisk ram för inbördes förenlighet**

1. De stödmottagande länderna skall, på grundval av det fleråriga vägledande planeringsdokumentet, upprätta en strategisk ram för inbördes förenlighet som skall diskuteras med kommissionen. Den strategiska ramen för inbördes förenlighet skall utgöra ett referensdokument för programplaneringen av IPA-delarna regional utveckling och utveckling av mänskliga resurser.
2. Den strategiska ramen för inbördes förenlighet skall innehålla följande:
 - a) En kortfattad analys där man lyfter fram starka och svaga sidor, möjligheter och hot inom de sektorer och tematiska prioriteringar som är stödberättigande inom ramen för IPA-delarna regional utveckling och utveckling av mänskliga resurser och på vilka det stödmottagande landet avser att koncentrera sitt stöd.
 - b) En beskrivning av målen inom ramen för IPA-delarna regional utveckling och utveckling av mänskliga resurser, i enlighet med de relevanta nationella prioriteringar och gemenskapsprioriteringar som anges i det första fleråriga vägledande planeringsdokumentet.
 - c) En förteckning över programmen, med en kortfattad beskrivning av de viktigaste prioriterade områdena inom varje program.
 - d) En preliminär fördelning av de finansiella anslagen mellan de ingående programmen, i enlighet med den fleråriga vägledande finansieringsramen och det fleråriga vägledande planeringsdokumentet under en treårsperiod samt ett beräknat budgetsaldo mellan de ingående programmen under de följande åren, inom varje IPA-del.

▼B

3. Den strategiska ramen för inbördes förenlighet skall i förekommande fall innehålla bestämmelser om följande:

- a) Samordning med andra nationella program som erhåller stöd av internationella finansiella institut, eller annat relevant yttre bistånd.
- b) Samordning med andra IPA-delar, särskilt delen landsbygdsutveckling.

4. Den strategiska ramen för inbördes förenlighet utgör en förutsättning för ett godkännande av programmen inom ramen för IPA-delarna regional utveckling och utveckling av mänskliga resurser. Den skall lämnas in till kommissionen innan, eller senast samtidigt som, det första programmet inom ramen för dessa IPA-delar lämnas in för godkännande.

5. Den strategiska ramen för inbördes förenlighet skall utarbetas av sektorsamordnaren, under den nationella IPA-samordnarens övergripande ansvar.

*Artikel 155***Operativa program**

1. Stödet skall genomföras i form av fleråriga operativa program. Dessa operativa program skall utarbetas av de operativa strukturerna. De skall upprättas i nära samråd med kommissionen och berörda parter och godkännas genom ett beslut av kommissionen i enlighet med artikel 8.1.

2. De operativa programmen skall innehålla följande:

- a) En bedömning av behov och mål på medellång sikt, med fokus på starka och svaga sidor, möjligheter och hot inom relevanta sektorer, teman och regioner.
- b) En översikt över samråd med relevanta ekonomiska och sociala intressegrupper och, i förekommande fall, företrädare för det civila samhället.
- c) En beskrivning av de strategiska prioriteringar som valts, med beaktande av den strategiska ramen för inbördes förenlighet och de sektoriella, tematiska eller geografiska mekanismerna för koncentration av stödet, och resultaten från den förhandsbedömning som avses i artikel 57.4 och artikel 166.
- d) Uppgifter om prioriterade områden, de därtill knutna åtgärderna och deras specifika mål. Målen skall kvantifieras, där så är tillämpligt, med hjälp av ett begränsat antal resultatindikatorer. Dessa indikatorer skall göra det möjligt att mäta framstegen i genomförandet av de valda åtgärderna, inbegripet hur verkningsfulla de är i förhållande till de mål som ställts upp för de prioriterade områdena och åtgärderna.
- e) Om vissa åtgärder är avsedda att genomföras genom stödprogram för företag skall de bestämmelser som gäller för dessa anges.
- f) En beskrivning av det tekniska bistånd som skall genomföras under ett särskilt prioriterat område. Gemenskapsstöd för detta prioriterade område kan ges upp till 6 % av det gemenskapsbidrag som anslagits för det operativa programmet. I undantagsfall, som är vederbörligen motiverade med tanke på räckvidden för programmet, får taket höjas till 10 %.
- g) Angivande för varje åtgärd av de tilltänkta slutliga stödmottagarna, de förväntade villkoren för urvalet samt eventuella därtill knutna specifika urvalskriterier.

▼B

- h) En finansieringstabell som för varje år som omfattas av de tillämpliga fleråriga vägledande finansieringsramarna, för varje prioriterat område, och, preliminärt, för varje åtgärd, anger följande:
- i) De totala beloppet för gemenskapens bidrag.
 - ii) Det nationella bidraget, i förekommande fall med angivande av andra externa bidrag. Om gemenskapens bidrag inom ramen för IPA-delen utveckling av mänskliga resurser beräknas i förhållande till de totala utgifterna skall det i tabellen göras en preliminär fördelning av det nationella bidraget mellan dess offentliga och privata delar.
 - iii) Den resulterande satsen för gemenskapens bidrag.
- i) De föreslagna indikatorerna och bestämmelserna för utvärdering och övervakning, inbegripet preliminära uppgifter om utvärderingsåtgärder och tidpunkt för utvärderingen.
- j) För IPA-delen regional utveckling: en vägledande förteckning över större projekt, åtföljd av en redogörelse för tekniska och finansiella särdrag, inbegripet tilltänkta finansieringskällor samt vägledande tidsplaner för genomförandet.
- k) En beskrivning av de relevanta strukturer och myndigheter som ansvarar för förvaltningen och kontrollen av det operativa programmet, i enlighet med artiklarna 21–26, 28–29 och 31.

*Artikel 156***Översyn av operativa program**

1. På initiativ av det stödmottagande landet eller av kommissionen får operativa program gås igenom på nytt och vid behov får den återstående delen av programmet ses över. En sådan översyn får ske särskilt i följande fall:

- a) Till följd av betydande socioekonomiska förändringar.
- b) I syfte att ta större eller annan form av hänsyn till viktiga förändringar i gemenskapens prioriteringar eller i nationella prioriteringar.

▼M1

- c) Efter en översyn av det fleråriga vägledande planeringsdokumentet.

▼B

- d) Mot bakgrund av de utvärderingar som avses i artikel 166.2.
- e) Till följd av genomförandeproblem.

2. Kommissionen skall fatta beslut avseende en begäran om översyn av ett operativt program så snart som möjligt efter det att en formell begäran har lämnats in av sektorssamordnaren i samarbete med den nationella IPA-samordnaren.

3. Om översynen av ett operativt program enligt punkt 1 leder till att en utvidgning av räckvidden för detta program skall alla ytterligare därtill hörande utgifter vara stödberättigande från och med dagen för antagandet av kommissionens beslut.

▼B*Artikel 157***Större projekt inom ramen för IPA-delen regional utveckling**

1. Som ett led i ett operativt program får stöd inom ramen för IPA-delen regional utveckling finansiera större projekt.
2. Ett större projekt skall omfatta en rad arbeten, verksamheter eller tjänster och syfta till att fullgöra en bestämd och odelbar uppgift av ekonomisk eller teknisk karaktär med tydligt fastställda mål och vars totala kostnad överstiger 10 miljoner euro.
3. Större projekt skall av den relevanta operativa strukturen överlämnas till kommissionen för godkännande. I beslutet om godkännande av projektet fastställs det fysiska innehållet och de stödberättigande utgifter på vilka medfinansieringssatsen för det prioriterade området skall tillämpas. Det skall följas av ett bilateralt avtal med det stödmottagande landet i vilket dessa uppgifter slås fast.
4. När ett större projekt lämnas in till kommissionen skall den operativa strukturen tillhandahålla följande uppgifter:
 - a) Uppgifter om det organ som ansvarar för genomförandet.
 - b) Uppgifter om investeringens art, en beskrivning av dess finansieringsram och lokalisering.
 - c) Resultatet av genomförbarhetsstudierna.
 - d) En tidsplan för projektets genomförande innan det därtill knutna operativa programmet avslutas.
 - e) En samlad socioekonomisk bedömning av insatsen på grundval av en kostnads-nyttanalyt, inbegripet en riskbedömning och den förväntade effekten för den berörda sektorn och den socioekonomiska situationen i det stödmottagande landet samt, om insatsen inbegriper överföring av verksamhet från en region i en medlemsstat, de socioekonomiska effekterna för den regionen.
 - f) En miljökonsekvensbeskrivning.
 - g) En finansieringsplan som skall visa de totala förväntade ekonomiska bidragen och de planerade bidragen inom ramen för IPA-förordningen samt andra gemenskapsbidrag och externa bidrag. Det begärda IPA-bidraget skall i finansieringsplanen underbyggas med en ekonomisk lönsamhetsanalys.

*KAPITEL III***Genomförande**

Avsnitt 1

Allmänna bestämmelser*Artikel 158***Urval av insatser**

1. Alla insatser som inte utgör större projekt och som genomförs av slutliga stödmottagare som inte är nationella offentliga organ skall väljas ut genom förslagsinfordringar. Urvalskriterierna skall utformas av den operativa strukturen och offentliggöras i samband med förslagsinfordran.

▼B

2. Den operativa strukturen skall inrätta en urvalskommitté för varje förslagsinfordran, som skall analysera och välja ut förslag som den rekommenderar till den operativa strukturen.

Den operativa strukturen skall avgöra om resultatet av urvalsförfarandet skall godkännas och ange skälen till sitt beslut.

Urvalskommitténs sammansättning och reglerna för hur den skall arbeta skall fastställas i respektive finansieringsöverenskommelse.

*Artikel 159***Finansieringstekniska instrument**

1. Som ett led i ett operativt program får gemenskapens bidrag finansiera utgifter i samband med en insats som omfattar bidrag för att stödja finansieringstekniska instrument för företag, bl.a. riskkapitalfonder, garantifonder och lånefonder. Företräde skall ges till små och medelstora företag.

2. Detaljerade tillämpningsbestämmelser för gemenskapens bidrag till finansieringstekniska instrument skall fastställas i finansieringsöverenskommelsen efter antagandet av ett operativt program.

Avsnitt 2

Ekonomisk förvaltning*Artikel 160***Betalningar**

1. Trots vad som sägs i artikel 40.5 får de sammanlagda utbetalda beloppen för förhandsfinansiering och mellanliggande betalningar inte överstiga 90 % av det gemenskapsbidrag som fastställs i finansieringstabellen till de operativa programmen.

2. All korrespondens rörande ekonomiska transaktioner mellan kommissionen och de myndigheter och organ som avses i artikel 21 skall göras elektroniskt, i enlighet med finansieringsöverenskommelsen.

▼M3

3. Utöver vad som föreskrivs i artikel 42 gäller att utbetalningen i form av förhandsfinansiering får uppgå till 30 % av Europeiska unionens bidrag under de tre senaste åren av det berörda programmet. Förhandsbeloppet får vid behov betalas in som två delbelopp, med hänsyn tagen till om budgetmedel finns tillgängliga.

▼M2

▼B*Artikel 161***Godtagbara ansökningar om utbetalning**

1. Om det görs en ansökan om utbetalning som avser en mellanliggande betalning skall, utöver vad som föreskrivs i artikel 43.1, bestämmelserna i denna punkt gälla för IPA-delarna regional utveckling och utveckling av mänskliga resurser.

▼B

En ansökan om utbetalning kan inte godtas om utbetalningen tillfälligt upphävs i enlighet med artikel 163. I ansökan om utbetalning skall det intygas att alla villkor i artikel 43.1 och i denna punkt är uppfyllda.

Den attesterade utgiftsdeklaration som avses i artikel 43.1 skall utformas med en fördelning på prioriterade områden och åtgärder. Den nationella utanordnaren skall bekräfta att utgiftsdeklarationen är korrekt, härrör från tillförlitliga redovisningssystem och är grundad på kontrollerbara verifikationer. Den nationella utanordnaren skall skicka detta dokument till kommissionen tillsammans med följande:

- a) Ett intyg över utgifterna, i vilket det bekräftas att de utgifter som deklarerats överensstämmer med tillämpliga gemenskapsregler och nationella regler och har uppstått i samband med insatser som valts ut för finansiering i enlighet med de kriterier som är tillämpliga för programmet och i överensstämmelse med tillämpliga gemenskapsregler och nationella regler.
- b) En förteckning i elektronisk form över insatser, fördelad efter åtgärd och motsvarande utgifter, inbegripet bidrag inom ramen för IPA-förordningen, nationella offentliga bidrag och, i tillämpliga fall, privata bidrag.
- c) Närmare uppgifter om belopp som kan återkrävas efter det att hela eller en del av gemenskapens bidrag till en insats har återkallats.
- d) Uppgifter om omfattningen av gemenskapens medel på det särskilda eurokontot för varje IPA-del dagen för den sista debitering som utgiftsdeklarationen avser samt upplupen ränta.

2. Om ansökan gäller slutbetalning skall, utöver vad som föreskrivs i artikel 45, bestämmelserna i denna punkt gälla för IPA-delarna regional utveckling och utveckling av mänskliga resurser.

För att en ansökan om utbetalning skall vara godtagbar måste gemenskapens bidrag för varje prioriterat område överensstämma med finansieringstabellen för det operativa programmet.

Den attesterade utgiftsdeklaration som avses i artikel 45.1 skall upprättas av den nationella utanordnaren och skickas till kommissionen i enlighet med punkt 1.

Kommissionen skall underrätta det stödmottagande landet om sina slutsatser i fråga om det utlåtande från revisionsmyndigheten som avses i artikel 45.1 c. Detta utlåtande skall anses som godtaget om kommissionen inte har lämnat några synpunkter inom fem månader från dagen för mottagandet av utlåtandet.

*Artikel 162***Betalningsfrister**

1. Den nationella fonden skall se till att ansökningar om mellanliggande betalningar för varje operativt program överlämnas till kommissionen tre gånger om året. För att kommissionen skall göra en utbetalning under ett visst år skall ansökan om utbetalning lämnas in senast den 31 oktober det året.

2. Under förutsättning att det finns medel tillgängliga skall kommissionen göra den mellanliggande betalningen senast två månader räknat från den dag då en ansökan om betalning som uppfyller villkoren i artiklarna 43.1 och 161.1 registreras vid kommissionen.

▼B

3. Under förutsättning att medel finns tillgängliga skall kommissionen göra slutbetalningen så snart följande villkor är uppfyllda:

- a) Kommissionen har godtagit sektorsslutrapporten om genomförandet i enlighet med artikel 169.4 och 169.5.
- b) Kommissionen har godtagit det utlåtande från revisionsmyndigheten som avses i artikel 45.1 c och den därtill hörande verksamhetsrapport som avses i artikel 29.2 b första strecksatsen.

4. Den av kommissionen delegerade utanordnaren, i den mening som avses i förordning (EG, Euratom) nr 1605/2002, får avbryta betalningsfristen i högst sex månader om

- a) det i en rapport från ett revisionsorgan på nationell nivå eller gemenskapsnivå finns uppgifter som tyder på en allvarlig brist i förvaltnings- och kontrollsystemens sätt att fungera, eller
- b) den av kommissionen delegerade utanordnaren måste genomföra ytterligare kontroller efter att ha tagit del av uppgifter som uppmärksammade honom på att utgifter i en attesterad utgiftsdeklaration har samband med en allvarlig oegentlighet som inte har korrigerats, eller
- c) det behövs klagöranden i fråga om uppgifterna i utgiftsdeklarationen.

Den nationella IPA-samordnaren och den nationella utanordnaren skall omedelbart underrättas om skälen till avbrottet. Avbrottet skall upphöra så snart nödvändiga åtgärder har vidtagits av det stödmottagande landet.

*Artikel 163***Tillfälligt avbrytande av betalningar**

Bestämmelserna i artikel 46 skall gälla för alla eller en del av de mellanliggande betalningarna på nivån för prioriterade områden eller på programnivå.

*Artikel 164***Avslutande av program**

1. Det operativa programmet skall avslutas i enlighet med bestämmelserna i artikel 47.1 och kommissionen skall fatta beslut om slutbetalning på grundval av de dokument som anges i artiklarna 45.1 och 161.2.

Kommissionen skall underrätta det stödmottagande landet om dagen för avslutande av det operativa programmet.

2. Utan att det påverkar resultaten av revisioner som genomförs av kommissionen eller av revisionsrätten får den slutbetalning som av kommissionen utbetalas för det operativa programmet ändras inom nio månader från utbetalningsdagen eller, om det finns ett negativt saldo som det stödmottagande landet skall återbetala, inom nio månader från den dag då betalningskravet utfärdas. En sådan ändring av slutbetalningen skall inte påverka tidpunkten för det operativa programmets avslutande enligt punkt 1.

*Artikel 165***Förnyad användning av gemenskapens bidrag**

Det stödmottagande landet skall underrätta kommissionen om hur det har för avsikt att på nytt använda de medel som återkallats i enlighet med artikel 54 och, vid behov, ändra finansieringsplanen för stödet, i enlighet med artikel 156.

▼B

Avsnitt 3

Utvärdering och övervakning*Artikel 166***Utvärdering**

1. De stödmottagande länderna skall göra en förhandsbedömning separat för varje operativt program. I väl motiverade fall och enligt överenskommelse med kommissionen får de stödmottagande länderna göra en enda förhandsbedömning som omfattar mer än ett operativt program.

Förhandsbedömningar skall genomföras under den operativa strukturens ansvar.

Syftet med förhandsbedömningen skall vara att optimera fördelningen av budgetmedlen inom ramen för de operativa programmen och förbättra kvaliteten i programplaneringen. Förhandsbedömningen skall identifiera och bedöma olikheter, brister och utvecklingspotential, de mål som skall uppnås, förväntade resultat, kvantifierade mål, vid behov enhetligheten i den föreslagna strategin, och kvaliteten på förfarandena för genomförande, övervakning, utvärdering och ekonomisk förvaltning.

Förhandsbedömningen skall bifogas respektive operativa program.

2. Under programperioden skall de stödmottagande länderna göra utvärderingar som är knutna till övervakningen av operativa program, särskilt om det vid övervakningen konstateras en väsentlig avvikelse från de ursprungligen fastställda målen eller om det har lämnats in förslag till en översyn av operativa program enligt artikel 156. Resultaten skall skickas till sektorsövervakningskommittén för det operativa programmet och till kommissionen.

3. Utvärderingen skall göras av interna eller externa experter eller organ som fungerar fristående från de myndigheter som anges i artikel 21. Resultaten skall offentliggöras enligt gällande bestämmelser för tillgång till handlingar.

*Artikel 167***Sektorsövervakningskommitté**

1. I enlighet med artikel 59 skall den operativa strukturen inrätta en sektorsövervakningskommitté för varje program. En enda övervakningskommitté får inrättas för flera program inom samma IPA-del. Kommittén skall sammanträda minst två gånger om året, på initiativ av det stödmottagande landet eller kommissionen.

2. Varje övervakningskommitté skall själv upprätta sin arbetsordning, som skall vara förenlig med det mandat för kommittén som kommissionen skall fastställa och med det berörda stödmottagande landets institutionella, rättsliga och ekonomiska ramar. Den skall anta arbetsordningen i samförstånd med den operativa strukturen och IPA-övervakningskommittén i syfte att utföra sitt uppdrag i enlighet med denna förordning.

3. Ordförandeskapet i sektorsövervakningskommittén skall innehas gemensamt av chefen för den operativa strukturen och kommissionen. Dess sammansättning skall beslutas av den operativa strukturen i samråd med kommissionen.

▼ B

Sektorsövervakningskommittén skall bestå av företrädare för kommissionen, den nationella IPA-samordnaren, den strategiske samordnaren för IPA-delarna regional utveckling och utveckling av mänskliga resurser och den operativa strukturen för programmet. I förekommande fall kan även företrädare för det civila samhället och socioekonomiska grupper ingå. En företrädare för Europeiska investeringsbanken får delta som rådgivare för de operativa program som Europeiska investeringsbanken bidrar till.

4. För sektorsövervakningskommittén gäller följande:

- a) Den skall inom sex månader efter ikraftträdandet av finansieringsöverenskommelsen för programmet granska och godkänna de allmänna kriterierna för urval av insatser, i tillämpliga fall i enlighet med artikel 155.2 g, och godkänna varje översyn av dessa kriterier mot bakgrund av programplaneringsbehoven.
- b) Den skall vid varje möte på grundval av dokument som den operativa strukturen överlämnar utvärdera de framsteg som görs för att uppnå det operativa programmets särskilda mål.

▼ M1

- c) Den ska vid varje möte granska resultatet av genomförandet – särskilt förverkligandet av målen för varje prioriterat område och varje åtgärd – och resultatet av sådana interimsvärderingar som avses i artikel 57. Den ska genomföra denna övervakning med hjälp av de indikatorer som avses i artikel 155.2 d.

▼ B

- d) Den skall granska de sektorsårsrapporter och slutrapporter om genomförandet som avses i artikel 169.
- e) Den skall informeras om den årsrapport över revisionsverksamheten som avses i artikel 29.2 b första strecksatsen eller den del av rapporten som avser det berörda operativa programmet samt om eventuella synpunkter som kommissionen kan ha efter genomgången av rapporten eller beträffande den delen av rapporten.
- f) Den skall granska varje förslag till ändring av finansieringsöverenskommelsen för programmet.

5. Sektorsövervakningskommittén kan också föreslå den operativa strukturen sådan översyn eller genomgång av programmet som kan bidra till att programmets mål enligt artikel 155.2 a förverkligas eller till att förvaltningen av programmet, inbegripet den ekonomiska förvaltningen, förbättras.

*Artikel 168***Övervakning**

Utbyte av uppgifter i övervakningssyfte mellan kommissionen och de stödmottagande länderna skall ske elektroniskt, i enlighet med finansieringsöverenskommelserna.

*Artikel 169***Sektorsårsrapporter och sektorsslutrapporter om genomförandet**

1. Senast den 30 juni varje år, med början den 30 juni 2008, skall den operativa strukturen överlämna en sektorsårsrapport till kommissionen och den nationella IPA-samordnaren.

▼B

En sektorslutrapport skall skickas till kommissionen och den nationella IPA-samordnaren senast sex månader efter den sista dagen för utgiftens stödberättigande. Sektorslutrapporten skall avse hela genomförandeperioden och innehålla den senaste sektorsårsrapporten.

Sektorsrapporterna skall upprättas på grundval av de berörda programmen.

2. Innan sektorsrapporterna översänds till kommissionen och den nationella IPA-samordnaren skall de granskas av sektorsövervakningskommittén.

3. Sektorsrapporterna skall innefatta följande:

a) De kvantitativa och kvalitativa framsteg som har gjorts när det gäller genomförandet av det operativa programmet, de prioriterade områdena och, i förekommande fall, insatserna eller en rad insatser, i förhållande till deras särskilda, verifierbara mål, med kvantifiering, när detta är möjligt, med användning av de indikatorer som avses i artikel 155.2 d på lämplig nivå. Inom ramen för IPA-delen mänskliga resurser skall statistiken, i förekommande fall, delas upp efter kön.

b) Det ekonomiska genomförandet av det operativa programmet, med för varje prioriterat område och åtgärd utförliga uppgifter om

i) de totala utgifter som har betalats av de slutliga stödmottagarna och som ingår i de ansökningar om betalning som den nationella fonden lämnat in till kommissionen,

ii) de totala utgifter som den nationella fonden har gjort åtaganden för och som faktiskt har betalats med motsvarande offentliga eller offentliga och privata bidrag; detta skall åtföljas av en förteckning i elektronisk form över insatserna, så att de kan följas upp från budgetåtagandet i det stödmottagande landet till de slutliga utbetalningarna,

iii) de sammanlagda betalningar som erhållits från kommissionen.

I förekommande fall får det ekonomiska genomförandet redovisas för de viktigaste insatsområden som avses i artikel 5.3 f och de regioner som stödet koncentreras till.

c) I informationssyfte, en preliminär fördelning i kategorier av anslagen inom ramen för IPA-förordningen, för IPA-delen regional utveckling, i överensstämmelse med den detaljerade förteckning som ingår i finansieringsöverenskommelsen.

d) De åtgärder som har vidtagits av den operativa strukturen och sektorsövervakningskommittén i syfte att säkerställa kvaliteten och effektiviteten i genomförandet, särskilt följande:

i) Åtgärder för övervakning och utvärdering, inbegripet insamling av uppgifter.

ii) En sammanfattning av de problem av betydelse som uppstått vid genomförandet av det operativa programmet och de åtgärder som därefter vidtagits.

iii) Utnyttjandet av tekniskt bistånd.

▼B

- e) Insatser för att informera om och ge offentlighet åt programmet, i enlighet med artikel 62.
- f) I förekommande fall, för IPA-delen regional utveckling, framsteg i och finansiering av större projekt.
- g) I förekommande fall, för IPA-delen utveckling av mänskliga resurser, en sammanfattning av genomförandet när det gäller
 - i) integrering av ett jämställdhetsperspektiv och eventuella köns-specifika insatser,
 - ii) insatser för att öka invandrades deltagande i arbetslivet och därigenom stärka deras sociala integration,
 - iii) insatser för att stärka integrationen i arbetslivet och därigenom förbättra den sociala integrationen av minoriteter,
 - iv) insatser för att stärka integration i arbetslivet och social integration av andra missgynnade grupper, inklusive människor med funktionshinder.

Informationen i leden d och g skall inte inkluderas om den inte avsevärt har ändrats sedan den förra rapporten.

4. Sektorsrapporterna skall anses godtagbara om de innehåller alla tillämpliga uppgifter som anges i punkt 3. Inom tio arbetsdagar från mottagandet av sektorsslutrapporten skall kommissionen underrätta den nationella IPA-samordnaren och den operativa strukturen om huruvida rapporten är i godtagbart skick.

5. Kommissionen skall också två månader från mottagandet av en godtagbar sektorsårsrapport meddela den nationella IPA-samordnaren och den operativa strukturen sina synpunkter rörande innehållet i rapporten. För slutrapporten om ett operativt program skall denna information lämnas inom högst fem månader från dagen för mottagandet av den godtagbara rapporten.

AVDELNING IV

LANDSBYGDSUTVECKLING

KAPITEL I

Bidragmottagare och stödberättigande

Avsnitt 1

Bidragmottagare*Artikel 170***Ytterligare definitioner för IPA-delen landsbygdsutveckling**

I denna avdelning gäller utöver de definitioner som anges i artikel 2 följande definitioner:

1. *gemenskapsnormer*: de normer som fastställts av gemenskapen på områdena miljöskydd, folkhälsa, djurhälsa, växtskydd, djurskydd och arbetarskydd.

▼B

2. *bergsområden*: de områden som avses i artikel 50.2 första stycket i rådets förordning (EG) nr 1698/2005 ⁽¹⁾.
3. *ung jordbrukare*: jordbrukare som är under 40 år då beslutet om beviljande av stöd fattas och som har lämplig yrkeskompetens.

*Artikel 171***Stödområden och stödformer**

1. Stöd inom ramen för denna IPA-del skall bidra till att följande mål uppnås:
 - a) Förbättrad marknadseffektivitet och förbättrat genomförande av gemenskapsnormerna.
 - b) Förberedelser för att genomföra miljöåtgärder inom jordbruket och lokala strategier för landsbygdsutveckling.
 - c) Utveckling av ekonomin på landsbygden.
2. Stöd som avser det mål som anges i punkt 1 a (nedan kallat ”prioriterat område 1”), skall beviljas i form av följande åtgärder:
 - a) Investeringar i jordbruksföretag för omstrukturering och modernisering för att uppfylla gemenskapens normer.
 - b) Stöd för inrättande av producentgrupper.
 - c) Investeringar i bearbetning och saluföring av jordbruks- och fiskeriprodukter, för att omstrukturera och modernisera verksamheterna så att de uppfyller gemenskapsnormerna.
3. Stöd som avser det mål som anges i punkt 1 b (nedan kallat ”prioriterat område 2”), skall beviljas i form av följande åtgärder:
 - a) Åtgärder för att förbättra miljön och landskapet.
 - b) Förberedelser och genomförande av lokala strategier för landsbygdsutveckling.
4. Stöd som avser det mål som anges i punkt 1 c (nedan kallat ”prioriterat område 3”), skall beviljas i form av följande åtgärder:
 - a) Utveckling och förbättring av landsbygdens infrastruktur.
 - b) Diversifiering och utveckling av ekonomisk verksamhet på landsbygden.
 - c) Förbättring av utbildning.

Avsnitt 2

Allmänna krav för stödberättigande och stöddintensitet*Artikel 172***Stödberättigande utgifter**

1. Förutom de kostnader som anges i artikel 34.2 skall de kostnader som anges i punkt 3 c anses vara stödberättigande inom ramen för denna IPA-del.

⁽¹⁾ EUT L 277, 21.10.2005, s. 1.

▼B

De åtgärder inom ramen för tekniskt bistånd som är stödberättigande enligt artikel 34.2 anges i artikel 182.

2. Utöver bestämmelserna i artikel 34.3 gäller att följande utgifter inte skall vara stödberättigande inom ramen för denna IPA-del:

- a) Inköp av produktionsrättigheter, djur eller ettåriga växter och plantering av dessa.
- b) Underhålls-, avskrivnings- och hyreskostnader.
- c) Den offentliga förvaltningens kostnader för förvaltning och genomförande av stöd.

3. Utan hinder av bestämmelserna i artikel 34.3 skall, i fråga om investeringar,

- a) de stödberättigande utgifterna vara begränsade till uppförande eller förbättring av fast egendom,
- b) inköp eller hyrköp av nya maskiner och ny utrustning, inklusive datorprogramvara, upp till tillgångens marknadsvärde anses vara stödberättigande utgifter, men övriga utgifter som hör samman med leasingkontraktet, såsom leasegivarens marginal, kostnader för återfinansiering av ränta, allmänna omkostnader och försäkringsavgifter inte vara stödberättigande,
- c) allmänna kostnader som hör samman med de utgifter som avses i punkterna a och b, såsom arkitekt-, ingenjör- och andra konsultarvoden, kostnader för genomförbarhetsstudier, förvärv av patent och licenser vara stödberättigande upp till 12 % av de kostnader som avses i punkterna a och b.

Detaljerade bestämmelser om genomförandet av denna punkt skall fastställas i sektorsavtal enligt artikel 7 eller finansieringsöverenskommelser enligt artikel 8.

4. Investeringsprojekt skall fortsatt vara berättigade till gemenskapsfinansiering förutsatt att de inte genomgår någon betydande förändring inom fem år från den sista utbetalning som görs av den operativa strukturen.

*Artikel 173***Stödintensitet och sats för gemenskapens bidrag**

1. För denna IPA-del skall de stödberättigade utgifter som avses i artikel 38.1 beräknas på grundval av de offentliga utgifterna enligt artikel 2.

2. De offentliga utgifterna skall i princip inte överstiga ett tak på 50 % av den totala stödberättigande kostnaden för investeringen. Detta tak skall dock höjas till

- a) 55 % för unga jordbrukares investeringar i jordbruksföretag,
- b) 60 % för investeringar i jordbruksföretag i bergsområden,
- c) 65 % för unga jordbrukares investeringar i jordbruksföretag i bergsområden,
- d) 75 % för de investeringar som avses i punkt 4 d och för investeringar i jordbruksföretag i syfte att genomföra rådets direktiv 91/676/EEG ⁽¹⁾, under förutsättning att det finns en nationell strategi för genomförandet,
- e) 100 % för investeringar i infrastruktur som inte ger upphov till stora nettointäkter,
- f) 100 % för åtgärder som avses i artikel 182.

⁽¹⁾ EUT L 375, 31.12.1991, s. 1.

▼B

3. Vid fastställandet av storleken på de offentliga utgifter som avses i punkt 2 skall det inte tas hänsyn till nationellt stöd för att underlätta tillgången till lån som beviljas utan något gemenskapsbidrag inom ramen för IPA-förordningen.
4. Gemenskapens bidrag skall i princip inte överstiga ett tak på 75 % av de stödberättigande utgifterna. Detta tak skall dock höjas till
 - a) 80 % för de åtgärder som omfattas av det prioriterade område 2 som anges i artikel 171.3,
 - b) 80 % för åtgärder som omfattas av artikel 182, om dessa åtgärder inte vidtas på initiativ av kommissionen,
 - c) 100 % för åtgärder som omfattas av artikel 182, om dessa åtgärder vidtas på initiativ av kommissionen,
 - d) 85 % för investeringsprojekt som genomförs i regioner där kommissionen fastställer att extrema naturkatastrofer har inträffat.

Avsnitt 3

Stödberättigande och särskilda krav för stöd inom ramen för prioriterat område 1*Artikel 174***Investeringar i jordbruksföretag**

1. Stöd enligt artikel 171.2 a skall beviljas för materiella eller immateriella investeringar i jordbruksföretag i syfte att modernisera dem så att de uppfyller gemenskapsnormerna och för att förbättra deras samlade resultat.
 2. Stöd inom ramen för denna åtgärd får beviljas jordbruksföretag
 - a) för vilka det kan visas att det finns en ekonomisk bärkraft efter det att investeringen har genomförts,
 - b) som uppfyller de nationella minimistandarder beträffande miljöskydd, folkhälsa, djurhälsa, växtskydd, djurskydd och arbetarskydd som gäller vid det tillfälle då beslutet om att bevilja stöd fattas.
 3. Om nationella miniminormer som grundar sig på gemenskapsnormer nyligen införts då ansökan mottas, får, genom undantag från punkt 2 b, stöd beviljas även om dessa normer inte uppfylls, förutsatt att jordbruksföretaget uppfyller dessa nya normer när investeringen genomförts.
- Kommissionen får dessutom, på grundval av en vederbörligen underbyggd ansökan från det stödmottagande landet, medge undantag från punkt 2 b när det gäller bristande iakttagande av på gemenskapsnormerna grundade nationella miniminormer som införts i den nationella lagstiftningen upp till ett år före dagen för inlämnandet av ansökan.
4. Stöd skall beviljas under förutsättning att investeringarna mot slutet av genomförandeperioden uppfyller de relevanta gemenskapsnormerna.

▼B

5. De stödmottagande länderna skall fastställa gränser för den sammanlagda investering som berättigar till stöd. De skall fastställa lämpliga normer för den yrkesskicklighet och kompetens som krävs för att jordbrukare skall komma i fråga för stöd.

*Artikel 175***Stöd för inrättande av producentgrupper**

1. Stöd enligt artikel 171.2 b får beviljas för att underlätta inrättande och administrativ drift av sådana producentgrupper som syftar till att

- a) anpassa produktionen hos producentgruppernas medlemmar till marknadens krav,
- b) gemensamt släppa ut varor på marknaden, inklusive förberedelse för försäljning, centralisering av försäljning och leveranser till grossister,
- c) införa gemensamma regler för information om produktionen, särskilt om skörd och tillgänglighet.

2. Stöd inom ramen för denna åtgärd skall inte beviljas för producentgrupper som officiellt godkänts av det stödmottagande landets berörda nationella myndighet före den 1 januari 2007 eller före godkännandet av det program som avses i artikel 184.

Yrkes- eller branschorganisationer som företräder en eller flera sektorer kan inte betraktas som producentgrupper.

3. Stödet skall utbetalas årligen i form av ett schablonbelopp under de första fem åren efter dagen för erkännandet av producentgruppen. Det skall beräknas på grundval av gruppens årliga saluförda produktion och skall uppfylla följande krav:

- a) Det skall under det första, andra, tredje, fjärde respektive femte året utgöra 5 %, 5 %, 4 %, 3 % respektive 2 % av det saluförda produktionsvärdet upp till 1 miljon euro.
- b) Det skall under det första, andra, tredje, fjärde respektive femte året utgöra 2,5 %, 2,5 %, 2,0 %, 1,5 % respektive 1,5 % av det saluförda produktionsvärde som överstiger 1 miljon euro.
- c) Det skall för varje producentorganisation ha ett tak på
 - 100 000 euro under det första året,
 - 100 000 euro under det andra året,
 - 80 000 euro under det tredje året,
 - 60 000 euro under det fjärde året,
 - 50 000 euro under det femte året.

*Artikel 176***Investeringar i bearbetning och saluföring av jordbruks- och fiskeriprodukter**

1. Stöd enligt artikel 171.2 c skall beviljas för materiella och immateriella investeringar i bearbetning och saluföring av jordbruks- och fiskeriprodukter som omfattas av bilaga I till fördraget. Stödet skall ha till syfte att vara till hjälp när företag moderniseras så att de uppfyller gemenskapsnormerna och att förbättra deras samlade resultat. Investeringarna skall bidra till att förbättra förhållandena inom den berörda råvarusektorn inom jordbruket.

▼B

Investeringar i detaljhandelsledet skall vara uteslutna från stöd.

2. Stöd inom ramen för denna åtgärd får beviljas för investeringar i företag

a) för vilka det kan visas att det finns en ekonomisk bärkraft efter det att investeringen har genomförts,

b) som uppfyller de nationella minimistandarder beträffande miljöskydd, folkhälsa, djurhälsa, växtskydd, djurskydd och arbetarskydd som gäller vid det tillfälle då beslutet om att bevilja stöd fattas.

3. Om nationella miniminormer som grundar sig på gemenskapsnormer nyligen införts då ansökan mottas, får genom undantag från punkt 2 b stöd beviljas även om dessa normer inte uppfylls, förutsatt att företaget uppfyller dessa nya normer när investeringen genomförts.

Kommissionen får dessutom, på grundval av en vederbörligen underbyggd ansökan från det stödmottagande landet, medge undantag från punkt 2 b när det gäller bristande iakttagande av på gemenskapsnormerna grundade nationella miniminormer som införts i den nationella lagstiftningen upp till ett år före dagen för inlämnandet av ansökan.

4. Stöd får beviljas för investeringar i anläggningar som ingår i företag

a) som har färre än 250 anställda och en årlig omsättning på högst 50 miljoner euro eller en årlig balansomslutning på högst 43 miljoner euro, med företräde för investeringar i syfte att anpassa anläggningen till relevanta gemenskapsnormer, eller

b) som har färre än 750 anställda och en årlig omsättning på högst 200 miljoner euro, om syftet med investeringarna är att anpassa anläggningen till relevanta gemenskapsnormer.

5. Kommissionen får, på grundval av en vederbörligen underbyggd ansökan från det stödmottagande landet, besluta att stöd även kan beviljas företag som inte omfattas av punkt 4, för investeringar som är nödvändiga för att uppfylla specifika gemenskapsnormer som förutsätter särskilt kostsamma investeringar. Sådant stöd får endast beviljas företag som finns upptagna i den nationella planen för anpassning till gemenskapsnormer vars särskilda syfte är att anpassa anläggningen i sin helhet till relevanta gemenskapsnormer. I sådana fall skall stödet beviljas på halva den stödnivå som gäller för de företag som omfattas av punkt 4.

6. De stödmottagande länderna skall fastställa gränser för den sammanlagda investering som berättigar till stöd inom ramen för denna åtgärd.

7. Stöd för investeringar i de företag som avses i punkt 4 a skall beviljas under förutsättning att investeringarna mot slutet av genomförandeperioden uppfyller de relevanta gemenskapsnormerna.

▼B

Avsnitt 4

Stödberättigande och särskilda krav för stöd inom ramen för prioriterat område 2*Artikel 177***Förberedelse för genomförande av åtgärder avseende miljön och landsbygden**

1. I syfte att förbereda de stödmottagande länderna för genomförandet av de åtgärder som avses i axel 2 i rådets förordning (EG) nr 1698/2005 skall stöd som avses i artikel 171.3 a beviljas pilotprojekt som omfattas av artiklarna 39 och 40 i rådets förordning (EG) nr 1698/2005.

2. Syftet med sådana åtgärder skall vara att på både administrativ nivå och företagsnivå utveckla den praktiska erfarenheten av att genomföra åtgärder för att förbättra miljön och landsbygden.

*Artikel 178***Förberedelser och genomförande av lokala strategier för landsbygdsutveckling**

1. Stöd enligt artikel 171.3 b skall beviljas i enlighet med artikel 61 i rådets förordning (EG) nr 1698/2005.

2. Stöd skall beviljas för följande:

- a) Genomförande av samarbetsprojekt i enlighet med de prioriteringar som anges i artikel 171.1 och i den mening som avses i artikel 65 i rådets förordning (EG) nr 1698/2005.
- b) Upprätthållande av lokala offentligt-privata partnerskap, även kallade ”lokala aktionsgrupper”, kompetensutveckling, upplysningsverksamhet och informationskampanjer för att nå de mål som anges i artikel 171.1.

3. Närmare bestämmelser om genomförandet av denna åtgärd skall fastställas gemensamt med det stödmottagande landet. De skall vara förenliga med de relevanta bestämmelser som gäller för Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling enligt rådets förordning (EG) nr 1698/2005.

Avsnitt 5

Stödberättigande och särskilda krav för stöd inom ramen för prioriterat område 3*Artikel 179***Utveckling och förbättring av landsbygdens infrastruktur**

1. Stöd enligt artikel 171.4 a får ges för investeringar i syfte att förbättra och utveckla landsbygdens infrastruktur, genom att

- a) motverka regionala skillnader och göra landsbygdsområden attraktiva för enskilda personer och företagsverksamhet,
- b) tillhandahålla förutsättningar för utveckling av landsbygdsekonomierna.

2. Företräde skall ges till investeringar i vatten- och energiförsörjning, avfallshantering, lokal tillgång till informations- och kommunikationsteknik, lokal tillgång till vägar av särskild betydelse för den lokala ekonomiska utvecklingen samt infrastruktur i fråga om brandskydd om detta är befogat med tanke på risken för skogsbränder.

▼B

3. Om lokala strategier för landsbygdsutveckling enligt artikel 171.3 b har utarbetats måste de investeringar som får stöd inom ramen för den här artikeln vara förenliga med dessa strategier.

*Artikel 180***Diversifiering och utveckling av ekonomisk verksamhet på landsbygden**

1. Stöd enligt artikel 171.4 b får ges för investeringar i syfte att diversifiera och utveckla ekonomisk verksamhet på landsbygden, genom

- a) höjning av den ekonomiska aktiviteten,
- b) skapande av arbetstillfällen,
- c) diversifiering till annan verksamhet än jordbruk.

2. Företräde skall ges till investeringar för etablering och utveckling av mikroföretag och små företag, hantverk och landsbygdsturism, i syfte att främja entreprenörskap och utveckla den ekonomiska strukturen.

3. Om lokala strategier för landsbygdsutveckling enligt artikel 171.3 b har utarbetats måste de investeringar som får stöd inom ramen för den här artikeln vara förenliga med dessa strategier.

*Artikel 181***Förbättring av utbildning**

1. Stöd får beviljas för att bidra till förbättrade yrkesfärdigheter och kompetens hos personer som är sysselsatta i jordbruks-, livsmedels- och skogsbrukssektorerna och andra ekonomiska aktörer på de områden som omfattas av denna IPA-del.

Stöd får inte beviljas för kurser som ingår i normala utbildningsprogram eller utbildningssystem på sekundärskolenivå eller däröver.

▼M1

2. De stödmottagande länderna ska utarbeta en utbildningsstrategi för genomförandet av de planerade insatserna enligt punkt 1. Strategin ska inkludera en kritisk bedömning av befintliga utbildningsstrukturer och en analys av behov och mål på utbildningsområdet. I strategin ska det också fastställas kriterier för urvalet av tillhandahållare av utbildning. En beskrivning av utbildningsstrategin ska inkluderas i programmet.

▼B

Avsnitt 6

Tekniskt bistånd*Artikel 182***Tillämpningsområde och genomförande**

1. Stöd får beviljas för insatser som avser förberedelser, övervakning, utvärdering, information och kontroller som är nödvändiga för genomförandet av programmet. Dessa insatser skall särskilt omfatta följande:

- a) Möten och annan verksamhet som behövs för att sektorsövervakningskommittén för denna IPA-del skall kunna fullgöra sina skyldigheter, såsom undersökningar som utförs av sakkunniga enligt avtal.

▼ B

- b) Informations- och PR-kampanjer.
- c) Översättning och tolkning på kommissionens begäran, med undantag av vad som krävs enligt ramavtal, sektorsavtal och finansieringsöverenskommelser.
- d) Besök och seminarier.
- e) Insatser som rör förberedelser för att säkerställa effektiviteten hos åtgärder inom ramen för programmet, inbegripet åtgärder som skall vidtas i ett senare skede.
- f) Interimsutvärdering av programmet.
- g) Upprättande och upprätthållande av ett nationellt nätverk för samordning av insatser som utvecklats inom ramen för artikel 178 samt ett framtida nationellt nätverk för landsbygdsutveckling i överensstämmelse med artikel 68 i rådets förordning (EG) nr 1698/2005.

▼ M1

- 2. I fråga om insatser inom ramen för tekniskt bistånd ska samråd äga rum med sektorsövervakningskommittén för denna IPA-del. Kommittén ska varje år godkänna en ettårshandlingsplan för genomförandet av insatserna inom ramen för det tekniska biståndet.

▼ B

- 3. Varje besök och seminarium enligt punkt 1 d som inte ägt rum på initiativ av kommissionen förutsätter att en skriftlig rapport lämnas in till sektorsövervakningskommittén för denna IPA-del.

*Artikel 183***Europeiskt nätverk för landsbygdsutveckling**

Stödmottagande länder och organisationer som är etablerade i de stödmottagande länderna och förvaltningar i de stödmottagande länderna som är involverade i landsbygdsutveckling skall ha tillgång till det europeiska nätverk för landsbygdsutveckling som upprättats genom artikel 67 i rådets förordning (EG) nr 1698/2005. Relevanta närmare bestämmelser skall fastställas gemensamt med de stödmottagande länderna.

*KAPITEL II***Programplanering***Artikel 184***Program**

- 1. Åtgärderna inom ramen för IPA-delen landsbygdsutveckling skall ingå i ett program för jordbruk och landsbygdsutveckling som skall upprättas på nationell nivå (nedan kallat "programmet") och som skall omfatta hela perioden för IPA-förordningens tillämpning. Programmet skall utarbetas av de behöriga myndigheter som utsetts av det stödmottagande landet och överlämnas till kommissionen efter samråd med berörda parter.

▼ M1

- 2. Varje program ska innehålla följande:
 - a) En kvantifierad beskrivning av den aktuella situationen med uppgift om olikheter, brister och utvecklingspotential, de viktigaste resultaten av tidigare insatser som genomförts med bistånd från gemenskapen och annat bilateralt eller multilateralt stöd, utnyttjade ekonomiska resurser samt tillgängliga utvärderingsresultat.

▼ M1

- b) En beskrivning av den föreslagna nationella strategin för landsbygdsutveckling, grundad på en analys av den aktuella situationen i landsbygdsområdena.
- c) En beskrivning av programmets strategiska prioriteringar, grundad på den nationella strategin för landsbygdsutveckling och på en analys av de berörda sektorerna med deltagande av oberoende sakkunniga. Beskrivningen ska även omfatta kvantifierade mål, och för vart och ett av de prioriterade områdena enligt artikel 171.1 ska lämpliga indikatorer för övervakningen och utvärderingen anges.
- d) En redogörelse för hur det övergripande strategiska tillvägagångssätt och de sektorsstrategier som anges i det fleråriga vägledande planeringsdokumentet för det stödmottagande landet i praktiken omsätts till specifika insatser inom ramen för IPA-delen landsbygdsutveckling.
- e) En vägledande övergripande finansieringstabell med en sammanfattning av de nationella resurser, gemenskapsresurser och, i tillämpliga fall, privata finansiella resurser som ställts till förfogande för varje åtgärd för landsbygdsutveckling samt EU:s medfinansieringssats per prioriterat område.
- f) En beskrivning av de valda åtgärderna enligt artikel 171, inbegripet
 - en definition av de slutliga stödmottagarna,
 - den geografiska räckvidden,
 - kriterierna för stödberättigande,
 - rangordningskriterierna för urvalet av projekt,
 - indikatorer för övervakningen,
 - kvantifierade målkriterier.
- g) En beskrivning av den operativa strukturen för genomförandet av programmet, inbegripet övervakning och utvärdering.
- h) Namn på de myndigheter och organ som ansvarar för genomförandet av programmet.
- i) Resultat från samråd och bestämmelser som antagits för att få behöriga myndigheter och organ samt lämpliga socioekonomiska intressegrupper och miljöorganisationer att medverka.
- j) Resultat och rekommendationer från förhandsbedömningen av programmet, inbegripet en beskrivning av den uppföljning som gjorts av de stödmottagande länderna på grundval av rekommendationerna.

▼ B

3. De stödmottagande länderna skall i sina program se till att företräde ges till åtgärder för att genomföra gemenskapsnormer och förbättra marknadseffektiviteten liksom till åtgärder för att skapa nya arbetstillfällen i landsbygdsområden.
4. De stödmottagande länderna skall sörja för att deras program är förenliga med bestämmelserna i det fleråriga vägledande planeringsdokumentet.
5. Om inte annat överenskommit med kommissionen skall de stödmottagande länderna överlämna sina programförslag senast sex månader efter det att denna förordning har trätt i kraft.

▼B*Artikel 185***Antagande och ändring av programmen**

1. Programmen inom ramen för IPA-delen landsbygdsutveckling skall antas av kommissionen inom sex månader från det att respektive programförslag lämnats in, förutsatt att alla relevanta uppgifter finns tillgängliga. Kommissionen skall i synnerhet bedöma det föreslagna programmet i syfte att fastställa om det är förenligt med denna förordning.
2. Programmet får vid behov ändras för att ta vederbörlig hänsyn till följande:
 - a) Relevant ny information och resultat från genomförandet av de berörda insatserna, inbegripet resultat från övervakning och utvärdering liksom behovet av att anpassa tillgängliga stödbelopp.
 - b) Det stödmottagande landets framsteg på vägen mot anslutning enligt vad som anges i de viktigaste anslutningsdokumenten, inbegripet de fleråriga vägledande planeringsdokumentet.
3. Varje ändringsförslag skall överlämnas till kommissionen av det stödmottagande landet. Det skall vara vederbörligen underbyggt och innehålla följande information:
 - a) Skälen till den ändring som föreslås.
 - b) De effekter som ändringen förväntas få.
 - c) Ändrade finansiella översikter och åtgärdstabeller om de föreslagna ändringarna är av ekonomisk natur.
4. Väsentliga förändringar i den mening som avses i artikel 14.4 i IPA-förordningen, inbegripet ändringar som medför en förändring i den finansiella fördelningen på de prioriterade områden som anges i artikel 171.1 eller av medfinansieringssatsen per prioriterat område eller införandet av nya åtgärder.
5. Kommissionen får begära att de stödmottagande länderna lägger fram ett förslag till ändring av programmet om relevant gemenskapslagstiftning har ändrats.

*KAPITEL III***Genomförande**

Avsnitt 1

Principer och ekonomisk förvaltning*Artikel 186***Principer för genomförandet**

1. De stödmottagande länderna skall ansvara för genomförandet av denna IPA-del på grundval av decentraliserad förvaltning utan förhandskontroller i enlighet med artikel 18.
2. Ytterligare bestämmelser får fastställas i de sektorsavtal och finansieringsöverenskommelser som avses i artiklarna 7 och 8.

Bestämmelserna skall vara förenliga med de relevanta reglerna för program för landsbygdsutveckling i medlemsstaterna.

▼B*Artikel 187***Beräkning av betalningar**

Med avvikelse från artikel 44 skall gemenskapens bidrag till programmen inom ramen för denna IPA-del beräknas genom att tillämpa den medfinansieringssats som fastställts för varje prioriterat område i finansieringsbeslutet på de stödberättigande utgifter som attesterats i varje utgiftsdeklaration, dock med iakttagande av det tak för gemenskapens bidrag som fastställts för varje prioriterat område.

*Artikel 188***Förhandsfinansiering****▼M2**

1. För denna IPA-del får utbetalningen för förhandsfinansiering uppgå till 30 % av Europeiska unionens bidrag för de tre senaste åren av det berörda programmet. Under förutsättning att nödvändiga budgetmedel finns tillgängliga får förhandsfinansieringen utbetalas som två eller flera delbelopp.

▼B

2. Om de belopp som utbetalats som förhandsfinansiering enligt punkt 1 inte är tillräckliga för att säkerställa att betalningen av fordringarna från de slutliga stödmottagarna sker i tid, får dessa belopp ökas i enlighet med bestämmelserna i sektorsavtalen eller finansieringsöverenskommelserna för genomförandeperioden för att täcka sådana behov, förutsatt att det sammanlagda utbetalade beloppet för förhandsfinansiering inte överstiger 30 % av gemenskapens bidrag för de tre senaste åren, enligt vad som fastslagits i det finansieringsbeslut genom vilket flerårsprogrammen antogs.

3. Det första delbeloppet för förhandsfinansiering skall utbetalas av kommissionen när villkoren i artikel 42.1 är uppfyllda. Ytterligare delbelopp får utbetalas på begäran av det stödmottagande landet i enlighet med de krav som anges i punkterna 1 och 2.

*Artikel 189***Avslutande av räkenskaperna**

Detaljerade bestämmelser för avslutande av räkenskaperna skall fastställas i de sektorsavtal och finansieringsöverenskommelser som avses i artikel 7 respektive artikel 8. De skall vara förenliga med de relevanta bestämmelserna för Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling i rådets förordning (EG) nr 1290/2005⁽¹⁾ och med förordningarna om tillämpningsbestämmelser för den förordningen. I bestämmelserna kan särskilt föreskrivas om samråd med kommittén för jordbruksfonderna.

*Artikel 190***Kriterier för finansiella korrigeringar**

Med avvikelse från artikel 51.2 skall kommissionen, beroende på resultaten, tillämpa antingen korrigeringar med schablonbelopp, punktkorrigeringar eller korrigeringar som grundar sig på extrapolering av resultaten.

⁽¹⁾ EUT L 209, 11.8.2005, s. 1.

▼B

Avsnitt 2

Utvärdering och övervakning*Artikel 191***Förhandsbedömningar, interimsvärderingar och efterhandsutvärderingar**

1. Programmet skall i enlighet med artikel 57 omfattas av förhandsbedömningar, interimsvärderingar och efterhandsutvärderingar som skall göras av oberoende utvärderare under det stödmottagande landets ansvar.
2. Utvärderingen skall utgöra en bedömning av genomförandet av programmet med avseende på uppnåendet av de mål som fastställs i artikel 12 i IPA-förordningen.
3. Detaljerade bestämmelser för utvärderingarna skall fastställas i de sektorsavtal och finansieringsöverenskommelser som avses i artikel 7 respektive artikel 8. Dessa bestämmelser skall vara förenliga med de relevanta reglerna för program för landsbygdsutveckling i medlemsstaterna.

*Artikel 192***Sektorsövervakningskommitté**

1. I enlighet med bestämmelserna i artikel 59 skall en sektorsövervakningskommitté inrättas av det stödmottagande landet.
2. Sektorsövervakningskommittén skall bestå av företrädare för berörda myndigheter och organ samt företrädare för ekonomiska eller sociala intressegrupper och miljöorganisationer. Sektorsövervakningskommittén skall själv upprätta och anta sin arbetsordning.
3. En företrädare för det stödmottagande landet skall fungera som sektorsövervakningskommitténs ordförande. Kommissionen skall delta i kommitténs arbete.
4. Framstegen inom ramen för programmet samt programmets verkningsfullhet och effektivitet i förhållande till dess mål skall bedömas med hjälp av indikatorer för utgångsläget och för programmets ekonomiska genomförande, prestationer, resultat och effekter.

*Artikel 193***Sektorsårsrapporter****▼M1**

1. Inom ramen för denna IPA-del ska de sektorsårsrapporter som avses i artikel 61.1 överlämnas till kommissionen, den nationella IPA-samordnaren och den nationella utanordnaren inom sex månader efter utgången av varje helt kalenderår som programmet genomförs.

▼B

- a) Rapporterna skall innehålla uppgifter om framstegen i genomförandet, särskilt om i vad mån uppställda mål har uppnåtts, om problem som uppstått vid förvaltningen av programmet och åtgärder som vidtagits, om det ekonomiska genomförandet samt om den övervakning och utvärdering som genomförts.
- b) Innan sektorsårsrapporterna lämnas in skall de granskas av sektorsövervakningskommittén.

▼B

2. En sektorsslutrapport skall, sedan den granskats av sektorsövervakningskommittén, överlämnas till kommissionen och den nationella IPA-samordnaren senast sex månader efter den sista dagen för när utgifter är stödberättigande inom ramen för programmet.

*Artikel 194***Ytterligare bestämmelser om övervakning och rapportering**

Ytterligare bestämmelser om övervakning och rapportering får fastställas i de sektorsavtal och finansieringsöverenskommelser som avses i artiklarna 7 och 8. De skall vara förenliga med de relevanta reglerna för programmen för landsbygdsutveckling i medlemsstaterna.

DEL III

SLUTBESTÄMMELSER*Artikel 195***Ikraftträdande**

Denna förordning träder i kraft dagen efter det att den har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Den skall tillämpas från och med den 1 januari 2007.

Denna förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i alla medlemsstater.

▼B*BILAGA***ACKREDITERINGSKRITERIER****Standardförteckning över de områden och därtill hörande krav som avses i artikel 11.2.****1. Kontrollmiljö (upprättande och förvaltning av organisation och personal)**

- a) Riktlinjer rörande etik och integritet
 - Säkerställa att den organisationskultur som fastställts av den högsta ledningen förstås inom hela organisationen.
- b) Hantering och rapportering av oegentligheter
 - Sörja för att eventuella oegentligheter som konstateras på lägre nivåer i organisationen vederbörligen rapporteras och följs upp och för att personer som slår larm skyddas.
- c) Planering, rekrytering, utbildning och bedömning av personalen (inbegripet hantering av känsliga befattningar)
 - Sörja för att det finns tillräcklig och kvalificerad personal på alla nivåer.
- d) Känsliga befattningar och intressekonflikter
 - Sörja för att anställda som har ”känsliga befattningar” identifieras (dvs. fall där de anställda kan utsättas för otillbörlig påverkan på grund av karaktären av deras kontakter med tredje part eller den information som de förfogar över).
 - Sörja för att vederbörlig kontroll (inbegripet, i tillämpliga fall, rotationsförfarande) tillämpas ifråga om känsliga befattningar.
 - Sörja för att det finns förfaranden för att fastställa och undvika intressekonflikter.
- e) Fastställande av rättsliga grunder för organ och enskilda personer
 - Sörja för att organ och enskilda personer har fullständiga rättsliga befogenheter att fullgöra sina uppgifter.
- f) Formellt fastställande, för alla uppgifter och befattningar i hela organisationen, av redovisningsskyldighet, ansvar, delegerat ansvar och eventuella därtill knutna nödvändiga befogenheter:
 - Sörja för att alla anställda känner till omfattningen av sitt ansvar. För åtaganden eller betalningar gentemot en tredje part bör en enda chef ha ansvaret för alla aspekter av transaktionen.
 - Se till att uppdrags- och befattningsbeskrivningar och liknande är uppdaterade och kända av de berörda.

2. Planering/riskhantering (planering av åtgärder)

- a) Identifiering, bedömning och hantering av risker
 - Sörja för identifiering och hantering av risker och särskilt för att tillräckliga kontrollresurser sätts in på alla områden med hänsyn till hur allvarliga riskerna är.

▼B

- b) Uppställning av mål och tilldelning av resurser i förhållande till målen
 - Sörja för att lämpliga (och mätbara) mål för prestationer och effekter ställs upp på alla nivåer och förstås inom hela organisationen.
 - Sörja för att resurserna fördelas på ett lämpligt sätt i förhållande till dessa mål, med iakttagande av tydliga principer för sund ekonomisk förvaltning.
 - Sörja för att ansvarsfördelningen i fråga om dessa mål är klar och tydlig.

- c) Planering av genomförandeprocessen

- Sörja för en tydlig planering av de steg som är nödvändiga för att uppnå målen, inbegripet tidsplaner och ansvarsfördelning för varje steg och vid behov användande av kritisk linje-analys.

3. **Kontroll (genomförande av åtgärder)**

- a) Kontrollförfaranden

- Sörja för dubbelkontroll av alla steg i en transaktion (förhandskontroll och i tillämpliga fall efterhandskontroll).

- b) Förfaranden för den ansvariga ledningens övervakning av uppgifter som delegerats till underordnade (inbegripet en årlig försäkran från underordnade aktörers sida).

- Sörja för att ansvar understöds genom aktiv övervakning – och för att ansvar inte enbart ses som ett passivt eller teoretiskt begrepp.

- c) Regler för varje typ av anbuds- eller förslagsinfordran

- Sörja för upprättandet av en lämplig rättslig ram för alla sådana slag av förfaranden.

- d) Förfaranden (inbegripet checklistor) för varje steg i anbuds- och förslagsinfordringar (tekniska specifikationer, kommittéer som bedömer anbud eller förslag, rapportering av undantagsfall osv.)

- Sörja för att varje anställd är medveten om sitt uppgiftsansvar på dessa områden.

- e) Regler och förfaranden i fråga om offentlighet

- Sörja för att kommissionens krav är uppfyllda.

- f) Betalningsförfaranden (inbegripet förfaranden för att, vid behov på plats, fastställa att prestationer har gjorts eller att villkoren för stödberättigande är uppfyllda).

- Sörja för att utbetalningar görs endast för befogade ansökningar om utbetalning som uppfyller alla avtalsgrundade krav.

- g) Förfaranden för övervakning av tillhandahållandet av medfinansiering

- Sörja för att kommissionens krav är uppfyllda.

- h) Budgetförfaranden för att sörja för att medel finns tillgängliga (bl.a. de medel som behövs för fortsätta genomförandet om utbetalningen av kommissionens medel försenas eller förvägras).

- Sörja för att den nationella myndigheten kan fullgöra sina lokala åtaganden enligt avtalet oberoende av förseningar eller avbrott i utbetalningen av medel från kommissionen.

▼B

- i) Förfaranden för att upprätthålla kontinuiteten i verksamheten
 - Sörja för att betydande risker för kontinuiteten (förlust av uppgifter, enskilda personers frånvaro osv.) identifieras och för att beredningsplaner upprättas där det är möjligt.
- j) Redovisningsförfaranden
 - Sörja för fullständig och öppen redovisning enligt godtagna redovisningsprinciper.
- k) Avstämningsförfaranden
 - Sörja för att räkenskaperna alltid, då det är möjligt, stäms av mot uppgifter från tredje part.
- l) Rapportering av undantagsfall, inbegripet undantag från normala förfaranden som godkänts på lämplig nivå, icke godkända undantag och fall av bristande kontroll där sådana konstaterats.
 - Sörja för att avvikelser från normala förfaranden alltid registreras och granskas på lämplig nivå.
- m) Säkerhetsförfaranden (bl.a. i fråga om IT)
 - Sörja för att tillgångar och uppgifter är skyddade mot störningar eller fysisk skada.
- n) Arkiveringsförfaranden
 - Sörja för att handlingar är tillgängliga, åtminstone för granskning av kommissionen, under den tid som de enligt gällande regler måste bevaras.

▼M1

- o) Åtskillnad mellan ansvarsområden
 - Sörja för att olika uppgifter inom ramen för en och samma transaktion fördelas på olika anställda, för att säkerställa en viss automatisk dubbelkontroll.

▼B

- p) Rapportering av brister i den interna kontrollen
 - Sörja för att eventuella brister, oavsett källan, som konstateras i den interna kontrollen samt och åtgärder från ledningens sida registreras och följs upp.

4. Övervakning (övervakning av åtgärder)

- a) Intern revision, inbegripet behandling av revisionsrapporter och rekommendationer (*Anm.*: Åtskilt från kontroll och administrativ tillsyn)
 - Sörja för att högre chefer får ta del av oberoende granskning av hur systemen fungerar på lägre nivåer. Detta kan inbegripa efterhandskontroller, men tyngdpunkten bör ligga på att utformningen av systemet och organisationen är effektiv och verkningsfull.
- b) Utvärdering
 - Sörja för att högre chefer får ta del av uppgifter från utvärderingar av effekten av åtgärder (utöver övriga upplysningar som de får rörande laglighet, korrekthet och operativa förfaranden).

▼B**5. Kommunikation (sörja för att alla aktörer får den information de behöver för att fullgöra sina uppgifter)**

Regelbundna samordningsmöten mellan olika organ för att utbyta information om alla aspekter av planeringen och genomförandet, t.ex.:

- i) Regelbunden rapportering om läget i fråga om planeringen av program och projekt.
- ii) Regelbunden rapportering om hur projekt genomförts i förhållande till genomförandeplanerna.
 - Kontraktsförfaranden (bl.a.)
 - Framskridandet för varje upphandlingsförfarande i förhållande till planen.
 - Systematisk analys av fel som rapporterats på någon nivå (t.ex. av verifierare, förhandskontrollanter eller revisorer).
 - Genomförande av kontrakt
 - Kostnads-nyttoanalys av kontroller
- iii) Regelbunden rapportering på alla lämpliga nivåer om den interna kontrollens effektivitet och verkningsfullhet
 - Sörja för att anställda på alla nivåer får tillräcklig och regelbunden information för att de skall kunna utföra sina uppgifter.